

כך זה מתחיל...

פרקים ראשונים

מתוך ספרי תמיר//סנדיק

שיראו אור בתשע"ח

כך זה מתחיל...

פרקים ראשונים
מתוך ספרי
תמיר//סנדיק
שיראו אור בתשע"ח

תמיר//סנדיק

It starts like that...

First Chapters of Tamir//Sendik Books for 2017-2018

עורכים ראשיים: דורית תמיר ושי סנדיק

עריכת תרגום: אלירז נר-גאון, חיותה דויטש, מורן שיין, מיכל לערן
עיצוב העטיפה: חן יאקה שומרון | סטודיו לימונדה
עימוד: אילנה לאסרי

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני, או אחר – כל חלק שהוא מן החומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור.

© 2017, כל הזכויות בעברית שמורות

לסנדיק ספרים בע"מ | השלום 11 אבן יהודה 40500
הזכויות לכל הספרים (למעט מנספילד פארק) שמורות למשכל –
הוצאה לאור מייסודן של ידיעות אחרונות וספרי חמד.
הזכויות למנספילד פארק בעברית שמורות לסנדיק ספרים בע"מ
ולאהבות הוצאה לאור.

נדפס בישראל | 2017 Printed in Israel

חיים פוטוק

המיועד

The Chosen

Chaim Potok

תרגום מאנגלית: שי סנדיק

נובמבר 2017

רואה אור בשיתוף עם

ידיעות אחרונות • ספרי חמד

במשך שש-עשרה השנים הראשונות לחיינו, גרנו דני ואני במרחק חמישה רחובות זה מזה ואיש מאיתנו לא ידע על קיומו של האחר.

הרחוב של דני היה מאוכלס בצפיפות בבני קהילתו של אביו, יהודים חסידים לובשי שחורים ממוצא רוסי שההרגלים והכללים שעל פיהם חיו נולדו על אדמת הארץ שנטשו אי אז. הם שתו תה שנמזג מסמוכרים ולגמו אותו לאטם מבעד לקוביות סוכר שהחזיקו בין השיניים, הם סעדו את לבם במאכלי המולדת, דיברו בקול רם, לעתים ברוסית, לעתים קרובות יותר ביידיש-רוסית, והייתה בהם נאמנות עזה לאביו של דני.

מעבר לכביש גרו חסידים מחצר אחרת, יהודים מדרום פולין שהילכו ברחובות ברוקלין כרוחות רפאים, חבשו כובעים שחורים, עטו חליפות שחורות וארוכות, ועל פניהם צמחו זקנים שחורים ופאות. ליהודים האלה היה רב משלהם, מנהיג מיוחס שהתהדר בשושלת רבנית ששורשיה מגיעים עד ימי הבעל שם-טוב, מייסד החסידות במאה השמונה-עשרה, אשר נחשב בעיני כולם לאיש שרוח אלוקים מפעמת בו.

שלוש או ארבע חסידויות התגוררו באזור שבו גדלנו דני ואני – לכל אחת רב משלה, בית כנסת קטן משלה, מנהגים משלה, נאמנות עזה משלה. בבוקר שבת או יום טוב אפשר היה לראות כל חסיד וחסיד צועד לבית הכנסת שבחצר שלו, לבוש בתלבושת הייחודית לחצרו, משתוקק להתפלל

בחברת הרב שלו ולשכוח מעמל השבוע ומהמרדף הנואש אחרי הכסף שנדרש לו כדי להאכיל את משפחתו הגדולה לאורך שנות השפל הגדול, שקצץ לא נראה באופק. מדרכות ויליאמסבורג היו ריבועי בטון סדוקים, רחובות סלולים באספלט שימות הקיץ המחניקים ריככו וימות החורף הקודרים פערו בהם בורות. רוב הבתים היו בנויים לבנים חומות, והתנשאו בצפיפות לגובה שלוש או ארבע קומות לכל היותר. בבתים אלה התגוררו יהודים, אירים, גרמנים וכמה משפחות פליטים ממלחמת האזרחים בספרד, שנמלטו ממשטרו של פרנקו לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה. רוב החנויות נוהלו על ידי גויים, אבל מקצתן היו בבעלות יהודים מהחצרות החסידיות שבאזור. אפשר היה לראות אותם מאחורי הדלפקים, חבושים כיפות שחורות, על פניהם זקנים עבותים ופאות ארוכות, מרוויחים בקושי את לחמם הדל וחולמים על שבתות וימים טובים שבהם יוכלו לסגור את חנויותיהם, להתפנות לתפילות, לאדמו"ר ולקדוש ברוך הוא.

כל יהודי דתי שלח את בנו לישיבה, שם למדו משמונה או תשע בבוקר עד ארבע או חמש אחר הצהריים. בימי שישי נהגו לשחרר את התלמידים בסביבות השעה אחת, כדי שיוכלו להתכונן לשבת. לימודי קודש היו בגדר חובה ליהודים הדתיים, ומכיוון שזו הייתה אמריקה ולא אירופה, לימודי חול באנגלית היו חובה גם הם. לכן נאלץ כל תלמיד לשאת בעול כפול: לימודי קודש בעברית בבוקר ולימודי חול באנגלית בשעות אחר הצהריים. ואולם מסורת רבת שנים והסכמה שבשתיקה צמצמו את הקריטריון למצוינות לתחום לימוד אחד בלבד – הגמרא. הצטיינות בלימוד גמרא הייתה מושא שאיפותיו של כל תלמיד ישיבה, הצטיינות כזו הבטיחה ששמו כעילוי ילך לפניו.

דני למד בישיבה הקטנה שייסד אביו. אני למדתי בישיבה שבה לימד אבי מחוץ לאזור ויליאמסבורג, בקראון הייטס. תלמידי שאר הישיבות בברוקלין זלזלו בישיבה שלנו, מפני שהוצעו בה יותר לימודי חול מהמינימום הנדרש, ולימודי הקודש שהיו בה התקיימו בעברית ולא ביידיש. רוב התלמידים היו בנים למהגרים יהודים שהעדיפו לראות את עצמם משוחררים ממנטליות הגטו המסתגרת, שאפיינה את שאר הישיבות בברוקלין.

אפשר להניח שדני ואני לא היינו נפגשים לעולם – או שהיינו נפגשים בנסיבות שונות לחלוטין – אלמלא כניסתה של ארצות-הברית למלחמת העולם השנייה, ושאיפתם העזה של חלק מהמורים ללימודי חול בישיבות להוכיח לגויים שכושרם הגופני של תלמידיהם אינו פחות מכושרו של כל תלמיד אמריקני אחר. הם ביקשו להוכיח זאת באמצעות ארגון הישיבות באזורנו לקבוצות שיתחרו ביניהן פעם בשבועיים במגוון ענפי ספורט. אני הצטרפתי לקבוצת הבייסבול של הישיבה שלי.

בתחילת יוני, בשעות אחר הצהריים של אחד מימי ראשון, חמישה-עשר חברי הקבוצה, ואני ביניהם, נפגשנו עם המורה להתעמלות שלנו בחצר בית הספר. היה חם באותו יום והשמש קפחה על רצפת האספלט של החצר. המורה להתעמלות היה גבר נמוך וחסון בראשית שנות השלושים לחייו שלימד בבוקר בתיכון ציבורי סמוך והשלים הכנסה כמורה בישיבה שלנו בשעות אחר הצהריים. הוא לבש חולצת פולו לבנה, מכנסיים לבנים וסוודר לבן, ומהדרך המשוונה שבה נחה הכיפה השחורה הקטנה על ראשו העגול והמקריח, היה ברור שאינו חובש אותה בקביעות. לעתים קרובות הוא היה חובט את אגרופו הימני בכף ידו השמאלית תוך כדי דיבור, כדי

להדגיש את המסר. הוא צעד על כריות כפות רגליו, כמחקה תנוחה של מתאגרף בזירה, והיה מכור לבייסבול מקצועני. הוא טיפח את קבוצת הבייסבול שלנו במשך שנתיים, ובזכות תמהיל של סבלנות, מזל, מניפולציות ערמומיות בכמה משחקים צמודים ונאומי תוכחה גרושים בחבטות אגרופים, שנועדו להחדיר בנו תודעה פטריוטית על אודות חשיבות הכושר הגופני והאתלטי למאמץ המלחמתי – הוא הצליח להפוך את הקבוצה המקורית, שמנתה חמש-עשרה רכיכות מגושמות, למובילת הליגה. קראו לו מר גלנטר, וכולנו תהינו למה הוא לא משתתף במלחמה אי-שם.

במהלך השנתיים שבהן שיחקתי בקבוצה התמחיתי בעמידה בבסיס השני, וגם פיתחתי הגשה תחתית שפיתתה חובטים לחבוט, אבל התעקלה ברגע האחרון וחמקה ממכת המחבט הסורר לסטרייק.* מר גלנטר תמיד הציב אותי לעמוד בבסיס השני בתחילת המשחק, והיה משתמש בי כמגיש רק במצבים צמודים במיוחד, כי לדבריו, "תפיסת העולם שלי בבייסבול מבוססת על הסולידריות ההגנתית של האינפילד.**"

באותו אחר הצהריים נקבע לנו משחק מול הקבוצה המנצחת של ליגת שכונה אחרת, קבוצה שנודעה במשחק

---

* אם החובט אינו מצליח ליצור מגע עם הכדור שזרק המגיש, יכול השופט העומד מאחורי התופס לקבוע שזוהי "פגיעה" ("סטרייק" – Strike) – כלומר שהכדור חצה את בסיס הבית באופן שהחובט יכול היה לחבוט בו.

** במשחק בייסבול, מלבד עמדות המגיש והתופס, ישנן עוד שבע עמדות הגנתיות. ארבע מהן נמצאות ב"שדה הפנימי" (Infield), המוגדר על ידי השטח המתוחם בבסיסים כאזור ברדיוס 95 רגל (28.9 מ') מעמדת המגיש.

התקפי, פראי וכוחני ובפילדינג* עלוב. מר גלנטר אמר שהוא בונה על האינפילד שלנו שיפעל כחזית הגנתית יציבה. לאורך זמן החימום, כשרק הנבחרת שלנו עמדה על המגרש, הוא המשיך לחבוט את אגרופו הימני בכף ידו השמאלית וצעק עלינו שנהיה חזית הגנתית יציבה.

"בלי חורים, צעק ממקומו סמוך לבסיס הבית. ** "בלי חורים, שמעתם? גולדברג, ככה נראית לך חזית הגנתית יציבה? תצופף שורות. אפשר להכניס ספינת קרב בינך ובין מלטר. בדיוק ככה. שוורץ, מה אתה עושה שם? מחפש צנחנים? אנחנו משחקים בייסבול. היריב על הקרקע. איזו זריקה רחבה, גולדברג. זרוק כמו צלף. תנו לו את הכדור שוב. זרוק אותו. יופי. כמו צלף. מעולה. שהאינפילד יהיה יציב. במלחמה הזאת אסור שיהיו חורים בהגנה."

חבטנו בכדור וזרקנו אותו זה אל זה, והיה זה יום חמים ושטוף שמש, מלווה בתחושה עליזה ונעימה של הקיץ המתקרב ובהתרגשות לקראת המשחק. רצינו מאוד לנצח, גם בשבילנו אבל בעיקר בשביל מר גלנטר, כי כולנו למדנו להעריך את כנותו חובטת האגרופים. בעיני הרבנים שלימדו אותנו בישיבות, בייסבול היה השחתת זמן לריק, תוצר של תוכנית לימודי החול בישיבה שטמן בחובו פוטנציאל להתבוללות. אבל בעיני תלמידי רוב הישיבות,

---

* פילדינג – המשחק ההגנתי. התמודדות עם כדורים שנחבטו לשטח המגרש.

** מטרת משחק הבייסבול היא לחבוט בכדור ולהקיף ארבע תחנות (המכונות בסיסים) שהאחרון בהם, ממנו גם מתחילים, נקרא "בסיס הבית".

חשיבותו של ניצחון בטורניר ליגת הבייסבול נפלה אך במעט מהצטיינות בגמרא, שכן הניצחון הזה היה אות בלתי מעורער לאמריקניות, ובאותן שנים של שלהי המלחמה היה חשוב לנו יותר ויותר שיראו בנו אמריקנים נאמנים.

וכך עמד מר גלנטר ליד בסיס הבית וצעק הוראות ומילות עידוד, ואנחנו חבטנו בכדור ומסרנו אותו זה לזה. ירדתי מהמגרש לרגע כדי לסדר את המשקפיים שלי לקראת המשחק. הרכבתי משקפיים מנומרים, ולפני כל משחק הייתי מכופף את הידיות כדי שהמשקפיים ייצמדו לראשי ולא יחליקו במורד אפי כשאתחיל להזיע. תמיד חיכיתי ממש לפני משחק כדי לכופף את הידיות, כי כשהן היו עקומות, הן היו חותכות בעור שמעל האוזניים והעדפתי לא להרגיש את הכאב אפילו רגע מיותר אחד. קצות האוזניים שלי כאבו במשך ימים אחרי כל משחק, אבל זה היה עדיף בעיניי על פני הצורך לדחוף את המשקפיים שלי כלפי מעלה על גשר האף שוב ושוב, או על האפשרות שייפלו לי פתאום באמצע מהלך חשוב.

דייבי קנטור, אחד הבחורים ששימש מחליף למקרה ששחקן פותח ייאלץ לצאת מהמשחק, עמד ליד גדר התיל שמאחורי בסיס הבית. הוא היה נער נמוך בעל פנים עגולות, שיער כהה, משקפיים ינשופיים ואף יהודי במיוחד. הוא הביט בי כשסידרתי את המשקפיים.

"אתה נראה טוב שם, ראובן," אמר לי.

"תודה," אמרתי.

"כולם נראים ממש טוב."

"יהיה משחק טוב."

הוא הביט בי מבעד למשקפיו. "נראה לך?" שאל.

"בטח, למה לא?"

"ראית אותם משחקים פעם, ראובן?"
"לא."
"הם רוצחים, אלה."
"בסדר", אמרתי.
"לא, אני רציני. הם פראי אדם."
"ראית אותם משחקים?"
"פעמיים. הם ממש רוצחים."
"כולם משחקים בשביל לנצח, דייבי."
"הם לא משחקים בשביל לנצח. הם משחקים כאילו זה
הדיבר הראשון בעשרת הדיברות."
צחקתי. "מה, הישיבה הזאת של החסידים?" אמרתי.
"בחיך, דייבי."
"באמת."
"מה שתגיד", אמרתי.
"הרב סונדרס אסר עליהם להפסיד כי זה יבייש את
הישיבה שלהם או משהו כזה. אין לי מושג. אתה עוד תראה."
"היי, מלטר?" צעק מר גלנטר. "מה קורה איתך, אתה לא
משחק?"
"אתה עוד תראה", אמר דייבי קנטור.
"מה שתגיד." חייכתי אליו. "מלחמת קודש."
הוא הביט בי.
"אתה משחק?" שאלתי אותו.
"מר גלנטר אומר שאולי אקח את הבסיס השני אם אתה
תצטרך להגיש."
"טוב, שיהיה בהצלחה."
"היי, מלטר!" צעק מר גלנטר. "אנחנו במלחמה, זוכר?"
"כן, המפקד!" אמרתי ורצתי בחזרה אל העמדה שלי
בבסיס השני.

זרקנו את הכדור ממקום למקום עוד כמה דקות, ואז עליתי לבסיס הבית לקצת אימוני חבטות. נתתי חבטה ארוכה אל השדה השמאלי, ואז חבטה מהירה לבלם, שאסף את הכדור בתנועה חלקה וזרק אותו לבסיס הראשון. הכנתי את המחבט לחבטה נוספת ואז מישהו אמר, "הנה הם באים," והנחתי את המחבט על כתפי וראיתי את הנבחרת שעמדנו לשחק מולה מופיעה בפנית הרחוב שלנו ונכנסת למגרש. ראיתי את דייבי קנטור בועט בעצבנות בגדר התיל שמאחורי בסיס הבית, ואז תוחב את ידיו לכיסי הג'ינס שלו. עיניו נראו גדולות וקודרות מבעד למשקפיו הינשופיים. צפיתי בהם כשנכנסו למגרש.

הם היו חמישה-עשר. כולם לבשו חולצות לבנות, מכנסיים כהים, סוודרים לבנים וכיפות שחורות קטנות. בהתאם לאופנה החרדית המחמירה, שערם היה קצוץ, פרט לאזור הסמוך לאוזניהם, שממנו השתלשלו שערות שלא נקצצו מעולם, פאות מסולסלות וארוכות. אצל חלקם החל לצמוח זקן, קווצות שיער מדובללות שניצבו בגושים מבודדים על הסנטר, על עצמות הלחיים ועל השפתיים העליונות. כולם לבשו ציצית מתחת לחולצה וגדיליה הארוכים השתלשלו מארבע כנפותיה, בלטו מהחגורות והתנופפו על המכנסיים תוך כדי הליכה. אלה היו החרדים המחמירים ביותר, ואת מצוות "וראיתם אותו" המופיעה בתורה הם מילאו ככתבה וכלשונה.

לנבחרת שלנו, בניגוד אליהם, לא היו שום מדים מיוחדים וכל אחד מאיתנו לבש מה שהתחשק לו: מכנסי ג'ינס, מכנסיים קצרים, מכנסיים ארוכים, חולצות פולו, סווטשירט, אפילו גופיות. אחדים מאיתנו לבשו ציצית ואחרים לא, אבל איש מאיתנו לא הוציא את גדילי הציצית

מחוץ למכנסיים. פריט הלבוש היחיד שהיה משותף לשתיה הנבחרות היה הכיפה הקטנה והשחורה, שגם אנחנו חבשנו. הם הגיעו אל צד הבסיס הראשון של גדר התיל מאחורי בסיס הבית ועמדו שם, גוש דומם בשחור-לבן, אוהזים בידיהם מחבטים וכדורים וכפפות. הבטתי בהם. לא ראיתי בהם שום דבר שהקרין אכזריות. ראיתי את דייבי קנטור בועט בגדר התיל שוב, ואז מסתלק משם כדי לגשת לקו הבסיס השלישי, ידיו ממששות בעצבנות את הג'ינס שלו. מר גלנטר חייך וניגש אליהם. הוא נע בזריזות על כריות כפות רגליו, כיפתו הייתה תלויה על בלימה במרום ראשו המקריח.

מישהו התנתק מגוש השחקנים השחור-לבן וצעד קדימה. הוא נראה בסוף שנות העשרים לחייו ולבש חליפה שחורה, נעליים שחורות וכובע שחור. היה לו זקן שחור והוא נשא ספר תחת זרועו. היה ברור שהוא רב, והתפעלתי מהעובדה שהשיבה העמידה בראש הנבחרת רב ולא מאמן ספורט.

מר גלנטר ניגש אליו והושיט את ידו. "אנחנו מוכנים לשחק," אמר הרב בידיש ולחץ את ידו של מר גלנטר באי-רצון מופגן.

"בסדר גמור," אמר מר גלנטר באנגלית וחיך.

הרב השקיף אל המגרש. "כבר שיחקתם?" שאל.

"מה זאת אומרת?" שאל מר גלנטר.

"כבר התאמתם?"

"כן, ברור..."

"אנחנו רוצים להתאמן."

"מה זאת אומרת?" אמר מר גלנטר שוב בפנים מופתעות.

"אתם התאמתם קודם, עכשיו תורנו."

"לא התאמתם במגרש שלכם?"

"התאמנו."

"יופי, אז..."

"אבל אף פעם לא שיחקנו במגרש שלכם. אנחנו רוצים
כמה דקות."

"טוב, תראה," אמר מר גלנטר, "אין הרבה זמן. לפי
הכללים, כל קבוצה מתאמנת במגרש שלה."
"אנחנו רוצים חמש דקות," התעקש הרב.

"תראה..." אמר מר גלנטר. הוא הפסיק לחייך. כששיחקנו
במגרש שלנו הוא אהב להתחיל מיד במשחק. כך אנחנו לא
מתקררים מהחימום, אמר.
"חמש דקות," אמר הרב. "תגיד לבחורים שלך לרדת
מהמגרש."

"מה זאת אומרת?" אמר מר גלנטר.

"אנחנו לא יכולים להתאמן כשהבחורים שלך במגרש.
תגיד להם לרדת מהמגרש."

"נו, טוב," אמר מר גלנטר והשתתק לדקה ארוכה. גוש
השחקנים השחור-לבן מאחורי הרב עמד והמתין. ראיתי את
דייבי בועט ברצפת האספלט של המגרש. "טוב, בסדר. חמש
דקות, חמש דקות ולא יותר, מעכשיו."
"תגיד לבחורים שלך לרדת מהמגרש," אמר הרב.

מר גלנטר בהה במגרש במבט קודר, ונראה כאילו הוציאו
לו את כל הרוח מהמפרשים. "כולם לרדת מהמגרש!" צעק,
לא בקול רם מדי. "הם רוצים חמש דקות חימום. קדימה,
קדימה. ידיים בתנועה. לא להתקרר. תזרקו קצת כדורים
מאחורי בסיס הבית. קדימה, זוזו!"

השחקנים ירדו מהמגרש בבהילות.

הגוש השחור-לבן ליד גדר התיל עמד כמקשה אחת. הרב
הצעיר הסתובב ופנה אל שחקני הקבוצה שלו.

הוא דיבר בידיש. "המגרש שלנו לחמש דקות," אמר.
"זכרו למה אנחנו משחקים ובשביל מי."
ואז הוא זו הצדה, והגוש השחור-לבן התפזר לחמישה-עשר
שחקנים נפרדים שעלו במהירות על המגרש. אחד מהם,
בחור גבוה בעל שיער זהוב וידיים ורגליים ארוכות שכולן
עור ועצמות, עמד בבסיס הבית והתחיל לחבוט כדורים אל
השחקנים. הוא הכה כמה גראונדרים ופופ-אפים* קלים
ושחקני השדה קראו קריאות עידוד זה לזה בידיש. הם
התנהלו בצורה מגושמת, שמטו גראונדרים קלים, זרקו
בפראות, פספסו כדורים באוויר. הבטתי אל הרב הצעיר.
הוא ישב על הספסל שליך גדר התיל וקרא בספר שלו.
מאחורי גדר התיל היה שטח רחב ידיים, ומר גלנטר דאג
שנמשיך להתאמן שם בזריקת כדורים.
"תמשיכו לזרוק בלי להפסיק!" חבט באגרופו לעומתנו.
"בקרב הזה אף אחד לא יושב! שלא תעזו לזלזל באויב!"
אבל חיוך רחב נפרש על פניו. עכשיו, כשראה את הנבחרת
השנייה בשטח, הוא לא נראה מוטרד כלל מתוצאות המשחק.
בהפוגה שבין זריקת הכדור והחזרתו אליי, אמרתי לעצמי
שמר גלנטר מוצא חן בעיניי ותהיתי למה הוא משתמש כל
הזמן בביטויים מלחמתיים ומדוע אינו משרת בצבא.
דייבי קנטור חלף על פניי, הוא רדף אחרי כדור שעבר לו
בין הרגליים.
"ממש רוצחים." חייכתי אליו.
"עוד תראה," אמר והתכופף לקחת את הכדור.

---

* גראונדר – כדור הנחבט נמוך ומתגלגל על הקרקע. פופ-אפ – כדור הנחבט במסלול תלול באוויר. מהווה לרוב פסילה קלה לטובת ההגנה.

"מה שתגיד," אמרתי.
"בעיקר זה שחובט. עוד תראה."
הכדור חזר אליי ותפסתי אותו בתנועה חלקה והשלכתי
חזרה.

"מי החובט שלהם?" שאלתי.
"דני סונדרס."
"סליחה על הבורות, אבל מי זה דני סונדרס?"
"הבן של הרב סונדרס," אמר דייבי קנטור ומצמץ.
"מרשים."

"עוד תראה," אמר דייבי קנטור ורץ עם הכדור.
אבא שלי, שלא רחש שום חיבה לחסידויות ולמנהיגיהן,
סיפר לי על הרב יצחק סונדרס ועל הקנאות שבה הנהיג את
חסידיו ופסק בהלכה.

ראיתי את מר גלנטר מביט בשעון היד שלו ואז משקיף
אל הקבוצה שבמגרש. חמש הדקות כנראה תמו, אבל
השחקנים לא הראו נכונות לרדת מהמגרש. דני סונדרס עמד
עכשיו בבסיס הראשון ושמתי לב שהוא ניצל את זרועותיו
ואת רגליו הארוכות כדי להקנות לעצמו יתרון משמעותי, כי
כאשר התמתח וקפץ הוא הצליח לתפוס את רוב הכדורים
שהושלכו לכיוונו בעוצמה.

מר גלנטר ניגש לרב הצעיר, שעדיין ישב על הספסל
וקרא.

"עברו חמש דקות," אמר.
הרב נשא את מבטו מהספר. "מה?" שאל.
"חמש הדקות נגמרו," אמר מר גלנטר.
הרב הביט אל המגרש. "די!" צעק בידישי. "הגיע הזמן
לשחק!" ואז השפיל מבטו אל הספר והמשיך לקרוא.
השחקנים השליכו את הכדור ממקום למקום למשך

דקה-שתיים נוספות, ואז ירדו אט-אט מהמגרש. דני סונדרס חלף על פניי, כפפת הבסיס הראשון עדיין על ידו. הוא היה הרבה יותר גבוה ממני, ובניגוד לתווי פניי שהיו רגילים למדי ובפרופורציות הולמות, ולשערי הכהה, נראו פניו כאילו סותתו באבן. הסנטר, הלסת ועצמות הלחיים שלו היו מורכבים מקווים ישרים ובולטים, אפו היה ישר ומחודד, שפתיו העבות התרוממו בזווית תלולה מנקודת האמצע שמתחת לאפו, ואז נטו בשיפוע ויצרו פה רחב מדי. צבע עיניו היה כחול עמוק, וקווצות השיער הבודדות על סנטרו, עצמות לחייו ושפתו העליונה, שערו הקצוץ ופאותיו המסתלסלות מאוזניו, היו בצבע חול. הוא נע ברישול, איבריו התנופפו לכל עבר כאילו כל-כולו ידיים ורגליים, הוא דיבר ביידיש עם אחד מחברי קבוצתו והתעלם ממני לחלוטין כשחלף על פניי. אמרתי לעצמי שלא מוצאת חן בעיניי תחושת העליונות החסידית שלו ושיהיה זה עונג צרוף להביס אותו ואת הקבוצה שלו במשחק היום.

השופט, מורה להתעמלות בישיבה ששכנה במרחק שני רחובות משם, קרא לשתי הקבוצות כדי לקבוע מי תחבוט ראשונה. ראיתי אותו משליך מחבט לאוויר. המחבט נתפס וכמעט נשמט מידי של חבר בקבוצה השנייה.

במהלך הבחירה המהירה שהוכרעה לפי הקבוצה שידי נציגה הגיעו ראשונות לראש המחבט, דייבי קנטור ניגש אליי ועמד לצדי.

"מה דעתך?" שאל.

"חבורת סנובים," אמרתי לו.

"מה דעתך על המשחק שלהם?"

"הם גרועים, ממש גרועים."

"הם רוצחים."

"נו, בחייך, דייבי."
 "עוד תראה," אמר דייבי קנטור והביט בי במבט קודר.
 "הרגע ראיתי!"
 "לא ראית כלום."
 "נכון," אמרתי. "שכחתי שאלהו הנביא בא להגיש
 כשבילם כשהמשחק ממש צמוד."
 "אני לא צוחק," אמר, ונראה שנעלב.
 "ממש רוצחים אלה," אמרתי לו וצחקתי.
 הקבוצות החלו להתפזר. הפסדנו בהגרלה, והם החליטו
 לחבוט ראשונים. עלינו למגרש. תפסתי את העמדה שלי
 בבסיס השני. ראיתי את הרב הצעיר יושב על הספסל שליד
 גדר התיל וקורא. זרקנו כדור במשך דקה. מר גלנטר עמד
 ליד הבסיס השלישי וצעק אלינו מילות עידוד. היה חם,
 הזעתי קצת והרגשתי מצוין. ואז השופט, שתפס עמדה
 מאחורי המגיש, צעק שנעביר לו את הכדור ומישהו זרק
 אותו אליו. הוא מסר אותו למגיש וצעק, "קדימה! מתחילים
 לשחק!" תפסנו את העמדות שלנו.
 מר גלנטר צעק, "גולדברג, פנימה!" וסידני גולדברג,
 הבלם שלנו, צעד שני צעדים קדימה והתקרב עוד קצת
 לבסיס השלישי. "בסדר, בסדר," אמר מר גלנטר. "שמור על
 האינפילד סגור!"
 נער נמוך ורזה ניגש לבסיס הבית ועמד שם ברגליים
 צמודות. הוא אחז במחבט בצורה מגושמת מעל לראשו. הוא
 הרכיב משקפיים במסגרת מתכת ששיוו לפניו מראה של זקן
 קצר-רואי. הוא חבט בפראות אל המגיש הראשון והמשיך
 להסתובב לאחור מכוח החבטה. פאותיו התרוממו מצדי
 ראשו והקיפו אותו במעגל כמעט אופקי. ואז הוא התייצב
 וחזר לעמדה שליד בסיס הבית, נמוך, רזה, רגליים צמודות,
 אחוז במחבט מעל לראשו בתנוחה מגושמת.

השופט הכריז סטרייק בקול רם וברור וראיתי את סידני גולדברג מביט אליי ומחייך חיוך רחב.
"אם ככה הוא לומד גמרא, הוא גמור," אמר סידני גולדברג.
חייכתי אליו בחזרה.

"שמרו על האינפילד סגור!" צעק מר גלנטר מהבסיס השלישי. "מלטר, קצת יותר שמאלה! מצוין!"
ההגשה הבאה הייתה גבוהה מדי והנער פספס אותה, שמט את המחבט ונפל קדימה על ידיו. סידני גולדברג ואני הבטנו שוב זה בזה. סידני למד איתי בכיתה. לשנינו היה מבנה גוף דומה, רזה וגמיש, וזרועות ורגליים צנומות למדי. הוא לא היה תלמיד טוב במיוחד, אבל הוא היה בלם מעולה. גרנו באותו רחוב והיינו חברים טובים, אבל לא קרובים. הוא לבש גופייה וג'ינס ולא לבש ציצית. אני לבשתי חולצה בצבע תכלת ומכנסי עבודה בצבע כחול כהה ולבשתי ציצית מתחת לחולצה.

הנער הנמוך והרזה חזר לבסיס הבית, עמד ברגליים צמודות ואחז במחבט בצורה המגושמת שלו. הוא נתן להגשה הבאה לעבור על ידו, והשופט קרא סטרייק. ראיתי את הרב הצעיר מרים את עיניו מהספר לרגע ואז חוזר לקרוא.
"עוד שניים כאלה!" עודדתי את המגיש בצעקות. "עוד שניים, שוורצי!" וחשבתי לעצמי, כן, ממש רוצחים.
ראיתי את דני סונדרס ניגש לנער שזה עתה נפסל ומדבר איתו. הנער הביט מטה ונדמה היה שהוא מצטמק מרוב עלבון. הוא השפיל את ראשו וניגש אל מאחורי גדר התיל. נער רזה ונמוך נוסף תפס את מקומו בבסיס הבית. חיפשתי את דייבי קנטור אבל לא ראיתי אותו.
הנער שחבט הניף את המחבט בפראות נוכח שתי ההגשות

הראשונות, ופספס את שתיהן. הוא חבט שוב בהגשה השלישית ושמעתי את קול מהלומת המחבט שלו במפגש עם הכדור, וראיתי את הכדור נע בקו מהיר וישר לעבר סידני גולדברג. הוא תפס אותו, נאבק בו לרגע, ולבסוף לכד אותו בכפפה. הוא מסר לי את הכדור וזרקנו אותו ממקום למקום. ראיתי אותו מסיר את הכפפה ומטלטל את ידו השמאלית.

"זה כאב," אמר וחיך אליי.

"תפיסה טובה," אמרתי.

"כואב מוות," אמר והחזיר את הכפפה לידו.

החובט שעמד עכשיו בבסיס הבית היה רחב כתפיים ובעל מבנה גוף של דוב. הוא הניף את המחבט אל ההגשה הראשונה, פספס, ואז הניף שוב אל ההגשה השנייה ושילח את הכדור בקו ישר מעל לראשו של שחקן הבסיס השלישי אל השדה השמאלי. הגעתי בקושי לבסיס השני, התייצבתי בו וצעקתי שיזרקו לי את הכדור. ראיתי את המגן השמאלי מרים אותו בדילוג השני ומעביר אותו אליי. הוא הגיע קצת גבוה מדי והרמתי אליו את הכפפה. יותר משראיתי את החובט שועט לעבר הבסיס השני, הרגשתי אותו, וכשנגעתי בכדור בכפפה שלי הוא התנגש בי כמו משאית. הכדור זינק אל מעל לראשי ונפלתי קדימה בחוזקה על רצפת האספלט של המגרש, והוא חלף על פניי בדרכו לבסיס השלישי, גדילי ציצייותיו התנופפו מאחוריו, והוא הצמיד את הכיפה לראשו בידו הימנית כדי שלא תיפול. אייב גולדשטיין, שחקן הבסיס הראשון שלנו, החזיר את הכדור והשליך אותו לבסיס הבית, והחובט עמד בבסיס השלישי ועל פניו חיוך רחב.

קבוצת הישיבה פרצה בתרועות רמות וצעקה מילות ברכה קולניות בידיש אל החובט.

סידני גולדברג עזר לי לקום על הרגליים.

"חתיכת ממזר!" אמר. "לא הפרעת לו בדרך!"
"וואו!" אמרתי ונשמתי כמה נשימות עמוקות. גירדתי
את כף ידי הימנית.

"חתיכת ממזר!" אמר סידני גולדברג.
ראיתי את מר גלנטר פורץ בסערה אל המגרש כדי לדבר
עם השופט. "איזה מין משחק זה?" שאל בכעס. "איך אתה
מתכוון לאשר דבר כזה?"
"זה הגיע לבסיס השלישי," אמר השופט. "הבחור שלך
עמד בדרך."

פיו של מר גלנטר נפער לרווחה. "מה זאת אומרת?"
"זה הגיע לשלישי," חזר השופט ואמר.
מר גלנטר נראה כאילו הוא מוכן להתווכח, התחרט ואז
הביט בי. "אתה בסדר, מלטר?"

"בסדר גמור," אמרתי ונשמתי עוד נשימה ארוכה.
מר גלנטר ירד מהמגרש בזעם.
"משחקים!" צעק השופט.
קבוצת הישיבה השתתקה. ראיתי שהרב הצעיר הרים את
מבטו מהספר וחיך קלות.

שחקן גבוה ורזה הגיע לבסיס הבית, הציב את רגליו
בתנוחה הנכונה, הניף את המחבט שלו כמה פעמים ואז
התכופף לעמדת המתנה. ראיתי שזה דני סונדרס. פתחתי
וסגרתי את יד ימין, שכאבה עדיין מהנפילה.

"אחורה! אחורה!" צעק מר גלנטר ממקומו ליד הבסיס
השלישי, ואני זזתי שני צעדים אחורה.
התכופפתי וחיכיתי.

ההגשה הראשונה הייתה פראית, וקבוצת הישיבה פרצה
בצחוק קולני. הרב הצעיר ישב על הספסל וצפה בדני סונדרס
בתשומת לב.

“קח את זה בקלות, שוורצי!” עודדתי את המגיש בצעקה.
 “רק עוד אחת!”

ההגשה הבאה הגיעה לגובה של יותר מ־30 סנטימטרים מעל לראשו של דני סונדרס, וקבוצת הישיבה התגלגלה מרוב צחוק. סידני גולדברג ואני החלפנו מבטים. ראיתי את מר גלנטר עומד מתוח ליד הבסיס השלישי ומביט במגיש. הרב המשיך להביט בדני סונדרס.

בהגשה הבאה יצא הכדור מהמחבט של שוורצי בקו ארוך ואטי, ולפני שעבר את מחצית הדרך לבסיס הבית ידעתי שדני סונדרס ינסה להשיג אותו. ידעתי זאת מהאופן שבו רגלו השמאלית נשלחה קדימה והמחבט הונף לאחור וגופו הדק והארוך התכונן להסתובב על צירו במהירות. נדרכתי, חיכיתי לקול החבטה בכדור, וכשהיא הגיעה היא נשמעה כמו ירייה. לשבריר שנייה פרוע נעלם הכדור מעיניי. ואז ראיתי את שוורצי צולל ארצה, והנה הופיע הכדור באוויר במקום שבו עמד ראשו, וניסיתי להשיג אותו אבל נע מהר מדי, ועוד לפני שהרמתי את הכפפה, הכדור הגיע למרכז המגרש. תפסתי אותו תוך כרי קפיצה וזרקתי לסידני גולדברג, אבל דני סונדרס כבר עמד איתן בבסיס שלי וקבוצת הישיבה צווחה מרוב אושר.

מר גלנטר ביקש הפסקה וניגש לדבר עם שוורצי. סידני גולדברג הנהן אליי ושנינו ניגשנו אליהם.

“הכדור הזה היה יכול להרוג אותי!” אמר שוורצי. היה לו מבנה גוף בינוני, פנים ארוכות ופצעו בגרות קשים. הוא מחה את הזיעה מפניו. “בחי, ראית את הכדור הזה?”
 “ראיתי”, אמר מר גלנטר בכעס.

“אי אפשר היה לעצור את הכדור הזה, הוא היה מהיר מדי, מר גלנטר”, אמרתי להגנתו של שוורצי.

"שמעתי על דני סונדרס," אמר סידני גולדברג. "הוא תמיד חובט למגיש."

"חבל שלא אמרת לי," קונן שוורצי. "הייתי מתכונן."

"רק שמעתי על זה," אמר סידני גולדברג. "אתה תמיד מאמין לכל מה שאתה שומע?"

"בחי, הכדור הזה היה יכול להרוג אותי!" חזר שוורצי ואמר.

"אתה רוצה להמשיך להגיש?" שאל גלנטר. זוהר דקיק של זיעה כיסה את מצחו ופניו קדרו.

"בטח, מר גלנטר," אמר שוורצי. "אני מוכן."

"בטוח?"

"בטח שאני בטוח."

"אין גיבורים במלחמה הזאת עכשיו," אמר מר גלנטר. "אני רוצה חיילים חיים, לא גיבורים מתים."

"אני לא גיבור," מלמל שוורצי בגמלוניות. "אני אתגבר, מר גלנטר. בחיי, זה רק הסבב הראשון."

"טוב, חייל," אמר מר גלנטר, לא בהתלהבות רבה. "פשוט תדאג שהצד שלנו במלחמה ימשיך להילחם."

"אני משתדל, מר גלנטר," אמר שוורצי.

מר גלנטר הנהן, פניו עדיין קודרות, וירד מהמגרש. ראיתי אותו נוטל ממחטה מכיסו ומנגב את מצחו.

"ג'זס!" אמר שוורצי עכשיו, כשמר גלנטר לא היה בסביבה. "הבן-זונה כיוון לי ישר לראש!"

"נו, באמת, שוורצי," אמרתי. "אפשר לחשוב שאנחנו מדברים כאן על בייב רות."*

---

* שחקן בייסבול אמריקאי ששיחק בליגת ה-MLB בין השנים 1914-1935. על פי דירוגים רבים נחשב רות' כשחקן הבייסבול הטוב בהיסטוריה.

"שמעת מה סידני אמר."
"אם תפסיק להביא להם את הכדור על מגש כסף, הם לא יחבטו ככה."
"מי מביא להם אותו על מגש כסף?" התרעם שוורצי. "זו הייתה הגשה מעולה."
"בסדר, " אמרתי.
השופט ניגש אלינו. "אתם מתכננים לפטפט פה כל אחר הצהריים?" שאל. הוא היה איש כפוף בסוף שנות הארבעים לחייו ונראה חסר סבלנות.
"לא, אדוני, " עניתי בנימוס רב, וסידני ואני רצנו בחזרה למקומות.
דני סונדרס עמד בבסיס שלי. חולצתו הלבנה הייתה דבוקה לזרועותיו ולגבו מרוב זיעה.
"חבטה יפה, " ניסיתי.
הוא הביט בי בפליאה ולא אמר מילה.
"אתה תמיד חובט ככה ישר למגיש?" שאלתי.
הוא חייך חיוך קלוש. "אתה ראובן מלטר, " אמר באנגלית רהוטה. קולו היה נמוך ומאונפף.
"נכון מאוד, " אמרתי, ושאלתי את עצמי היכן שמע את שמי.
"אבא שלך הוא דוד מלטר, זה שכותב מאמרים על הגמרא?"
"נכון."
"אמרתי לקבוצה שלי שאנחנו נחסל אתכם, אפיקורסים, היום אחר הצהריים." הוא אמר ביובש, ללא שמץ הבעה בקולו.
הבטתי בו וקיוויתי שהקור המצמית והמפתיע שאחז בי לא ניכר בפניי. "בטח, " אמרתי. "נשק את הציצית שלך למזל."

התרחקתי ממנו ותפסתי את העמדה ליד הבסיס. הבטתי לעבר גדר התיל וראיתי את דייבי קנטור עומד שם, צופה אל המגרש, ידיו בכיסים. השתופפתי מהר כי שוורצי עמד להגיש.

החובט הכה בפראות בשתי ההגשות הראשונות והחמיץ בשתיהן. ההגשה הבאה הייתה נמוכה והוא הניח לה לעבור על ידו, ואז חבט גראונדר לעבר שחקן הבסיס הראשון. השחקן שמת אותה, הכה בה בפראות, התעשת בזמן והספיק לראות את דני סונדרס חוצה את בסיס הבית. השחקן עמד שם לרגע, בוש ונכלם, ואז מסר את הכדור לשוורצי. ראיתי את מר גלנטר עומד ליד הבסיס השלישי ומנגב את מצחו. נבחרת הישיבה שוב יצאה מגדרה, וכולם ניסו להגיע לדני סונדרס וללחוץ את ידו. ראיתי את הרב מחייך חיוך רחב, ואז משפיל מבטו אל הספר שלו וממשיך לקרוא.

סידני גולדברג ניגש אליי. "מה סונדרס אמר לך?" שאל. "הוא אמר שהם יחסלו אותנו האפיקורסים היום אחר הצהריים."

הוא נעץ בי מבט. "ממש נחמדים, בחורי הישיבה האלה," אמר וחזר לאטו אל העמדה שלו.

החובט הבא היכה פליי-בול* ארוך אל המגרש הימני. הוא נתפס תוך כדי מעוף.

"כל הכבוד לנו," אמר סידני גולדברג בכעס כשירדנו מהמגרש. "עוד סבב כזה, והם יציעו לנו להשלים להם מניין למנחה."

"הם לא יציעו לנו," אמרתי. "אנחנו לא מספיק צדיקים בשבילים."

---

* פליי-בול – כדור הנחבט גבוה בקשת.

"איפה הם למדו לחבוט ככה?"

"מי יודע?" אמרתי.

עמדנו ליד גדר התיל במעגל צמוד סביב מר גלנטר.

"רק שני סבבים," אמר מר גלנטר והכה את אגרופו הימני בידו השמאלית. "והם הפגזו אותנו בכל התחמושת שהייתה להם. עכשיו נפגזו אותם בתחמושת הכבדה שלנו. עכשיו אנחנו נפציץ אותם!" ראיתי שהוקל לו אבל הוא המשיך להזיע. נדמה היה שהכיפה שלו דבוקה לראשו בזיעה. "קדימה!" אמר. "יוצאים להתקפה!"

המעגל התפרק וסידני גולדברג ניגש לבסיס הבית, ובידו מחבט. ראיתי שהרב עדיין יושב על הספסל וקורא. התחלתי לצעוד מאחוריו כדי לראות באיזה ספר מדובר, ובדיוק אז דייבי קנטור ניגש אליי עם ידיים בכיסים ומבט עצוב בעיניים.

"נו?" שאל.

"נו מה?" שאלתי.

"אמרתי לך שהם יודעים לחבוט."

"אז אמרת. אז מה?" לא הייתי במצב רוח לרגשות הקורבניים שלו, ואפילו לא ניסיתי להסתיר את זה. הוא הרגיש שעצבן אותי. "לא השווצתי או משהו," אמר ונראה שנעלב. "רק רציתי לדעת מה דעתך." "הם בהחלט יודעים לחבוט," אמרתי.

"הם רוצחים," אמר.

ראיתי את סידני גולדברג מפספס סטרייק ולא אמרתי דבר.

"מה שלום היד שלך?" שאל דייבי קנטור.

"סתם שפשוף."

"הוא נכנס בך בכל הכוח."

"איך קוראים לו?"
"דב שלומוביץ", אמר דייבי קנטור. "והשם מתאים לו
בול."
"חסמתי אותו?"
דייבי קנטור משך בכתפיו. "כן ולא. השופט היה יכול
להחליט ככה או ככה."
"הרגשתי כאילו נכנסה בי משאית," אמרתי וצפיתי
בסידני גולדברג חוזר מהגשה צמודה.
"חבל שלא ראית את אבא שלו. הוא אחד השמשים של
הרב סונדרס. חתיכת שומר ראש."
"לרב סונדרס יש שומרי ראש?"
"בטח שיש לו," אמר דייבי קנטור. "הם מגנים עליו בגלל
שיש לו כל כך הרבה מעריצים. מה, נחתת מהירח?"
"אין לי שום קשר איתם."
"לא הפסדת כלום, ראובן."
"איך אתה יודע כל כך הרבה על הרב סונדרס?"
"אבא שלי תורם לו."
"כל הכבוד לאבא שלך," אמרתי.
"הוא לא מתפלל שם בכלל. סתם תורם לו."
"אתה לא בקבוצה הנכונה."
"מה פתאום, ראובן. אל תהיה כזה." הוא נעלב מאוד.
"אבא שלי לא חסיד או משהו. הוא פשוט תורם להם כסף
כמה פעמים בשנה."
"זו סתם בדיחה, דייבי." חייכתי אליו. "אל תיקח ללב."
חיוך עליז נפרש לפתע על פניו, ובדיוק אז סידני גולדברג
חבט גראונדר נמוך ומהיר ורץ לבסיס הראשון. הכדור עבר
ממש בין הרגליים של הבלם ולתוך אמצע המגרש.
"תעצור בבסיס הראשון!" צרח אליו מר גלנטר, וסידני
עצר ועמד בבסיס.

הכדור נזרק במהירות לבסיס השני. שחקן הבסיס השני הביט לעבר הראשון, ואז זרק את הכדור למגיש. הרב הרים את מבטו מהספר לרגע ואז שב לקרוא.
 "מלטר, תגיד לו מה לעשות בבסיס הראשון!" צעק מר גלנטר ואני רצתי לאורך קו הבסיס.

"הם יודעים לחבוט, אבל לא לשחק הגנה," אמר סידני גולדברג וחיך אליי כשעצרתי ליד הבסיס.
 "דייבי קנטור אומר שהם רוצחים," אמרתי.
 "דייבי נביא הזעם," אמר סידני גולדברג בחיך.

דני סונדרס עמד רחוק מהבסיס ודאג שנרגיש שהוא מתעלם משנינו.

החובט הבא הכה גבוה לשחקן בבסיס השני, וזה תפס את הכדור, שמת אותו, הרים אותו, ואז עשה ניסיון פרוע להשיג את סידני גולדברג כשהוא חלף על פניו בריצה לבסיס השני.
 "כל הרצים בטוחים!" קרא השופט והצוות שלנו פרץ בצווחות גיל. מר גלנטר חיך. הרב המשיך לקרוא וראיתי שהוא מניע את פלג גופו העליון באטיות קדימה ואחורה.
 "פקח את העיניים, סידני!" צעקתי ממקומי לאורך הבסיס הראשון. ראיתי את דני סונדרס מביט בי ואז מסב את מבטו. ממש רוצחים אלה, חשבתי. יותר נכון 'שלעפּערים'.

"אם זה על הקרקע, רוץ כמו אני לא יודע מה," אמרתי לחובט שבדיוק נכנס לבסיס הראשון, והוא הנהן אליי. הוא היה שחקן הבסיס השלישי שלנו, והיה בערך בגודל שלי.
 "אם הם ממשיכים לשחק כך נישאר פה עד מחר," הוא אמר, וחייכתי אליו.

ראיתי את מר גלנטר מדבר עם החובט הבא, שהנהן בראשו בהתלהבות. הוא צעד אל בסיס הבית, חבט גראונדר חזק אל המגיש, שהסתבך איתו לרגע ואז השליך אותו

לבסיס הראשון. ראיתי את דני סונדרס מתמתח לקראתו ועוצר אותו.

”בחוץ!” קרא השופט. ”בטוח בשני ובשלישי!”

כשרצתי לבסיס הבית כדי לחבוט, כמעט צחקתי בקול רם על טיפשותו של המגיש. הוא זרק אותו לראשון ולא לשלישי, ועכשיו העמדנו את סידני גולדברג בשלישי ושחקן נוסף בבסיס השני. חבטתי גראונדר לבלם ובמקום לזרוק אותו לבסיס השני הוא זרק אותו לראשון בפראות, ושוב דני סונדרס התמתח ובלם את הכדור. אבל הקדמתי את הזריקה ושמעתי את השופט מכריז, ”כולם בטוחים! ריצה אחת!” וכולם בקבוצה שלנו טפחו על שכמו של סידני גולדברג. מרגלנטר חייך חיוך רחב.

”שוב שלום,” אמרתי לדני סונדרס שמעד לצדי והגן על הבסיס שלו. ”נישקת את הציצית שלך לאחרונה?” הוא הביט בי, ואז הסב אט־אט את מבטו ממני בפנים ריקות.

שוורצי עמד בבסיס הבית ונופף במחבטו.

”תפקח את העיניים!” צעקתי לרץ בבסיס השלישי. הוא נראה להוט מדי לרוץ לעבר בסיס הבית. ”רק אחד בחוץ!” הוא נופף אליי.

שוורצי ספג שני כדורים וסטרייק, ואז ראיתי אותו מתחיל להסתובב אל ההגשה הרביעית. הרץ בבסיס השלישי התחיל לשעוט לעבר בסיס הבית. כשכבר היה קרוב לאמצע הדרך לקו הבסיס, שלח המחבט את הכדור בקו ישר מאוד אל העומד בבסיס השלישי – הנער הנמוך והרזה עם המשקפיים והפנים של איש זקן – שעמד קרוב לבסיס וכעת תפס את הכדור יותר בעזרת הבטן ופחות בעזרת הכפפה, הצליח איכשהו להיאחז בו, ועמד שם, מבולבל ונדהם.

חזרתי לבסיס הראשון וראיתי את השחקן שלנו שעמד בשלישי ושכבר היה באמצע הדרך לבסיס הבית, פונה פנייה חדה ומתחיל לחזור בריצה בהולה.

"תישאר בבסיס!" צרח דני סונדרס בידיש לעברו האחר של המגרש, והעומד בבסיס השלישי דרך בבסיס יותר מתוך צייתנות מאשר מתוך מודעות.

קבוצת הישיבה צרחה בשמחה וירדה בריצה מהמגרש. דני סונדרס הביט בי, התכונן לומר משהו, עצר והסתלק במהירות.

ראיתי את מר גלנטר חוזר לאורך קו הבסיס השלישי בפנים קודרות. הרב נשא את מבטו מהספר וחיך. תפסתי עמדה ליד הבסיס השני וסידני גולדברג ניגש אליי.

"למה הוא היה צריך להסתלק ככה?" שאל.

נעצתי מבט נוקב בשחקן הבסיס השלישי שלנו, שעמד ליד מר גלנטר ונראה מדוכדך.

"הוא מיהר לנצח במלחמה," אמרתי במרירות.

"איזה דפוק," אמר סידני גולדברג.

"גולדברג, תחזור למקום שלך!" קרא מר גלנטר. נימה

עצבנית התלוותה לקולו. "שהאינפילד יהיה סגור!"

סידני גולדברג חזר במהירות לעמדה. עמדתי בלי לזוז וחיכיתי.

היה חם והזעתי מתחת לבגדים. הרגשתי את ידיות משקפיי פוצעות את העור שמעל לאוזניי. הסרתי את המשקפיים לרגע, העברתי אצבע על תלמי העור הדואבים והרכבתי אותם בחזרה במהירות, כי שוורצי נכנס לחלק האחרון. התכופתי וחיכיתי, זכרתי את הבטחתו של דני סונדרס לקבוצה שלו שהם יחסלו אותנו, האפיקורסים.

פירוש המילה במקור היה יהודי משכיל שהתכחש לעיקרי האמונה היסודיים, כמו קיומו של האל, ביאת המשיח ותחיית המתים. מבחינת אנשים כמו הרב סונדרס, אפיקורס היה גם כל יהודי משכיל שקרא, למשל, את דרווין, לא גידל פאות ולא הוציא את הציציות מחוץ למכנסיים. מבחינת דני סונדרס הייתי אפיקורס, אף שהאמנתי בה' ובתורה, כי לא היו לי פאות מסולסלות ולמדתי בישיבה שהיו בה יותר מדי לימודי חול ומקצועות קודש נלמדו בעברית ולא ביידיש – שני חטאים בלתי נסלחים; הראשון מכיוון שגזל זמן מלימוד תורה, והשני – מכיוון שעברית היא לשון הקודש, ושימוש בה בדיון הכיתתי הרגיל היה חילול שם שמים. מעולם לא היה לי קשר של ממש עם יהודי כזה. אבא שלי אמר שהאמונות שלהם לא מפריעות לו. מה שהרגיז אותו הוא תחושת הצדקנות הקנאית, הביטחון הבלתי מעורער שהם ורק הם קיבלו את דבר האלוהים ושכל יהודי אחר טועה לחלוטין, חוטא, צבוע, אפיקורס, ולכן נידון להישרף בגיהנום. פתאום תהיתי שוב איך למדו לחבוט ככה בכדור אם לימוד התורה יקר כל כך בעיניהם ולמה שלחו איתם רב שיבזבז את זמנו בישיבה על ספסל בזמן משחק בייסבול.

עמדתי במגרש וצפיתי בנער בבסיס הבית מניף את המחבט אל כדור גבוה ומחטיא, ולפתע הרגשתי כעס עצום, ומאותו רגע, מבחינתי, זה כבר לא היה משחק, זו הייתה מלחמה. כל הכיף וההתרגשות התאדו. איכשהו קבוצת הישיבה תרגמה את משחק הבייסבול של אותו אחר הצהריים לעימות בין מה שהם הגדירו הצדיקות שלהם והחטאים שלנו. הרגשתי שהכעס בתוכי הולך וגואה, וחשתי שהוא מתמקד בדני סונדרס, ולפתע לא היה לי קשה כלל לשנוא אותו.

שוורצי נתן לחמישה מהקבוצה שלהם לעלות לבסיס

הבית באותו חצי סיכוב, ונתן לאחד מהחמישה להשלים הקפה. מתישהו במהלך אותו חצי סבב אחד מחברי קבוצת הישיבה צעק אלינו בידיש, "שתשרפו בגיהנום, אפיקורסים!" ועד שנגמר חצי הסבב כבר עמדנו סביב מר גלנטר ליד גדר התיל, וכולנו ידענו שלא מדובר בעוד משחק בייסבול.

מר גלנטר הזיע מאוד ופניו קדרו. הוא רק אמר, "מעכשיו אנחנו נלחמים בזהירות. בלי טעויות." הוא אמר את הדברים בשקט רב, וגם אנחנו שתקנו, והחובט עלה לבסיס הבית. המשכנו לשחק משחק אטי וזהיר, חבטנו באטיות בכל פעם שנדרשנו לעשות זאת, הקרבנו כדי להעביר רצים קדימה, צייתנו להנחיות של מר גלנטר. שמתי לב שלא משנה איפה עמדו הרצים בבסיסים, קבוצת הישיבה תמיד זרקה לדני סונדרס, והבנתי שהם עושים זאת כי הוא האינפילדר היחיד שאפשר לסמוך עליו שיבלום את הזריקות הפרועות שלהם. בשלב מסוים תוך כדי המהלך, הלכתי מאחורי הרב והצצתי מעל לכתפו כדי לראות איזה ספר הוא קורא. ראיתי שהמילים בספר בידיש. חזרתי לגדר התיל. דייבי קנטור ניגש ונעמד לצדי, אבל שתק.

השלמנו רק הקפה אחת באותו סבב, ונכנסנו למגרש במחצית הראשונה של הסבב השלישי בתחושה שנגזר דיננו. דב שלומוביץ עלה לבסיס הבית. הוא עמד שם כמו דוב, המחבט נראה כמו גפרור בידיו הבשרניות. שוורצי הגיש, והוא חבט מכה יפה מעל ראשו של השחקן בבסיס השלישי לסינגל.* קבוצת הישיבה צרחה, ושוב קרא אלינו אחד מהם

* סינגל – חבטה שהביאה את החובט בבטחה לבסיס הראשון.

ביידיש, "תישרפו, אפיקורסים!" וסידני גולדברג ואני הבטנו זה בזה בלי לומר מילה.

מר גלנטר עמד ליד הבסיס השלישי וניגב את מצחו. הרב ישב בשקט וקרא בספר.

הסרתי את המשקפיים ושפשפתי את קצות האוזניים. הרגשתי תחושה רגעית של חריגה מהמציאות, כאילו המגרש, רצפת האספלט השחורה שלו וקווי הבסיס הלבנים היו כל עולמי עכשיו, כאילו כל שנות חיי הובילו אותי למשחק הבייסבול הזה, וכל עתידי תלוי בתוצאה שנשיג. עמדתי שם לרגע, אחזתי את משקפיי בידי והרגשתי פחד. ואז נשמתי עמוק, והתחושה חלפה. זה רק משחק בייסבול, אמרתי לעצמי. מה זה כבר משחק בייסבול?

מר גלנטר צעק עלינו לסגת. עמדתי כמה מטרים משמאל לבסיס השני וזזתי שני צעדים לאחור. ראיתי את דני סונדרס ניגש לבסיס הבית ומנופף במחבט. קבוצת הישיבה צעקה אליו ביידיש שיחסל אותנו, האפיקורסים.

שוורצי הסתובב לבדוק את המגרש. הוא נראה לחוץ והתמהמה. סידני גולדברג עמד זקוף והמתין. הבטנו זה בזה ואז הסבנו את מבטנו. מר גלנטר עמד בלי לזוז ליד הבסיס השלישי והביט בשוורצי.

ההגשה הראשונה הייתה נמוכה ודני סונדרס התעלם ממנה. השנייה התחילה בגובה הכתף, ולפני שעברה שני שלישים מהדרך לבסיס הבית, כבר עמדתי בבסיס השני. הכפפה שלי עלתה למעלה כשהמחבט התנגש בכדור וראיתי את הכדור נע בקו ישר אל הראש של שוורצי, עף מעל לראשו, ונע במהירות שלא אפשרה לו להתייצב מחדש לאחר ההגשה לפני שהכדור חלף על פניו. ראיתי את דב שלומוביץ ניגש אליי ודני סונדרס רץ לראשון, ושמעתי את

קבוצת הישיבה צועקת ואת סידני גולדברג צורח, וקפצתי, דחפתי את עצמי מעלה מהארמה בכל הכוח שהיה ברגליי ומתחתי את היד בכפפה, עד שחשבתי שתחרוג מהכתף. הכדור הכה בכיס הכפפה בעוצמה ששיתקה את ידי ועברה דרכי כמו הלם חשמל, והרגשתי את העוצמה מפילה אותי אחורנית ומוציאה אותי משיווי משקל עד שנפלתי על ירך שמאל ועל המרפק. ראיתי את דב שלומוביץ מסתחרר וחוזר לבסיס הראשון, התרוממתי לתנוחת ישיבה וזרקתי את הכדור כלאחר יד אל סידני גולדברג, שתפס אותו וצלף בו לבסיס הראשון. שמעתי את צעקת השופט "בחוץ!" וסידני גולדברג רץ לעזור לי לקום על הרגליים, מבט נלהב ולא מאמין על פניו. מר גלנטר צעק "פסק זמן!" ורץ אל המגרש. שוורצי עמד בעמדת המגיש בפה פעור. דני סונדרס עמד בקו הבסיס מטרים ספורים מהראשון, שם עצר לאחר שתפסתי את הכדור, ונעץ בי מבט, פניו מאובנות כסלע. גם הרב נעץ בי מבט, ובקבוצת הישיבה השתררה דממת מוות.

"איזו תפיסה מעולה, ראובן!" אמר סידני גולדברג וטפח על שכמי. "פשוט מדהימה!"

ראיתי את שאר חברי הקבוצה שלי מתעוררים לחיים פתאום, זורקים את הכדור ממקום למקום ומדברים על המשחק בהתלהבות.

מר גלנטר ניגש. "אתה בסדר, מלטר?" שאל. "תראה לי את המרפק."

הראיתי לו את המרפק. שפשפתי אותו, אבל העור לא נסדק.

"זה היה מהלך טוב," אמר מר גלנטר בחיוך קורן. ראיתי שפניו עדיין מכוסות זיעה, אבל עכשיו היה על פניו חיוך רחב.

"תודה, מר גלנטר."

"מה שלום היד?"

"קצת כואבת."

"תן לי לראות."

הסרתי את הכפפה ומר גלנטר מישש את פרק היד ואת
האצבעות והניע אותם.

"כואב?" שאל.

"לא", שיקרתי.

"אתה רוצה להמשיך לשחק?"

"בטח, מר גלנטר."

"בסדר", אמר בחיוך וטפח על שכמי. "מגיע לך אות

הצטיינות על זה, מלטר."

חייכתי אליו.

"בסדר", אמר מר גלנטר. "בואו נשמור על האינפילד

סגור!"

הוא התרחק בחיוך.

"אני לא מסוגל להירגע מהתפיסה הזאת," אמר סידני

גולדברג.

"זרקת ממש טוב לראשון," אמרתי לו.

"כן," אמר. "בזמן שאתה ישבת בלי לעשות כלום."

חייכנו זה לזה והלכנו לעמדות שלנו.

שני שחקנים נוספים מקבוצת הישיבה חבטו בסבב
הזה. הראשון חבט סינגל, השני חבט גבוה לשורט, וסידני
גולדברג תפס את הכדור בלי שיצטרך לזוז ולו צעד. רשמנו
שתי ריצות בסבב הזה ועוד ריצה בסבב שאחריו, ועד סוף
המחצית של הסבב החמישי הובלנו חמש-שלוש. ארבעה
משחקני הקבוצה שלהם עמדו לחבטה במהלך המחצית
הראשונה של הסבב הרביעי, והם השיגו רק סינגל בגלל

טעות בזריקה לראשון. כשעלינו למגרש במחצית הראשונה של הסבב החמישי, מר גלנטר צעד אנה ואנה לאורך הבסיס השלישי על כריות כפות רגליו, הזיע, חיך, העווה פניו, ניגב את ראשו בעצבנות; הרב לא קרא עוד; בקבוצת הישיבה שררה דממת מוות. דייבי קנטור שיחק בבסיס השני ואני הייתי בעמדת המגיש. שוורצי היה מותש, ומכיוון שזה היה הסבב האחרון – מערכת השיעורים בישיבה אפשרה לנו זמן למשחקים בני חמישה סבבים בלבד – וזו הייתה ההזדמנות האחרונה של קבוצת הישיבה לחבוט, מר גלנטר לא הסתכן ואמר לי להגיש. דייבי קנטור היה מגן גרוע, אבל מר גלנטר סמך על זה שההגשה שלי תסיים את המשחק בניצחון. ידי השמאלית עדיין כאבה מהתפיסה, ופרק כף היד כאב בכל פעם שתפסתי כדור, אבל יד ימין הייתה בסדר גמור, וההגשות עברו מהר והתבצעו בדיוק כמו שרציתי. דב שלומוביץ עמד בבסיס הבית, הניף שלוש פעמים מה שנראה בעיניו הגשות מושלמות, אבל חבט רק באוויר. הוא עמד שם ונראה מבולבל בתום ההנפה השלישית, ואז התרחק לאטו. זרקנו את הכדור ברחבי האינפילד ודני סונדרס ניגש לבסיס הבית.

חברי קבוצת הישיבה נצמדו לגדר התיל וצפו בדני סונדרס. הם היו שקטים מאוד. הרב ישב על הספסל, ספרו היה סגור. מר גלנטר צעק על כולם לסגת. דני סונדרס נופף במחבט שלו כמה פעמים ואז התייצב והביט אליי.

קבל מתנה מאפיקורס, חשבתי לעצמי, ושחררתי את הכדור. הוא עף מהר וישר, וראיתי את רגלו השמאלית של דני סונדרס וזה ואת המחבט שלו עולה ואת הגוף שלו מתחיל להסתובב. הוא הניף בדיוק כשהכדור נכנס לעיקול, והמחבט שיסף את האוויר הריק, גרם לו להסתחרר והוציא

אותו משיווי משקל. הכיפה השחורה שלו עפה מראשו, והוא התייצב והתכופף במהירות כדי להרים אותה. הוא עמד שם לרגע, בלי לזוז, ונעץ בי מבט. ואז הוא חזר לעמדתו בבסיס הבית. הכדור חזר אליי מהתופס, ופרק כף היד שלי כאב כשתפסתי אותו.

קבוצת הישיבה שמרה על דממה מוחלטת והרב התחיל לנשוך את שפתיו.

איבדתי שליטה בהגשה הבאה והיא הייתה רחבה מדי. בהגשה השלישית לקחתי תנופה ארוכה ורחבה ששילחה בְּלוֹפֵר* אטי ומעוקל, מהסוג שחובט תמיד רוצה לחבוט ותמיד מפספס. הוא התעלם מהכדור לחלוטין והשופט הכריז שזה בול.**

הרגשתי שפרק כף היד השמאלי שלי מתחיל לפעום כשתפסתי את הכדור מהתופס. היה לי חם והזעתי וידיות המשקפיים חתכו לעומק בבשרי מעל האוזניים, בשל תנועות הראש שהתלוו להגשה שלי.

דני סונדרס עמד בלי לזוז בבסיס הבית וחיכה. בסדר, חשבתי, חדור שנאה עזה כלפיו. קבל עוד מתנה. הכדור עף לבסיס הבית מהר וישר, ונפל ממש מתחת לחבטה שלו. הוא התעשת בקושי רב והצליח לא להסתחרר, אבל שוב איבד שיווי משקל וצלע שניים-שלושה צעדים לפני שהצליח להזדקף.

---

* בלופר – כדור הנחבט גבוה בקשת אך בעוצמה חלשה ונוחת בין האאוטפילד (התחום שבין הקשת המקיפה את הבסיסים לחומה התוחמת את המגרש) לאינפילד, המגרש הפנימי.

** השופט רשאי לקבוע "כדור" (Ball), כלומר שהכדור נזרק גבוה, נמוך או הצדה מכדי שיהיה סיכוי סביר לחבוט בו.

התופס זרק את הכדור חזרה, והכאב בפרק כף היד שלי גרם לי להתכווץ. הוצאתי את הכדור מהכפפה, אחזתי בו בידי הימנית והסתובבתי לרגע כדי להשקיף אל המגרש ולתת לכאב להירגע. כשהסתובבתי ראיתי שדני סונדרס לא זז. הוא אחז במחבט שלו בידו השמאלית, עמד בלא ניע ונעץ בי מבט. עיניו היו כהות ושפתיו נפשקו לחיוך אווילי ומוטרף. שמעתי את השופט קורא "לשחק!" אבל דני סונדרס עמד שם, נעץ בי מבט וחיך. הסתובבתי והבטתי במגרש פעם נוספת, וכשהסתובבתי לעברו בחזרה הוא עדיין עמד שם, נועץ בי מבט ומחיך. ראיתי את שיניו בין שפתיו הפשוקות. נשמתי עמוק והרגשתי שכולי רטוב מזיעה. ניגבתי את ידי הימנית על מכנסי וראיתי את דני סונדרס ניגש באטיות אל בסיס הבית ומייצב את רגליו לתנוחה. הוא כבר לא חיך. הוא עמד והביט בי מבעד לכתפו השמאלית וחיכה.

רציתי לסיים הכול מהר בגלל הכאב בפרק כף היד וזרקתי כדור מהיר נוסף. צפיתי בו עף היישר לבסיס הבית. ראיתי את דני סונדרס נכנס לשפיפה פתאומית, ובשבריר השנייה לפני שחבט בכדור, הבנתי שהוא צפה את העיקול ובכוונה הניף נמוך. קצת יצאתי משיווי משקל בגלל ההגשה אבל הצלחתי להרים את הכפפה מול פניי כשחבט בכדור. ראיתי אותו מגיע לעברי ולא יכולתי לעשות כלום. הכדור פגע באצבעות הכפפה, סטה ממסלולו, התנגש בשוליים העליונים של העדשה השמאלית של משקפיי, הכה במצחי והפיל אותי ארצה. גיששתי אחרי הכדור בפראות, אבל כשהצלחתי סוף-סוף להניח עליו את ידי, דני סונדרס כבר עמד בבטחה בבסיס הראשון.

שמעתי את מר גלנטר קורא להפסקה וכולם במגרש רצו

אליי. המשקפיים שלי נחו מנופצים על רצפת האספלט, והרגשתי כאב עז בעין שמאל כשמצמצתי. פרק כף היד שלי פעם בכאב והרגשתי בליטה צומחת על מצחי. שלחתי מבט אל הבסיס הראשון, אבל בלי המשקפיים דני סונדרס היה רק דמות מטושטשת. בדמיוני עדיין ראיתי אותו מחייך.

ראיתי את מר גלנטר מצמיד את פניו לפניי. הן היו מלאות זיעה ודאגה. תהיתי על מה כל המהומה. בסך הכול איבדתי זוג משקפיים והיו לנו לפחות שני מגישים מעולים נוספים בקבוצה.

"הכול בסדר, בחור?" אמר מר גלנטר. הוא הביט בפניי ובמצחי. "תביאו ממחטה עם מים קרים!" צעק. לא הבנתי למה הוא צועק. קולו הכאיב בראשי וצלצל באוזניי. ראיתי את דייבי קנטור פותח בריצה מבוהלת. שמעתי את סידני גולדברג אומר משהו, אבל לא הצלחתי להבין את המילים. מר גלנטר כרך את זרועו סביב כתפיי והוביל אותי אל מחוץ למגרש. הוא הושיב אותי על הספסל ליד הרב. ללא המשקפיים, כל דבר במרחק של יותר משלושה מטרים ממני נראה מטושטש. מצמצתי ותהיתי מה מקור הכאב בעיני השמאלית. שמעתי קולות וצעקות, ואז מר גלנטר הניח ממחטה רטובה על ראשי.

"יש לך סחרחורת, בחור?" אמר.

נענעתי בראשי.

"אתה בטוח?"

"הכול בסדר," אמרתי, ושאלתי את עצמי למה הקול שלי נשמע צרוד ולמה כואב לי הראש כשאני מדבר.

"שב תנוח עכשיו," אמר מר גלנטר. "אם אתה מרגיש

סחרחורת, אתה אומר לי תכף ומיד."

"כן, אדוני," אמרתי.

הוא הסתלק. ישבתי על הספסל ליד הרב. הוא הביט בי פעם אחת ואז הסב את מבטו. שמעתי צעקות בידיש. הכאב בעיני השמאלית היה עז כל כך, שהרגשתי אותו בעמוד השדרה. ישבתי על הספסל זמן רב, די זמן כדי להבין שהפסדנו במשחק שמונה-שבע, די זמן כדי לשמוע את קבוצת הישיבה צועקת בשמחה, די זמן כדי להתחיל לבכות בגלל הכאב בעיני השמאלית, די זמן כדי שמר גלנטר ייגש אליי בסוף המשחק, יעיף מבט אחד בפנים שלי וירוץ להזמין מונית.

אחמד דני רמדאן

נדנדת חבלי הכביסה

The Clothesline Swing

Ahmad Danny Ramadan

תרגמה מאנגלית: לי עברון

ינואר 2018

רואה אור בשיתוף עם

ידיעות אחרונות • ספרי חמד

מתקוות מכול הן הנשיקות שאנו חולקים במקומות אסורים. הנשיקה שגנבתי ממך במושב האחורי של מונית חשוכה ששוטטה ברחובות דמשק בעוד הנהג מקלל את המחסומים ואת המלחמות; הפעם ההיא שמשכתי אותך אל תא המדידות בחנות H&M בביירות והטבעתי את שפתיי על שפתיך; הנשיקה שנתת לי כשהסתרנו בעומק העשב הגבוה בחוף רק בוונקובר.

בשבילנו, רוב המקומות היו אסורים. נפגשנו בדמשק מוכת המלחמה ועברנו לגור יחד בביירות המפולגת, ולבסוף הגענו לקנדה. מבחינתנו, משחק מקדים לא היה נגיעות מתקוות ונשיקות רכות; הוא היה מציאת מקום שבו לא יגלו אותנו שוטרים, הורים זועמים או שכנים חטטנים. הוא היה הגפת הווילונות, החרשת אנחות העונג זה של זה, אמצעים שהעניקו לנו תחושה כוזבת וחולפת של פרטיות וביטחון. אילו היה עליי לבחור, המתוקה מכל נשיקותינו כולן הייתה הראשונה. אני מוקיר את הנשיקה ההיא, כי היא הייתה הניצן הראשון בגן של תענוגות אסורים שנטענו יחד. היא זו שפרצה מתוך אדמת חיינו השגרתיים ולימדה את הפרחים האחרים כיצד לפרוח.

אני עדיין יכול לראות אותנו עומדים על הר קאסיון בערב של שלהי האביב ב־2011, מביטים בשתיקה על דמשק. מבוך הרחובות שתחתינו הואר לאיטו באורות פנסי הרחוב הנדלקים לעת ערב; אלפי המסגדים עוטרו באורות

ניאון ירוקים. אורם של כוכבי הערב הלך והתחזק והם החלו לזהור מבעד לשמיכת השמים הכהים; נבלענו בחיזיון אלמותי של אור מרקד.

"לא משנה מה יקרה לעיר הזאת, זה יישאר," אמרת ובעיניך השתקפו אורות העיר, כאילו יקום שלם נבנה באפלתן. "אף מלחמה לא תוכל לחסל את היופי של דמשק." הראית לי את המסגד האומיי לשמאלנו והובלת אותי ברחובות הסמוכים לו עד שיכולתי להצביע על בית משפחתך, בית קטנטן שגפן מכסה את קירותיו. נופפתי בידי במעורפל בכיוון הבית החשוך שהיה פעם בית משפחתי, שבלט כמו שן כואבת במרחק כמה בניינים משלך. רעדתי; אפי היה כמו קוביית קרח שנמסה על פניי, עיניי דמעו. משכת אותי אליך, כרכת זרוע סביב כתפי וחייכת חיוך ביישני. "היה לי יום טוב," לחשתי. המהמת בהסכמה.

שם, קרוב לפסגת ההר ההוא, עמוק בחשכת צלליו, התנשקנו. שפתיי ננעלו על שפתיך רק לרגע; משכת את שפתי העליונה בין שיניך והרגשתי את חמימות פניך מעקצצת באפי הקפוא. פתאום כבר לא היית זר. כבר לא היית ישות אלמונית שאני מוקסם ומבועת ממנה כאחד. נהיית מישוהו מוכר, בטוח, מסביר פנים וחם.

חששנו שמא חיילים או עוברי אורח יגלו את המסתור שלנו, לכן הנשיקה לא נמשכה זמן רב. ליטפת את שערי ליטוף אחרון והרחקת את פניך מפניי. חייכת את החיוך העקום, הביישני שלך ונאנחת. "צריך לעשות את זה שוב," אמרתי. צחקת.

היום שבסופו עמדנו בראש ההר התחיל במעמקי העיר העתיקה של דמשק, כשחכיכיתי לך נרגש ומתוח ב'פייג'ז קפה'. בבית הקפה, שהסתתר לו בפינת רחוב צר על יד

בניין בית ספר היסטורי, שררה תחושה נעימה, אפלולית, והוא נעשה מקום מפגש לליברלים, לבעלי מחשבה חופשית ולמורדים אינטלקטואלים בדמשק לפני שנעצרו או נרצחו או הפכו לפליטים. על הקיר נתלו כרזות וציורים אבסטרקטיים. היו כרזות שהבטיחו מהפכה שתבוא, אחרות שדמיינו דמשק אוטופית שתשוב לימי הזוהר של שנות השישים. ריח הקפה הטורקי והמאפים הסוריים הטריים מילא את בית הקפה בתחושה ביתית. איכשהו מיסכו הניחוחות האלה את ריח הזיעה הכבד שעלה מאנשי המשטרה החשאית בלבוש אזרחי שהסתתרו בין המורדים, צותתו לשיחותינו, לכלכו את רצפת האריחים השחורה־לבנה בבוץ מגפיהם וחיכו לרגע שבו יוכלו לדווח על בעלי מחשבה חופשית או לעצור פעילים בצאתם מבית הקפה.

“איזה סיפור יש לי בשבילך,” אמרתי לך כשהתיישבת ליד השולחן הפינתי הסמוך לפסנתר הישן. השמש קפחה על בית הספר הסמוך, בהקה על קירותיו וחלונותיו ונשקפה מבעד לחלונות הגבוהים והצרים של בית הקפה. חיכת וזקנך השחור המטופח בהק עם שיניך. זאת הייתה הפעם הראשונה שפגשתי אותך – ראיתי אותך כשנכנסת בדלת הזכוכית וידעתי שזה אתה. זכרתי את התמונות שלך מאתר ההיכריות. כשנכנסת אל בית הקפה האפלולי השמש שרטטה סביבך אור מלאכי. נראית מופתע, קצת מבולבל ונבוך. אחר כך נודע לי שתהית איזו רוח שטות ירדה עליך שיצאת לדייט עם אדם זר. נראה שאתה חש שלא בנוח, אולי אפילו מבוהל, מכך שלא הסתמכתי על ברכות שלום ומה־נשמע מסורתיות. תמיד היית מבולבל כשיצאת מאזור הנוחות שלך.

“בטח, אתה יכול לספר לי סיפור,” ענית ברוב טקט וספרת את הצעדים שיידרשו לך להימלט אל הדלת.

"הזיכרון הראשון שיש לי," אמרתי, "שאני זוכר, הוא שאני יושב בחיקה של סבתא. היא דגדגה אותי והוציאה מהפה קולות איומים. הייתי כנראה רק בן שלוש, אבל אני זוכר שצחקתי מכל הלב."

לרגע היה לך מבט של אתה־רציני־לעזאזל? לא ידעת איך להגיב לזה. לא היית בטוח מה יבוא אחר כך. הסתכלת על מסך הנייד שלך, קיווית לשיחה שתציל את אחר הצהריים שלך מהתימהוני הזה. "אתה מבין, אני מספר לך את זה כי אני מספר־סיפורים," אמרתי. "אני בדאי, סופר, חפּוּנָאֵתִי." לקח לך רגע. הסתכלת לי בעיניים, וחייכת, ואמרת, "אז אם ככה, ספר לי סיפור."

החיוך הזה, החיוך היפה, העמוק, המתוק מנשוא, שפורץ שכבות ועוד שכבות בשריון הברזל המגן על נפשך, החיוך הזה הוא שגרם לי להציע לך לבוא איתי להר קאסיון, הוא זה שגרם לי לנשק אותך, להתאהב בך בעודנו מנתבים את דרכנו בעיר אכולת מלחמה.

בשארית הזמן שלנו בדמשק ישנת אצלי בדירה פעמיים בשבוע, ובדית לאמך כל מיני סיפורים. נכנסת למכנסי הפיג'מה שלי והם התאימו לך בדיוק. שיחקנו בקלפים עם השותף שלי ונשארנו ערים עד שעה מאוחרת מדי. כשמיצית את היכולת שלך לאינטראקציה חברתית תמיד עלה בעיניך אותו מבט, ואני זיהיתי אותו בקלות. משכתי בזרועך והובלתי אותך לחדר השינה שלי. השותף שלי צחקק, מניח הנחות לגבי תשוקתנו לפרטיות. אבל אנחנו רק התחבקנו רוב הלילה ונרדמנו תוך כדי שיחה.

קפה הבוקר שלנו על המרפסת שלי הופרע לעתים קרובות בגלל קריאות וצעקות של קציני צבא ומשטרה שרדפו אחרי

עוד אדם שרצו לעצור. הם היו מושכים בחולצתו של העציר וגוררים אותו על הקרקע בעוד הנשים ממשפחתו מקוננות ביגון מחלונותיהן, מהדקות את צעיפיהן הלבנים על ראשיהן. הם היו דוחפים את העציר לתא המטען של המכונית לנגד עיני הצופים, ובהם אתה ואני, ואז היו נועלים עליו את תא המטען ונוסעים. בפעם הראשונה שראינו חיזיון כזה הלבבות שלנו ניתרו והתחבאנו בחדר השינה שלי שעתיים. אחרי כמה מעצרים התרגלנו לצריחות ולקינות ופשוט חזרנו לקפה הבוקר שלנו והפעלנו שוב את הרדיו.

אני כבר לא יודע כמה פעמים התעוררנו בשלוש לפנות בוקר לקול פיצוצים מרוחקים מן העבר האחר של העיר. הרחובות השקטים נשאו את צלילי המלחמה במהירות אל אוזנינו והעירו אותנו, מבוהלים ובודדים. לילה אחד ייללת, ישן למחצה, כשנשלפת מארץ החלומות שלך, ודאגת שהפיצוצים קרובים אלינו יותר מדי. הברשתי את שעריך באצבעותיי, הרגעתי אותך. "אלה זיקוקים, אלה רק קולות של זיקוקים," לחשתי, ושוב נרדמת.

לילה אחד היה הפיצוץ קרוב מדי; הוא טלטל את הדירה והעיר את שנינו. שמענו אותו וחשבנו שאולי התפוצץ משהו על יד הרחוב שלנו ממש. בעקבותיו בא צליל מקלע שהתקדם ברחובות בקצב שעטה. זחלנו על ארבע וברחנו מחדר השינה החשוף אל חדר האמבטיה חסר החלונות. שכבתי בתוך האמבט ואתה הנחת את גופך על גופי. עיניך היו פקוחות לרווחה, כמו צלוחיות לבנות קטנות. רעדת והתחלת לנשוך את שפתיך. "הגב שלי כואב," אמרת והצבעת לעבר הכווייה הקטנה שמתחת לשכמות. "אני מחזיק אותך," לחשתי וחיבקתי אותך חזק יותר אליו עד שצליל המקלעים השתנה לכדי צליל לא מזוהה.

באותו לילה באמבט התעלסתי איתך כאילו אני מדקלם שירה על יופייה של דמשק. עוררתי את חושיך בשורות פתיחה ובמחוות פלרטטניות, התגנבתי לתוך עולמך כמו הטיפות הראשונות של קרני השמש על הרי דמשק. צבעתי את פניך בגוני הזריחה כששיניי משכו בתנוכי אוזניך. שוטטתי בפנינות גופך כמו נוסע אובר דרך החוקר את הרחובות העתיקים, הישנוניים, של העיר, נוקש על דלתות נפשך בקצות אצבעותיי כמו נער שליח ביישן המקיש על דלתות העץ של הבתים הישנים בסארוג'ה, נושא לחם חם וגבינת בלאדי. הפכתי את גופך ודגדגתי את כפות רגליך, ואתה צחקת כמו ילד על הדוֹוִיחָה, הקרוסלה, בלונה פארק אַל-גֶ'לָּא. מלמלתי יבבות עונג באוזניך, כמו אנחותיו של גשר העץ הנאנק תחת לחץ הנשמות שהוא נושא. חיברתי את גופי לגופך ונענו כאילו אנחנו מחליקים במעלה ובמורד הדרכים המתפתלות על גבעות אַל-מוֹהַג'ירין. ולבסוף הטבעתי נשיקות חסרות נשימה על מצחך והנחתי לגופך לחמוק מגופי, מכוסה בסימני הנשיכה שלי ובתפארת זיעתי. באותו לילה התעלסת איתי כאילו היית צבא פולש במלחמה פתאומית. חשפת את גופי בידיים יציבות וטמנת את ראשך בין צלעותיי. כיסית את פי בכף ירך מִפְּחַד הקירות הדקים והשכנים המצותתים. נכנעתי ליריך כמו נער מבוהל שנחטף אל תהום של כאב. במאבקים, התחבטויות ושינייים מהודקות על עורי, הצלחת בסופו של דבר להוליד בדם ובפאר את נפשך, ואני יכולתי לראות אותה ולגעת בה. גנחת וכבשת את גניחותיך שלך, כמו אסיר חזק ונחוש שאינו רוצה לראות את מבע הניצחון בעיני סוהריו ומעניו. כשחדרת אל גופי הרגשתי שאני נאלם, כאילו כל גופי ויתר על החיים. הידקתי את זרועותיי סביבך כטובע, נאחזתי בגופך. בסופו

של דבר רחוק ממני בעיניים מתנצלות ובחרטות עמוקות שלעולם לא תחלוק. מתנשף חזרתי ממסע במחשבותיך הכמוסות.

כשפתחנו את דלת החדר האמבטיה וחזרנו למיטה, קולות המקלעים כבר נעלמו מזמן.

הרגעים האלה היו היחידים שבהם יכולנו להיות אנו עצמנו במלואנו, עירומים זה בזרועותיו של זה, כמעט לא מודעים לעולם שסביבנו. מחוץ לחדר השינה שלי היה עלינו לשקול כל צעד וכל תנועה. פחדנו מהמלחמה, פחדנו מהמשפחות שלנו, פחדנו מכל דבר מלבד שנינו.

"חכוואתי, אל תלך," אמרת לי שני בקרים לאחר מכן, כשהתלבשתי. היית במיטה שלי, בלי חולצה, וקולות חברינו המתעוררים הגיעו לאוזנינו. מה זה היה? האם ערכנו מסיבת יום הולדת בערב שלפני כן, כולם נשארו עד שעה מאוחרת וכבר היה מסוכן מדי לחצות את דמשק ולשוב הביתה? אני לא זוכר. בסופו של דבר שיחקנו קלפים ושתינו וודקה זולה כל הלילה.

"יש שמונה אנשים בבית ואין לי שום דבר לארוחת בוקר," אמרתי ולקחתי לי חולצת טריקו נקייה. "אני חוזר בעוד עשר דקות, רק אקפוץ למכולת ממול."

"אני אבוא איתך," אמרת לי, וחייכתי. הושטת את ידך ואני הושטתי את ידי. אצבעותינו נגעו אלה באלה לרגע אחד. מרחוק שמענו פיצוץ קטן, אבל לא היה לנו אכפת. זאת דמשק. תפסת בידי ומשכת אותי בחזרה למיטה. צחקתי, קראתי בשמך בסירוב ואחר כך נכנעתי, פתחת את רוכסן מכנסיי ואני תחבתי יד למכנסך. האצבעות שלנו הצליבו שבילים על גבינו. השפתיים שלך ננעלו על שפתיי וגופינו התמוטטו אל המיטה.

"נהיה חם", אמרתי לך והושטת יד לחלון. בהתחלה חשבתי שהסטת את החלון מהר מדי ושברת אותו. מזווית העין ראיתי להבות מתפשטות לאורך הרחוב, כמו ורד של אש שפורץ בלבלוב פתאומי. הצליל הרועם הדהד באוזניי ושברי עץ זכוכית נמטרו עליי. נאחזתי בגופך והתגלגלנו על הרצפה, שברי זכוכית פוצעים את גבינו. צרחתי, אבל לא שמעתי את עצמי צורח. ואחר כך, כמו שקט אחרי סערה, הפיצוץ נפסק ושוב השתררה דממה. "אתה בסדר?" שאלתי אותך. עיניך היו פעורות. "כן. ואתה?"

רגע נעצתי את עיני בפניך ואחר כך קמתי. הייתי המום. ניגשתי אל החלון השבור. הבטתי החוצה רגע, הסתובבתי אליך ואמרתי, "זאת הייתה מכונית תופת, ממש מעבר לכביש. ממש ליד המכולת."

אבל כל זה הוא זיכרון רחוק עכשיו. הזיכרונות האלה הם נחמתי היחידה כשאני שוכב כאן על המיטה הזאת, בקומה השנייה של ביתנו, בית לשימור כפינה שלווה ושקטה של הווסט־אנד בוונקובר, איש זקן שכמעט מלאו לו שמונים, מנסה לשכוח את ימי האימה בסוריה בלי לאבד את זיכרונות האהבה שבנינו יחד.

לילות אינספור העברתי בלי שינה, מונה את נשימותיך בעורך נאחז ברסיסי החיים האחרונים שנותרו בך. החזה היפהפה שלך, המכוסה שיער לבן, עלה וירד במקצב הגלים על חוף ביירות, שם הצלת פעם את חיי. אז היה שער החזה שלך שחור, יצירת מופת של גבריות על פני שריריך. הסתכלת עליי מרחוק וחייכת. הרשיתי לעיניים שלי לשוטט על גופך, להיזכר בקימוריך ובמגע עורך, לפני שהשבתי חיוך.

שלושים ושבע שנים הייתי החלש מבינינו; אני זה שתמיד היה חולה, זוחל למיטה ומקלל בתגובה לכל מגע. אני זה שהיה בוכה כשבוהן רגלו נחבטה בשולחן הארור. זה עם העצמות השבורות והכתף הפרוקה. ואתה משיג אותי במירוץ אל המוות? אני מרגיש מרומה, נבגד אפילו. הרי עשיתי כמיטב יכולתי! על החוף ההוא הבטחתי לך שאפסיק לעשן ואשתה פחות ויסקי. ותראה אותי עכשיו, זקן נרגן שמתסובב עם כוס ביר וסיגריה בין השפתיים, בזמן שאתה על ערש דווי אחרון. היית חייב לחזור מיליון פעמים על מטבע הלשון הסורי הארור ההוא? "תקברני אינשאללה." הלוואי שתקבור אותי. אתה אומר את זה בצחוק, ואני משיב ב"בְּעֵיד אֶל-שָׂאֵר." שירחק הרע. איך יכלו הסבים שלנו, וסביהם לפניהם, לחשוב שזה חמוד? להימורים עם המוות יש השלכות, והמוות, כך נראה, חונן בחוש הומור מרושע. אני רואה את ההפתעה גם בפניך. אותן תהיות מעסיקות גם אותך. למה אני, אתה ודאי שואל, למה המוות בחר בי? המוות הוא אקט שרירותי בפני עצמו. אישה עם ילדים נהרגה פעם מחוץ לביתנו כאן בווסט-אנד. מכונית פגעה בה. אמרת שראית את רוחה יוצאת מגופה בעוד האנשים מתגודדים סביבה. אני לא ראיתי את נשמתה, שלטענתך זהרה כמו אלף שמשות. האשמתי את התרופות שלך בגרסה הזאת של המציאות; הן דחפו אותך עמוק יותר אל מאורת הארנב.

כמעט ארבעים שנה חלפו מאז עזבנו את סוריה ב-2012. גדלנו בעיר שלא נולדנו בה. נשמנו אוויר שלא נועד לנו. דחפנו ומשכנו זה את זה במהלך חיים שלא צפינו. החזקנו עמוק בתוכנו את הזיכרונות מסוריה בזמן שראינו זה את זה מקריחים, מתקמטים והופכים לגרסה זעפנית של עצמנו

הצעירים, שלא ידעו מנוח. היו לנו חיים פשוטים כאן בקנדה: כמעט נטולי מאורעות, כאילו כל חוויות החיים שלנו התקבצו בארבעת העשורים הראשונים של קיומנו. בשלושים-ומשהו שנותינו האחרונות היינו מרותקים לפרק הראשון של חיינו הבוגרים, ושכחנו להפיק את המרב מחיינו החדשים. עכשיו אנחנו שני זקנים שיושבים על שפת הנשכה, מוכנים לקפוץ אל תוך התהום של מה שאיננו עוד.

ההמתנה לרגע האחרון שלך נושאת גם אותי אל הרגעים האחרונים שלי בחיים: אני מרגיש שאני צף על הגב באמצע ים רוגע, השמש בוקת על עיניי ומכשפת אותי לכדי התמסרות נינוחה לגלים – גל אחר גל סוחפים אותי אל הלא-נודע. אני לא יכול לראות את החוף שבאופק, אבל אני מקדם בברכה את המים הקרירים; הם מזמינים אותי אל מעמקי הים האפלים. "מקומך עם יצורי הקור", אומרים הקולות. כמו אצל מי שנכווה בשריפה, קצות העצבים שלי חשופים לעולם, והמים הם גאולתי. "אבל אני עדיין לא יכול ללכת", אני משיב להם בלחש, קולי שטוח ורפה. "הוא עדיין זקוק לי." הקולות מתעקשים, ונדמה שזה הדבר הנכון לעשות, פשוט להיכנע לקור. פשוט לאפשר לעצמי העייף להיעלם בתהום הסופית. אני מתווכח והגלים מתרגזים, הם נושאים אותי גבוה ומשאירים אותי רועד ומשתנק על החוף.

לאחרונה הטיפולים מורטים את עצביך; אתה כמעט לא מדבר איתי, אתה כמעט לא ישן ואתה תובע תשומת לב כל הזמן. רק בסיפורים שלי אתה מוצא הקלה. כל חיך לצדי התעלמת מהסיפורים שלי; חשבת שאני מכניס בהם פרטים רבים מדי, ביטלת אותם וקטעת רבים מהם. עכשיו, בשעות הקטנות של הלילה, אתה מתעורר, מרים לאט את גופך, מדליק את האור ומעיר אותי. "אני לא יכול לישון. ספר לי סיפור", אתה אומר לי. "תמיד אהבתי את הסיפורים שלך."

עכשיו אתה שאהריאר שלי, ואני שחרזדה שלך. המוות הוא הסייף העומד בפתח; הוא יערוף את ראשי אם אניח לתאי המוח הישנוניים שלי לסרב למצוותך, לתביעתך לבידור. אנחנו התגלמותן של שלוש הדמויות המוכרות לנו היטב. איכשהו נדמה לי שכפי ששהרזאד שימרה את חייה כששימרה את סקרנותו של המלך לסיפור של מחר, גם אתה אוצר את נשמתך בגופך, מחכה עד שהסיפור ייגמר. כמו מכור לסדרת טלוויזיה, אתה מחכה לפרק סיום העונה. כשהייתי ילד כתבתי סיפורים כדי להציל את חיי; עכשיו אני מספר לך אותם סיפורים עצמם בתקווה להציל את חייך. אתה פוקח עיניים; אתה ער. אתה מרים את גופך, אתה מדליק את האור ומסתכל עליי. "ספר לי סיפור," אתה אומר.

בַּת אַנְדֵרְדֵאוּן

אחותו של צייד המכשפות

The Witchfinder's Sister

Beth Underdown

תרגמה מאנגלית: מור רוזנפלד

מרס 2018

רואה אור בשיתוף עם

ידיעות אחרונות • ספרי חמד

השנה היא 1645 ומלחמת האזרחים הראשונה באנגליה נכנסת לשנתה הרביעית.

זו מלחמה שעוסקת באלוהים ובדרך הנכונה לעבוד אותו. זו מלחמה שנועדה להכריע מי עומד לשלוט, ומדוע; האם הפרלמנט צריך למשול, או שמא המלך המגורש.

זו מלחמה של מחשבות, של מילים אשר הודפסו או נזעקו בזעם. אבל זוהי גם מלחמה של רובים. ב-1644, למעלה מארבעת אלפים אנשים נהרגו בקרב מאַרְסְטוֹן מור.

עד כה, נשים נתלו בעוון כישוף לעתים נדירות בלבד – אחת או שתיים מדי חמש או עשר שנים. שמונה מהן נידונו למוות בִּפְנֵדֶל, שלושים שנה קודם לכן, כשהארץ עדיין ידעה שלום.

אבל עכשיו, אותה הארץ מתחילה להתפורר. עכשיו, אנגליה כולה מסיטה את מבטה. כך שאין דבר שיעצור את עלייתו של מֵתִיו הוֹפְקִינְס; אין דבר שימנע ממנו להתחיל לשקוד על רשימת השמות שלו.

היום החמישי של חג המולד, שנת 1645 להולדת מושיענו

בעבר, כמעט שלא האמנתי בשטן. לעגתי לאנשים שהאמינו באמת ובתמים שהוא מסוגל ללבוש צורה פיזית, כמו מעיל, בין אם אותה הצורה מזכירה חתול או כלב ובין אם היא מזיגה מעוותת כלשהי של השניים. לעגתי לאלה שהיו בטוחים שהשטן יכול להיכנס לגופו של אדם ושניתן לשלוף אותו במיומנות מגופו של האומלל, כפי שמחלצים גרעין משזיף. בזתי לאלה שהאמינו בדברים כאלה. חייתי בלונדון פעם: אני עדיין זוכרת איך ללגלג.

אבל אינני בלונדון עוד. לפני תשעה חודשים אילצו אותי הנסיבות לחזור אל חלקת אֶסקס הזרה שהייתה בעבר ביתי. ומאז שחזרתי, אירעו דברים שמקשים עליי לומר במה אני מאמינה ובמה לא.

זיכרון הימים הראשונים לאחר שיבתי הביתה בסוף חודש מרס עודנו טרי. כל יום, כל אחת מאותן שעות ראשונות, השתמרו כאילו נצרבו בבשרי, חדים וברורים. אבל הימים שבאו לאחר מכן, השבועות המאוחרים יותר שבהם העניינים הוסיפו להתגלגל, אלה כבר החלו מחוורים והפכו

מטושטשים משהו, כמו פנים שניבטים אלייך ממרכבה הצוברת מהירות בעודה מתגלגלת במורד גבעה.

אלה הימים שלפני חג ההתגלות: אני יודעת זאת מפני שאני חורצת קו בלוחות הרצפה מדי יום, בדיוק כמו שאסירים עושים תמיד בסיפורים. הקפדתי שלא להחסיר ולו יום אחד, בהפגנת שיטתיות שאינה אופיינית לי, ואופיינית ביותר לאחי. בזמן שמניתי את הימים, מזג האוויר השתנה שוב ושוב: חומו הצורב של הקיץ ואז צינת הסתיו. היום אני רואה את הבל פי באוויר בכל נשימה, ועליי לעצור את הכתיבה בסוף כל שורה כדי לקמוץ את אצבעותי הקפואות לאגרופ תחת צווארון שמלתי. בקרוב איאלץ להניח את עטי ולהתחיל לפסוע הלוך ושוב בחדר כדי להתחמם.

אורכו של החדר הזה שישה צעדים, אף שעליי לשנות את כיוון ההליכה מעט בקצהו האחד כדי להימנע מהתנגשות במיטתי הקטנה ובחפצים שלידה – סיר הצרכים, קנקן מים וקערת רחצה שבירה. הלוך ושוב אני פוסעת, קדימה ואחורה אל מול דלתו האיתנה של החדר. אני משתדלת להימנע מלהביט בחור המנעול, מנסה להתגבר על הדחף לעצור ולהציץ דרכו. אני אף פעם לא רואה דבר, רק את חלקת הקיר שבקצה המסדרון בזמן שתנועת אוויר אטית כלשהי מייבשת את עיני, ועדיין, איני יכולה שלא להסתכל. כשאני מצמידה את עיני אל החור, אינני מסוגלת לנער מעליי את התחושה שמה שאראה שם יהיה עין אחרת המביטה בי בחזרה.

אז, הנכם מבינים, אני שמחה על הסחת הדעת שמספקת לי הכתיבה. אני זקוקה להסחת דעת, ולו רק בשל בטני המקרקרת, שכן עברו שלושה ימים מאז בא מזון אל פי. אם כי אולי זה אך הולם שאהיה רעבה: מאז שהמלך נמלט מארמונו, חג המולד הפך לעת צום ולא לעת הילולה. אבל

אני נחושה בדעתי לציין את העונה בדרך המסורתית, בכך שאכין מתנת חג מולד. והמתנה שלי תהיה לעצמי. זו תהיה ההזדמנות לספר את האמת. אנצל אותה עכשיו, כל זמן שזיכרוני עומד בפרץ. אין שום דבר שימנע ממני לעשות זאת, שכן על אף שאני כלואה, חומרי הכתיבה לא נשללו ממני: דיו ועטים ונייר הובאו אליי ללא מילת תלונה. אני חוששת שמשמעות הדבר היא שהם לא מתכוונים לשחרר אותי.

אבל לא אחשוב על כך. לא אירתע. אכתוב הכול עכשיו, את סיפורו האמיתי של אחי ואת מה שעשה. אכתוב הכול, שחור על גבי לבן, וסיפורי יכיל יותר אמת מזו שנסתרת בסיפורי העבר הגדולים והמתים על מדפי הספרים של אבי. שכן הם מספרים מה קרה, אבל לא איך זה היה. הם אומרים מה קרה, אבל לא אומרים למה.

כשהייתי ילדה, הכול נדם בימים האלה שבין חג המולד לחג ההתגלות. דממה הייתה יורדת על העולם כולו. היו כאלה שהרהיבו עוז לצאת מהבית לשעה קלה כדי לשאוף אוויר, וכששבו, רקעו ברגליהם בכוח כדי לנער מעליהם את השלג. ואחר כך, מאוחר יותר, מכיוון שהיה זה חג, מישהו היה מספר סיפור: מעשייה כלשהי, מומצאת רובה ככולה, אבל תמיד אפופת אימה ומוות ומוזרות. המעשייה הזאת שאני כותבת עכשיו אוצרת בחובה לא מעט מהדברים האלה; אבל הסיפור שלי, אף שאני מייחלת בכל לבי שהיה פרי הדימיון בלבד, הסיפור הזה אמת.

לפני תשעה חודשים החל אחי מתיו להרוג נשים. הוא לקח נשים מבתים שהמיית גלי הים רחשה בהם תמיד, מבתים שניטעו על גדות נחלים לחות, היכן שהרוח המלוחה מהווה תזכורת מתמדת לגברים – בעליהן, בניהן – שלא

שבו מהים או מהמלחמה; שלא רצו לשוב או שלא יכלו לעשות זאת. מתיו לקח את הנשים הללו והרג אותן, מבלי להפר את החוק אפילו פעם אחת. הוא לקח נשים שלא רצו בילדים שנבטו ברחמן, נשים שרצו בילדיהם של אנשים אחרים, ולפחות בתחילה, לא נשמע ולו המהום רפה של התנגדות למעשיו. שכן נשים מחונכות להאמין שילדים הם כל תכלית קיומן – עליהן להביא אותם לעולם ולהאכיל אותם ולנשק את פצעייהם. אבל מה אם אינך יכולה להביא ילדים לעולם? מה אם יש לך יותר מדי מהם? מה אם יש לך ילדים, והם לא יכולים להגן עלייך? מה אם יש לך ילדים, והם מתים? אם את מבכה את אובדנך יותר מדי, או לא מבכה אותו מספיק, אנשים מתחילים לתהות אם את זאת שאשמה במהלומות הגורל. הם מתחילים לתהות כיצד עלבת באלוהים, ותהיותיהם הופכות לכר פורה עבור גברים כמו אחי.

אני אכתוב את כל פרטי הפרשה העצובים, מפני שאין נפש חיה בעולם שיודעת יותר ממני על מניעיו של מתיו. ואף שאינם מצדיקים את מעשיו, למתיו אכן יש מניעים משלו, והם ממתנינים שיגלו אותם, חבויים בעברו; בעברנו. ייתכן שאתם תוהים למה לא עצרתי אותו לפני שפרץ במסע הקטל שלו. ובכן, אפרט גם את הסיבות לכך. בחודשים האחרונים למדתי שההיסטוריה המוכרת, השייכת לאור היום, איננה ההיסטוריה היחידה. כל שעליכם לעשות הוא להפוך את האבן, ותחתייה תגלו היסטוריה אחרת, מתפתלת ומפרפרת כנחש, נואשת להימלט.

היום העשרים ואחד בחודש מרס, שנת 1645 להולדת
מושיענו

אחרי שסיימתי להתמקח על מחיר הנסיעה הביתה, הִכְתָּה
בי לפתע הידיעה שלא חשבתי שאראה שוב את מְנִינְגֵטְרִי
לעולם. לפחות לא בנסיכות כאלה. אני חושבת שציפיתי
שאחזור לבקר את אמא, עם בעלי וכמה ילדים. אבל לא
ציפיתי לחזור כך: בידיים ריקות ובגפי.

לא התמקחתי עם העגלון יותר מדי: חיפשתי במשך
כל שעות הבוקר עד שמצאתי מישהו שהוביל בדים ויין
לקולֶצ'סְטֶר, עם הפסקה במסע לצורך מנוחה בפונדק
בעל שם טוב. כשהנהן והניח לי לטפס למעלה ולהתיישב
בין צרורות הבדים שמחתי לרגע, אבל כשהותרנו מאחור
את חומותיה של לונדון הרגשתי רק קהות חושים ולא את.
התקשיתי עד מאוד למצוא את המילים ההולמות ואת הדרך
ההולמת להגות אותן, נאבקתי לבצע את כל הפעולות
הקטנות שנדרשו ממני: לסדר את השביס על ראשי ולעמוד
זקופה ולחייך חיוך נוגה, כפי שאצטרך לעשות כשאפגוש
שוב את אחי.

הימים הקודרים של השנה החדשה אספו אל זרועות המוות את אמא ואחריה את בעלי, ג'וזף, ואני לא עצמתי עין מאז, ואף לא בכיתי. שכבתי בעגלה, מבחינה אך בקושי בבתים ובשדות שחלפנו על פניהם, עד שטלטוליה המערסלים עוררו בי תחושה מוזרה שנאלצתי לנער מעליי בכוח, כאילו אני שוב נערה החוזרת הביתה, שם מצפה לה קבלת פנים של גערה וארוחה חמה, ותו לא. כאילו נישואיי היו איזו משוכת נעורים שהתחרטתי עליה עכשיו: מין הלצה שיצאה מעט משליטה. אילצתי את עצמי לשבת זקופה. הזכרתי לעצמי שאני חוזרת אל אח שלא ראיתי חמש שנים ארוכות, אח אשר כינה אותי, בפעם האחרונה שדיברנו, בשם שמעולם לא שיערתי שיעלה על דל שפתיו.

מתיו ידע שאני חוזרת הביתה, אם כי לא סיפרתי לו מדוע. לא היה בי הכוח להסביר לו שבעלי מת. אחרי שג'וזף נקבר, התחלתי לכתוב לו מכתב ופתחתי במילות ברכה. מניתי את הימים על אצבעותיי ורשמתי מועד מסוים בחודש מרס. אבל אז עצרתי. כשהיינו קטנים נשבענו תמיד, מתיו ואני, שכאשר נהיה גדולים ונחיה בנפרד, נכתוב זה לזו מדי שבוע. אבל, כפי שהתפתחו העניינים, לא שמעתי ממנו דבר במהלך חמש השנים האחרונות. העט יבש בידי, וכששלחתי לו לבסוף את המכתב הקצר, הוא הכיל רק דרישת שלום רשמית ואת מועד שובי המשוער.

כשישכתי דחוסה בעגלה, ניסיתי לנחם את עצמי ושלפתי את המכתב היחיד שאחי כתב לי אי-פעם: זה היה לקראת סוף השנה. מכתב מנומס להפליא שנועד לבשר לי שאמא מתה. הוא כתב, הכומר ירצה לקבור אותה ברגע שמזג האוויר יתחמם מעט. הוא כתב, אקבלך בברכה בבית ת'ורן, פונדק הַרְרֶדֶר. המילים לאחר מכן היו כהות יותר, כאילו

שקע בהרהורים לזמן ארוך מהמצופה ונאלץ לטבול את עטו מחדש בדיו לפני שהוסיף, וגם בעלך יתקבל בברכה.

המכתב הגיע ימים ספורים לאחר מותו של ג'וזף. זה אמנם היה מכתב מנומס ביותר, אך לא יכולתי שלא להבחין שאחי עמד במריו ונמנע מייחוד מילות ברכה כלשהן עבור ג'וזף. הוא נמנע אפילו מכתובת שמו.

כשהגיעה העגלה לצ'למספורד, ראיתי צמד קבצנים יושב על החומה הנמוכה מחוץ לשער. הם צעקו "פרלמנט או מלך?" לעבר כל העוברים והשבים. במהרה עצרנו, וכשירדתי בכאב מהעגלה, שמעתי את העגלון ממלמל ברכה מאופקת. כשהסתובבתי, ראיתי חמישה או שישה גברים מתבטלים מחוץ לפונדק. הם נראו קשים, חדי עיניים, מוכנים היטב לקראת קור מקפיא או אסון העלול להתרגש עליהם, כאילו צמד הדברים הללו הפכו שגרתיים במחוזותינו... כפי שאכן קרה. אנגליה לא ידעה שלום זה ארבע שנים.

זאת מלחמה מהסוג השכיח, הסובב סביב השאלה מי עומד למשול וכיצד. אך למרות זאת, היא קשה מכל המלחמות שקדמו לה. שהרי המלחמה הזאת רוקנה כפרים ממחצית מתושביהם הגברים, שיצאו אליה באין ברירה, או – כמעט גרוע מזה – יצאו מרצון. המלחמה הזאת מנוהלת לא רק באמצעות חרבות, וגם לא רק באמצעות הרובים שהחיילים חמושים בהם עכשיו. זוהי גם מלחמה של מחשבות, של מילים המודרפסות או נזעקות בזעם בין אב לבנו, בין אחים. מחלוקת שניצתה סביב אשתו הקתולית של המלך צ'רלס והידרדרה לשאלת המפתח: האם צריכים להיות לנו בישופים או לא. המלחמה הזאת מסרבת להסתיים והיא פילגה משפחות. היא לימדה דור שלם של נשים לשאת באורך רוח את מוראות הלחימה וההמתנה, בדיוק כפי שנשאו בדממה את תהפוכות מזג האוויר.

באותו ערב בפונדק בצ'למספורד, הספיק הכסף שבידי רק למיטה משותפת, וכשסיימתי לאכול ועליתי לבסוף למעלה, שותפתי למיטה כבר שכבה תחת השמיכה, דוממת מאוד, חובקת בזרועותיה את צרור חפציה. הנחתי שהיא ישנה, עד שראיתי שעייניה פקוחות והיא מביטה בי. בירכתי אותה לשלום ושאלתי אותה לאן מועדות פניה.

"לונדון", אמרה.

"יש לך קרובים שם?"

"לא". היא נעה תחת השמיכה.

נראה שלא רצתה לדבר עוד, ולכן השתתקתי והתרכזתי באחסון חפציי לקראת הלילה. אבל בזמן שהתפשטתי, בטנה קרקרה לפתע בקול והפרה את הדממה. חשבתי להתעלם מהקול כי לא רציתי לכייש אותה, אבל כשהתכוונתי להיכנס למיטה לצדה, הדהדה הנהמה בחדר בשנית.

"תרצי מעט לחם?" שאלתי. שלפתי את הלחם שקניתי להמשך המסע, בצעתי חתיכה והושטתי לה אותה. היא הביטה בי, חוסר אמון מהבהב בפניה, ואז הרפה את עצמה לישיבה כשהשמיכה מכסה את רגליה והושיטה את ידה לקחת את המזון. היא לא הודתה לי.

"זה היה או לאכול או לישון בביטחון", אמרה אחרי שבלעה את הנגיסה הראשונה. "אי אפשר לקבל את שניהם." הנחתי לה לאכול בשלווה ובינתיים סגרתי את התיק שלי והנחתי אותה בפניה. כשהפשלתי את השמיכה, היא בדיוק סיימה ללעוס את הנגיסה האחרונה. לאחר שהתמקמתי סוף-סוף במיטה, היא סובבה את ראשה על הכר ואמרה, "אני רואה עתידות, את יודעת."

הנדתי בראשי לשלילה; חשבתי שהיא מציעה את השירות כמעין תשלום מטופש בעד הלחם. אבל היא אמרה, "עלייך

להאמין לי. למדתי את זה מסבתא שלי, ולמרות שאני לא רואה הרבה, מה שאני כן רואה, תמיד מתגשם. " היא דיברה בקול רך. "אני אגיד לך מה אני רואה בעתיד שלך, גיברת, תמורת שלושה פני". קולה היה חמים יותר, צופן סוד יותר משהיה קודם לכן.

ידעתי שהיא רואה בי מישהי שתוכל לשכנע בנקל להיפרד מכספה. אבל אז חשבתי על הרחש שבקע מבטנה. אמנם לא היה לי הרבה, אבל אם צדקתי בשיפוטי, לה לא היה כמעט דבר. אני הייתי בדרכי הביתה, שם יהיה ביטחוני מובטח. רק אלוהים ידע לאן היו מועדות פניה. ולמען האמת, הצעתה עוררה את סקרנותי. על אף שהסיכון היה מועט, זה עדיין היה מסוכן, להציע דבר כזה לאישה זרה.

"טוב, בסדר", אמרתי במבוכה, והיא אחזה בידי. ניסיתי למשוך אותה חזרה, מופתעת מלפיתתה הפתאומית, אבל היא לא הרפתה ממני ופרשה את אצבעותי.

"זו דרך זרה לעשות את זה", אמרה, ושינתה את תנוחתה על המיטה. "אבל עתיקה מאוד."

היא אמרה שראשית עליי לומר לה את שמי; כשאמרתי שם אחד, היא הנידה בראשה. "לא, את השם האמתי שלך," חזרה. אמרתי לה אותו, אבל זה לא מצא חן בעיניי, לספק לה ידע מפליל שכזה. ידיה היו קרות ומלוכלכות. ולמרות זאת, לא משכתי את ידי שוב. רגע לאחר מכן היא החלה לדבר.

"את אומללה, אליס," אמרה. "את מתאבלת על בעלך." את הדברים האלה יכולתי גם אני לנחש על אודות אישה הנוסעת בגפה בשמלה שחורה. אבל אז היא הביטה בכף ידי מקרוב. "אבל בקרוב יהיה גבר שיפרנס אותך טוב יותר משבעלך עשה. גבוה, כהה," אמרה. הרגשתי כמו שוטה, וכמעט התנערתי מאחיזתה, אבל אז היא הוסיפה, "חמישה

תינוקות יהיו לך, עד שיעבור זמנך ללדת." היא נשאה את מבטה כדי לראות אם אני מרוצה מדבריה.
"המשיכי," אמרתי. לא הרגשתי מרוצה, אבל היא בהחלט הצליחה למשוך את תשומת לבי.

היא שפשפה את כף ידי באגודלה, כאילו ניסתה לנקות כתם. "את תצאי למסע הקיץ, ביוני וביוולי. ובאוגוסט תהיי כלואה." לבי החיש את פעימותיו. היא צדקה. זה אכן אמור להיות המועד. היא ראתה את האפלה השוררת תמיד בחדר משכב הלידה.

"ומה לגבי ספטמבר?" לא הצלחתי להתאפק ושאלתי אותה. "האם אחבוק ילד בזרועותיי?"

היא מעכה את החלק הבשרני של אגודלי ומצמצמה. לפתע, נראתה לא בטוחה. "אני לא מצליחה לראות," אמרה. היא בחנה את ידי במשך רגע נוסף, ואז הזדקפה. "אני לא יכולה לומר לך," אמרה. ארשת פניה הייתה חתומה. היא נשכה את שפתה ואז מלמלה משהו על כך שלעתים קרובות התמונות מגיעות פתאום ואז נעלמות ללא אזהרה מוקדמת. אבל לאחר מכן היא נראתה מוטרדת. במשך שעה או יותר היא מנעה ממני להירדם כשהתהפכה כה וכה בחשכה.

ג'ואנה קאנון

שלושה דברים
שצריך לדעת
על אלזי

Three Things About Elsie

Joanna Cannon

תרגם מאנגלית: שי סנדיק

מרס 2018

רואה אור בשיתוף עם

ידיעות אחרונות • ספרי חמד

16:48

"איך נפלת, פֶּלוֹ?" הם ישאלו כשימצאו אותי. "הייתה לך סחרחורת? הרכבת משקפיים? מעדת?"

הם ידברו אליי תוך כדי עבודה. ישימו לי שרוול מתנפח מסביב לזרוע ויחברו אטב פלסטיק לאצבע ויפרשו את כל החוטים היוצאים מאחת המכונות שלהם. מישהו יאיר בפנס לתוך העיניים שלי ומישהו אחר ינבור בכל הכדורים וישים אותם בשקית.

"הרגשת חולשה? את יכולה לחייך אליי? את יכולה ללחוץ לי את היד?"

הם יוציאו אותי מחדר האורחים וזה לא יהיה להם קל, הרי הוא בקושי גדול מספיק בשבילי, על אחת כמה וכמה לשני גברים במדים. הם ישכיבו אותי בתוך האמבולנס, בעולם הלבן-בוהק המסוגר שבו הם גרים, ואני אמצמץ ואאמץ את העיניים ואנסה לצייר לי את פניהם.

"הכול בסדר, פלוֹ," הם יאמרו. "הכול יהיה בסדר, פלוֹ." אפילו שהם לא מכירים אותי. אפילו שלא הרשיתי להם לקרוא לי פלוֹ. אפילו שהיחידה שאי-פעם קראה לי ככה היא אלזי.

אחד מהם יישב איתי בזמן שננוע ברחובות תחת סחרור

של אור כחול. האור יבזיק על פניו בנסיעה והוא יחייך אליי מפעם לפעם וידו איכשהו תמצא את ידי בחשכה. כשנגיע לבית החולים יגלגלו אותי במיטה מקרקשת דרך חדר המיון ומבעד לצמד דלתות אדומות, אל אנשים עם אותן שאלות ואותם אורות בוהקים, והם יסיעו אותי לאורך מסדרונות ריקים ויעבירו אותי במכונות שלהם. בחורה מאחורי דלפק תרים את עיניה כשאחלוף על פניה ואז תסב את מבטה כי אני בסך הכול עוד זקנה בכיסא גלגלים, עטופה בשמיכות ומנסה להיאחז בעולם.

הם ימצאו לי מחלקה, ואחות עם ידיים שקטות. היא תזוז לאט מאוד אבל הכול יתבצע בן-רגע, והאחות בעלת הידיים השקטות תהיה הראשונה שתקשיב בעזרת העיניים. המיטה תהיה חמימה ונעימה ולא אדאג גם כשהאורות יכבו. כל מה שסיפרתי לכם עוד לא קרה. דבר ממנו לא אמת. כי ממש ברגע זה אני שוכבת על רצפת חדר האורחים ומחכה שימצאו אותי. מחכה שמישהו ישים לב שאני כבר לא כאן. עד שהם יגיעו יש לי הרבה זמן להבין מה אני עומדת לומר. הרבה זמן להיזכר בכל מה שקרה, ממש מההתחלה, ולהפוך את הדברים למשהו מובן. משהו מתקבל על הדעת. היה אפשר לחשוב שהדממה תעזור, אבל היא לא. הדבר היחיד שאני שומעת הוא הנשימות שלי, מפלסות את דרכן אחורה וקדימה, ובדיוק כשאני כבר בטוחה שיש לי מחשבה מוכנה ומלוטשת, היא חומקת ממני ואני צריכה לחזור שוב להתחלה.

"תנסי להתרכז, פלורנס, אלזי תמיד אומרת. "תתרכזי כל פעם במילה אחת."

אבל אלזי לא כאן כדי לעזור לי, ואני צריכה לעבור על המילים לגמרי לבדי, כי אני קבורה ביניהן ועליי למצוא

מקום לדממה. בחייו של כל אדם יש סוד, משהו שהוא לא מדבר עליו. לכל אחד יש מילים שהוא שומר לעצמו. הדבר החשוב הוא מה עושים עם הסודות. האם גוררים אותם מאחור לתמיד, כמו מזוודה כבדה? או שמוצאים מישהו לספר לו? הבטחתי לעצמי שלעולם לא אספר לאף אחד. שאת הסוד הזה אשמור לנצח. אבל עכשיו, כשאני שוכבת כאן ומחכה שימצאו אותי, אני לא מפסיקה לדאוג שמא זאת היא מנת חלקי. אולי מילות הסיום של הפרק שלי ייאמרו בחדר מלא בז' ושכחה, ואיש מעולם לא היה אמור לשמוע אותן. אף פעם לא באמת יודעים שזה העמוד האחרון עד שמגיעים אליו, לא?

אני תוהה אם כבר הגעתי לסוף הסיפור.

אני תוהה אם עכשיו זה לנצח.

פלורנס

הכול התחיל לפני חודש. בבוקר יום שישי. העפתי מבט ברחבי החדר ותהיתי מה עשיתי עם מדריך השידורים, ואז שמתי לב.

הוא פנה לכיוון ההפוך. הפיל על אדן האח. הוא תמיד פונה לחלון כי קראתי באיזה מקום שזה מביא מזל. אני יודעת שזה לא נכון, כמובן. אבל זה כמו לירוק כשעובר חתול שחור או לא לעבור מתחת לסולם. יש פינה במוח שקצת מתערערת כשלא מקפידים על הכללים. הנטייה הטבעית שלי בדרך כלל היא להאשים את אחת מהמדים, אבל אני תמיד מאבקת אחרי שהן הולכות. לרוב צריך לעבור אחריהן וזה גם עוזר להעביר את הזמן. אז הייתי שמה לב מיד. להכול אני שמה לב.

"שמת לב למהו?"

מיס אמברוז הגיעה לשיחה השבועית שלנו. חסרת מנוחה. בריח של תרסיס שיער. יש לה בת דודה בטרור. החלטתי לבחון אותה. היא סקרה את החדר, אבל היה ברור שהיא לא מתרכזת.

"תסתכלי טוב," אמרתי. "תשקיעי את כל תשומת הלב."

היא הסירה את הצעיף שלה. "בסדר," אמרה. "בסדר."

חיכיתי.

"הפיל. הפיל על האח." הצבעתי עליו באצבע מתנופפת.
"הוא עם הפנים לטלוויזיה. הוא תמיד עם הפנים לחלון.

הזיזו אותו."

היא שאלה אם רציתי שינוי. שינוי! שוב הצבעתי עליו
ואמרתי, "לא אני עשיתי את זה."

היא לא התייחסה אליי ברצינות. היא אף פעם לא
מתייחסת אליי ברצינות. "בטח אחת המנקות," אמרה.

"זו לא אחת המנקות. כשהלכתי לישון אתמול בלילה
הפיל היה עם הפנים לכיוון הנכון. כשקמתי הבוקר, הוא
היה הפוך."

"שוב התחלת לאבק, פלורנס? אבק זה התפקיד שלנו.
לא רציתי להסתכל לה בעיניים. החלטתי להביט דווקא
ברדיאטור. "לא הייתי מעזה," אמרתי.

היא ישבה בכורסה ליד האח ופלטה אנחה קלה. "אולי
הוא נפל?"

"וטיפס בחזרה לבר?"

"אנחנו לא תמיד זוכרים, נכון? לפעמים אנחנו עושים
דברים על אוטומט, בלי לחשוב. בטח החזרת אותו הפוך."

ניגשתי לאדן האח והפכתי את הפיל שיפנה שוב אל
החלון. לא הורדתי ממנה את המבט לרגע.

"זה רק קישוט, פלורנס. לא קרה כלום. שארתיח לנו
מים?"

צפיתי בפיל בזמן שנברה במטבח וניסתה למצוא
ביסקוויט.

"הם במזווה, על המדף העליון," צעקתי. "מול העיניים
שלך."

מיס אמברו חזרה ובידיה מגש. "האמת היא שהם היו על

המדף הראשון. אנחנו לא תמיד יודעים מה אנחנו עושים, נכון?"

בחנתי את הסוודר שלה. היו לו למטה פומפונים קטנים בכל צבע שרק אפשר לדמיין. "לא", אמרתי. "כנראה שלא." מים אמברוו ישבה ממש על קצה הכורסה. היא תמיד לבשה בגדים עליזים, רק חבל שהפנים שלה לא שיתפו איתם פעולה. אלזי ואני ניהלנו פעם שיחה שלמה על הגיל של מים אמברוו. אלזי החליטה שהיא בשנות השלושים המאוחרות שלה, אבל לדעתי הרכבת הזאת יצאה כבר מזמן. היא תמיד נראתה כמו מישהי שלא ישנה מספיק, אבל מרחח עוד שכבה של שפתון והתלהבות כדי לוודא שאיש חוץ ממנה לא יגלה את זה. שוב הבטתי ברדיאטור כי מים אמברוו אהבה להביט לאנשים בעיניים ולמצוא שם דברים שהם לא חשבו שמישהו ישים לב אליהם.

"אז מה שלומך, פלורנס?"

לרדיאטור הזה היו עשרים וחמש צלעות.

"שלומי טוב, תודה."

"מה עשית השבוע?"

קשה לספור אותן כי אם מביטים בהן הרבה זמן העיניים מתחילות להתבלבל.

"הייתי די עסוקה."

"לא ראינו אותך הרבה בחדר הפנאי. יש הרבה פעילויות

עכשיו, לא התחשק לך להכין כרטיסי ברכה אתמול?"

יש לי מגירה מלאה בכרטיסים כאלה. אני יכולה לברך חצי תריסר אנשים לרגל הולדת בתם היפהפייה במשיכת ידית אחת.

"אולי בשבוע הבא", אמרתי.

שמעתי את מים אמברוו נושמת עמוק. ידעתי שזה סימן

לצרות כי היא נושמת עמוק רק כשהיא צריכה עודף חמצן כדי להתווכח על משהו.

"פלורנס", אמרה.

לא ענית.

"פלורנס. אני פשוט רוצה להיות בטוחה שטוב לך בצ'רי

טרי?"

מיס אמברוז הייתה מהאנשים האלה שתמיד סיימו משפטים בסימן שאלה. כאילו העולם סבל בעיניה מחוסר ודאות שדרש חקירה מתמדת. הבטתי החוצה מבעד לחלון. הכול היה לבנים ובטון, קווים ישרים וזוויות חדות, וחלונות זעירים שמציצים לחיים זניחים. לא היה אופק. אף פעם לא חשבתי שאאבד גם את האופק יחד עם כל השאר, אבל רק כשמזדקנים מבינים שלא משנה באיזה כיוון תבחר, בסופו של דבר תאלץ להתמודד עם מרחב גדוש באבדן.

"אולי אנחנו צריכות לשקול מחדש אם צ'רי טרי הוא עדיין המקום המתאים בשבילך?" אמרה. "אולי תיהני יותר במקום אחר?"

הפניתי אליה מבט. "את לא שולחת אותי לגרינבנק." "בגרינבנק היחס בין אנשי הצוות למספר הדיירים גדול יותר." מיס אמברוז הטתה את ראשה. ראיתי את כל הקמטים הקטנים בצווארה מצטרפים אליו. "תקבלי הרבה יותר יחס אישי."

"אני לא רוצה יחס אישי. אני לא רוצה שום יחס. אני רק רוצה שיעזבו אותי בשקט."

"פלורנס, כשאנחנו מזדקנים אנחנו מאבדים את היכולת להחליט מה הכי טוב בשבילנו. זה קורה לכולם. אולי תיהני בגרינבנק. אולי יהיה לך כיף."

"זה לא ממש כיף כשאף אחד לא מקשיב לך," דיברתי אל הרדיאטור.

"סליחה?"

"אני לא עוזבת. את לא יכולה להכריח אותי."
מיס אמברוז התחילה לומר משהו אבל אז בלעה אותו
בחזרה. "אולי נמצא פשרה? בואי נראה איך הולך לך בעוד...
חודש, נגיד? ואז נעשה הערכה מחודשת."

"חודש?"

"הערכה מחודשת. של כולנו. תקופה על תנאי."

"על תנאי? במה פשעתי?"

"זה רק ביטוי, פלורנס. רק ביטוי." נעליה של מיס
אמברוז טפפו מנגינה קטנה ומשמימה על השטיח. היא
שלפה שתיקה, כמו תמיד, בתקווה שאמלא אותה במשהו
שאפשר יהיה לנעוץ בו שיניים, אבל בחוכמתי לא שיתפתי
איתה פעולה.

"מקרינים את 'חלף עם הרוח' מחר אחרי הצהריים,"
אמרה לבסוף, כשהשתיקה לא שירתה את מטרתה.

"כבר ראיתי את זה," אמרתי.

"כולם כבר ראו את זה. זה לא העניין."

"אף פעם לא התלהבתי מקלארק גיבל."

המשכתי להביט ברדיאטור אבל שמעתי את מיס אמברוז
רוכנת אליי. "את לא יכולה לקבור את עצמך כאן, פלורנס.

חודש על תנאי, זוכרת? את חייבת לבוא לקראתי."

רציתי לומר, "מי אמר שאני חייבת לבוא לקראת מישהו
כאיזשהו עניין?" אבל שתקתי. החלטתי להתרכז ברדיאטור
ולא הפסקתי להתרכז בו עד ששמעתי את הדלת נטרקת.

"היה לו ריח רע מהפה, לקלארק גיבל, רק שתדעי,"

צעקתי. "קראתי על זה. במגזין."

יש שלושה דברים שצריך לדעת על אלזי והראשון הוא שהיא החברה הכי טובה שלי.

אנשים מחליפים חברים טובים כמו גרביים, תלוי במצב הרוח ועם מי הם מדברים, אבל אלזי תמיד הייתה החברה הכי טובה שלי ותמיד תהיה. הרי זאת בדיוק המהות של החבר הכי טוב, לא? מישהו שעומד לצדך, בטוב וברע. אי אפשר לומר שלא התווכחנו לאורך השנים, אבל זה בגלל שאנחנו הפכים גמורים. אנחנו אפילו נראות הפוך. אלזי נמוכה ואני גבוהה. אלזי קטנה ולי יש כפות רגליים גדולות. מידה 42. אני מספרת לכולם. כי אלזי אומרת שכשיש כפות רגליים כאלה גדולות כל מה שנשאר זה להשוויץ בהן.

אנחנו מבלות את רוב הזמן יחד, אני ואלזי. אפילו סידרנו ככה שנאכל יחד, כי זה מקל על המדים. תמיד נעים לאכול עם מישהו, כי שום דבר בעולם לא נשמע בודד יותר מסכין ומזלג שמקרקשים לבר על צלחת.

בהמשך אותו יום, היום שבו מיס אמברוז הציבה לי אולטימטום, אלזי ואני ישבנו ליד החלון בדירה שלי ואכלנו ארוחת צהריים.

"הם עוד לא הוציאו את האף שלהם," אמרתי.

ידעתי שהיא שומעת אותי, האישה במדים הוורודים. היא ארגנה לי את הארוחה על מגש מטר ממני, ויש לי קול רם וצלול אפילו כשאני לא מרגישה טוב. אלזי אומרת שאני צועקת, אבל אני לא צועקת. אני פשוט רוצה לוודא שמבינים אותי. אפילו הקשתי על הזכוכית ליתר ביטחון.

"דירה מספר שתיים-עשרה," הקשתי. "אמרתי שהם עוד לא הוציאו את האף. הם נמצאים שם כבר כמה ימים, ראיתי את האורות נדלקים ונכבים."

האישה בוורוד העלתה שלולית של שעועית אפויה בעזרת כף. אפילו ריס לא זו אצלה.

אלזי הרימה מבט.

"אל תצעקי, פלו," אמרה.

"אני לא צועקת," אמרה. "אני מציינת עובדה. אסור לי לעשות הרבה בימים אלה, אבל עדיין מותר לי לציין עובדה. ועדיין לא פינו את מכולת האשפה הזאת. צריך לשלוח להם מכתב."

"אז למה את לא כותבת?" שאלה אלזי.

הבטתי בה ואז שוב הסבתי את מבטי. "אני לא יכולה לכתוב כי קיבלתי אולטימטום."

"מה זאת אומרת?"

"מיס אמברוז שמה אותי על תנאי." דיברתי אל הזכוכית.

"במה פשעת?"

"זה ביטוי," אמרתי. "רק ביטוי."

"הם יפנו את המכולה בקרוב, מיס קלייבורן," אמרה האישה.

הסתובבתי אליה. "אסור להם לזרוק ככה בן אדם, צריך לנזוף במישהו."

"הם יכולים לעשות מה שהם רוצים כשאת מתה," אמרה

אלזי. "העולם שלך בידיים שלהם, פלורנס."

בחצר נאספה בשולי הדשא ערימה של עלים כתומים ואדומים, וכמה מהם התהפכו שוב ושוב על הבטון. "רק בשבוע שעבר ראיתי אותה. הולכת בשביל הזה עם שקית קניות."

האישה בוורוד נשאה את מבטה. "יש לזה משמעות," אמרתי. "לעובדה שראיתי אותה. עכשיו כל מה שהיא הייתה אי־פעם מונח במכולה הזאת."

"הם היו צריכים לפנות את הדירה," אמרה. "לדייר הבא."

שתינו הבטנו בה. היא לא הסגירה כלום.

"מעניין מי זה," תהיתי.

עדיין כלום.

"גם אותי מעניין," אמרה אלזי.

האישה במדים הוורודים קימטה את מצחה בינה לבין עצמה. "הייתי בחופש. ובכל מקרה, מיס ביסל מטפלת בדברים האלה."

הרמתי גבה אל אלזי אבל היא כבר חזרה להתעסק באצבע הדג שלה. אלזי ויתרה בקלות רבה מדי, לדעתי. בחזית המדים של האישה היה תג שעליו היה כתוב כאן לעזרתך. "יעזור לנו מאוד," אמרתי לתג, "אם תשתפי קצת שמועות שהגיעו לאוזניך."

המילים ריחפו באוויר זמן־מה.

"אני רק יודעת שמדובר בגבר," אמרה.

"גבר?" שאלתי.

אלזי נשאה את מבטה. "גבר?"

"את בטוחה?" שאלתי.

כן, אמרה, כן, היא די בטוחה.

אלזי ואני החלפנו מבטים מעל מפת השולחן. בצ'רי טרי היו מעט מאוד גברים. אפשר היה לראות אותם מפעם לפעם, שתולים בפנינת הטרקלין הציבורי או משוטטים בגנים לאורך שבילים שלא הובילו לשום מקום חוץ מלנקודת ההתחלה שלהם. אבל רוב הדיירים היו דיירות. נשים שאיברו את הגברים שלהן מזמן. אם כי המילה "איברו" תמיד נשמעה משונה באוזניי, כאילו הן השאירו את הבעלים שלהן בטעות ברציף של תחנת רכבת.

"מעניין כמה אנשים הלכו ללוויה שלה," אמרתי. "של"

האישה מדירה שתים-עשרה. אולי היינו צריכות להתאמן."

"בימינו לא הרבה מגיעים," אלזי הירקה את הקרדיגן

שלה לגופה. הוא היה בצבע מהגוני. הוא לא החמיא לה. "זו הבעיה כשמזדקנים. רוב המוזמנים שלך כבר הגיעו לשם לפניך."

"היא לא הייתה כאן הרבה זמן," אמרתי.
אלזי העמיסה פירה על המזלג שלה. "תזכירי לי איך קראו לה?"

"ברנדה, נראה לי. אולי ברברה. או בכלל בטי."
כל החיים שלה – של ברנדה, או ברברה או בכלל בטי – היו במכולה הזאת. היו שם קישוטים שאהבה וציורים שבחרה במו ידיה. ספרים שקראה או שאף פעם לא תסיים, תמונות שנתלשו מהמסגרות שלהן כאשר הוטחו במתכת. תמונות שניקתה מהן אבק וטיפלה בהן, תמונות של אנשים שאינם וכבר לא יוכלו לשלוף את עצמם מערימת הפסולת. כמה קל להיפטר, כמה קל לפרק. חיים קטנים, היו ואינם. לא נשאר דבר שיעיד שהייתה שם. הכול היה בדיוק כפי שהיה לפניה. כאילו מישהו שם סימנייה בתוך חייה וסגר את הספר בטריקה.

"מעניין מי יאבק את התמונה שלי אחרי שאמות," תהיתי.
שמעתי את אלזי מניחה את הסכו"ם על שולי הצלחת.
"מה זאת אומרת?"

בחנתי את המדרכה. "אני שואלת את עצמי אם שיניתי משהו בעולם."

"זה בכלל משנה, פלו?" שאלה.
מחשבותי נמלטו בלחישה. "כן, זה משנה. זה משנה מאוד."

כשהסתובבתי, אלזי חייכה אליי.

"מי מהן זאת הייתה?" שאלתי.
המדמים הוורודים השאירה אותנו עם עוגת תה של טאנוק

ושידורי הגל הקל של הבי-בי-סי. אלזי התעקשה שעכשיו קוראים לתחנה רדיו שתיים, אבל אולי היא כבר התייאשה מלתקן אותי.

"זאת שיש לה צרבת וחבר שקוראים לו דריל," אמרה אלזי. צפינו במדים עולה במדרגות של הדירות ממול, הבזקים ורודים על פני רקע בז'. "היא אוהבת לעשות עניין מכל שטות."

"זאת עם הראש על הכתפיים?" שאלתי.

"לא," אלזי ערכבה את התה. "זאת באה בשבת. מדים כחולים. אוזניים קטנות. את מוכרחה לנסות לזכור את זה. זה חשוב."

"למה זה חשוב?"

"כי ככה, פלורנס. ככה זה. אני לא תמיד אהיה כאן כדי להזכיר לך ותצטרכי לזכור את הדברים האלה לבד."

"אני תמיד מתבלבלת," אמרתי. "יש כל כך הרבה מדים." באמת היו כל כך הרבה מדים. "צבא העוזרות" של מיס ביסל. הן צעדו ברחבי צ'רי טרי, מאכילות ורוחצות ומעבירות זקנים ממקום למקום כמו קלפי משחק. דיירים מסוימים היו זקוקים ליותר עזרה מדיירים אחרים, אבל לאלזי ולי היה מזל. אנחנו היינו ברמה מספר אחת. האכילו והשקו אותנו, אבל חוץ מזה הניחו לנו לנפשנו בדרך כלל. מיס ביסל אמרה שהיא פוקחת את העין התורנית שלה על רמה אחת, וזה נשמע כאילו יש לה שלל עיניים שעומדות לרשותה כדי לוודא שכולם הולכים בתלם. מי שהגיע לרמה שלוש הועבר הלאה, קהל לא רצוי לחייהם של אחרים. רוב הדיירים ששהותם התארכה מעבר לרצוי נשלחו לגרינבנק, שבניגוד לשמו – "הגדה הירוקה" – לא היה ירוק ולא שכן על גדה אלא היה מקום שבו אנשים חיכו לאלוהים בחדרים

ממוספרים, משוועים אל העבר, כאילו העבר עשוי להופיע איכשהו ולהציל אותם.

"מעניין באיזו רמה הוא," הצצתי אל מספר שתיים-עשרה. "הבחור החדש."

"אה, לפחות שתיים," אמרה אלזי. "כנראה שלוש. את יודעת איך זה גברים. אין להם ממש כושר עמידה."
 "אני מקווה שהוא לא שלוש. אם כן, אף פעם לא נראה אותו."

"למה למען השם שתרצי לראות אותו, פלורנס?" אלזי התרווחה והקרדיגן שלה התמזג עם השידה.
 "זה עוזר להעביר את הזמן," אמרתי. "כמו הגל הקל."

ישבנו ליד החלון בדירה שלי כי אלזי אומרת שהנוף משם טוב יותר, ואחר הצהריים השתרך לו לנגד עינינו. לרוב קורה משהו בחצר. בכל פעם שהפתיל שלי מתקצר אני מביטה אל מחוץ לחלון. זו ההמצאה הכי טובה מאז לחם פרוס. הרבה יותר מהנה מצפייה בטלוויזיה. גננים ומגקים ודוורים. אף אחד לא שם לב לאף אחד אחר. כל החיים הקטנים והנבדלים האלה, וכולם מנסים לעבור אותם מהר כדי להגיע לצד השני, אם כי אני בכלל לא בטוחה שמה שיגלו כאן ימצא חן בעיניהם. אני בספק אם זה קשור לאישה שהגישה לנו שעועית אפויה, אבל זמן קצר לאחר מכן הם הגיעו לאסוף את המכולה. צפיתי בהם. הם העמיסו חיים שלמים על משאית ונסעו משם. לא נותר אפילו סימן על המדרכה שיעיד איפה עמדה המכולה.

ראיתי מישהו עובר בחלל שבו היא עמדה. הכול המשיך כרגיל. אנשים מיהרו ממקום למקום כדי לחמוק מהגשם, מדים עלו וירדו במדרגות, יונים העבירו את הזמן לאורך

המרזבים וחיכו לזמן המתאים להתעופף למקום אחר. התחושה הייתה שהחותם שהשאירה האישה הזאת על העולם היה זניח כל כך, חסר חשיבות כל כך, עד שהתפוגג ברגע שבו עזבה.

"את רגשנית מאוד היום, פלורנס."

"רק ציינתי עובדה," אמרתי. "אסור לי לעשות הרבה בימים אלה, אבל לציין עובדה עדיין מותר לי."
הייתי בטוחה למדי שהיא חייכה, אבל לא ידעתי בוודאות כי לא העזתי להביט בה.

המשכתי לפקוח עין על דירה מספר שתיים-עשרה, אבל לא קרה בה שום דבר מעניין. בערך בשלוש מיס ביסל עלתה במדרגות הקומה. היא החזיקה לוח כתיבה ונראתה טרודה.
"מיס ביסל," אמרתי והצבעתי.

"אכן," אמרה אלזי.

"יש לה לוח כתיבה, אלזי. היא בטח בודקת באיזו רמה הוא."

"כנראה," אמרה.

העברנו את אחר הצהריים בעזרת קנקני תה, אבל שטף האור הסתווי של ספטמבר האריך את השעות ומתח את היום עד לקצה קצהו. ספטמבר תמיד היה חודש משונה בעיניי. כל מה שעושים זה לחכות שהקור יגיע, סופו המוחלט של החום, ונדמה שרוב הזמן רק בהינו בשמיים בצפייה לאות שהשינוי באמת קורה. הקיץ המתארך כבר נעלם מזמן אבל עדיין לא הגענו לקרה, להחלקה על מדרכות מכוסות קרח ולהבל פה דוקרני של בוקר חורפי. במקום זאת נתקענו בחיים בצבע אפור-מדרכה תחת שמי דייסה. כל אחר צהריים התנהלה באותה צורה. בסביבות השעה ארבע אחת מאיתנו

אמרה שהלילות מתארכים והיינו מהנהנות בהסכמה. היינו מחשבות בינינו כמה ימים נשארו עד חג המולד, ואומרות כמה מהר עובר הזמן, והדיבור על הזמן שעובר מהר עזר קצת להעביר את הזמן.

החורפים בצ'רי טרי היו תמיד ארוכים מהרגיל, והחורף הזה יהיה החמישי שלי. קראו לזה דיור מוגן אבל לא ממש הבנתי ממה מגנים עלינו. העולם עדיין ארב שם בחוץ. הוא התגנב דרך העיתונים והטלוויזיה. הוא חמק מבעד לסדקים בשיחות שהתנהלו מסביב והתנגן מהטלפונים הניידים. אותנו החביאו, אותנו אספו והרחיקו מעין כול, ופעמים רבות תהיתי שמא דווקא העולם הוא שעליו מגנים מפנינו. "הלילות מתארכים, נכון?" שאלה אלזי.

הבטנו באורות שהתחילו להידלק בדירות ממול. שורות של חלונות. פאזל של אנשים ששעות הערב שלהם זלגו לדמדומי ספטמבר. זו השעה שבה אפשר להציץ לחיים שונים, לקלוט פיסה ממישהו אחר לפני שעולמו מוגף בוילון ושוקע בחשאינות. "מישהו נכנס," אמרתי.

רוב המדים הלכו הביתה, ומיס ביסל והמיני מטרן שלה כבר מזמן האיצו על פני האורות בקצה כביש הגישה ונעלמו במחלף, אבל בסלון של דירה מספר שתיים-עשרה נדלקה נורה. היא הבהבה כמו סליל של סרט קולנוע וצפיתי, תמונה אחר תמונה, באיש פוסע ברחבי החדר. איש בגיל העמידה, חשבתי, אבל לא הייתי בטוחה בגלל האור הקלוש. הנשימה נעתקה מגרוני. "כמה מוזר," אמרתי.

"כמה ימים נשארו עד חג המולד?" שאלה אלזי. "רוצה לספור איתי?"

"לא," אמרתי. "לא במיוחד."

"תשעים ושמונה," אמרה. "תשעים ושמונה!"
"באמת?"

צפיתי באיש. הוא היה לכוש במעיל ובכובע ועמד בגבו אלינו, אבל מדי פעם הראה את שולי פניו והראש שלי ניסה לפענח את מה שראו עיניי.

"כמה מוזר," לחשתי.

"אני יודעת," אלזי סילקה פירורי עוגה מהמפה. "כאילו זה היה אתמול."

האיש פסע ברחבי החדר. משהו באופן שבו הרים את הצווארון, במשיכת הכתפיים שלו, גרם לקרביים שלי להתהפך. "נכון. אבל זה לא יכול להיות."

"זה נכון. תשעים ושמונה. ספרתי אותם כשבזבזת את הזמן שלך על בהייה מהחלון."

קימטתי את מצחי אל אלזי. "תשעים ושמונה מה?"
"ימים עד חג המולד."

"לא התכוונתי..." חזרתי אל החלון אבל הנורה נכנעה והאיש עם הצווארון ומשיכת הכתפיים נעלם. "היה נדמה לי שזיהיתי מישהו."

אלזי הביטה אל החשכה. "אולי אחד הגננים?"

"לא, בדירה מספר שתיים-עשרה." הבטתי בה. שיניתי את דעתי והסתובבתי שוב. "אולי אני טועה."

"יש חושך, פלורנס. קל לטעות."

"כן, זה מה שקרה," אמרתי. "טעיתי."

אלזי חזרה לאסוף פירורים ואני מתחתי את שרוולי הקרדיגן המופשלים.

"שנשים עוד בול עץ באח?" שאלתי. "התקרר קצת, לא?"

"פלורנס, חם כאן כמו בכבשן."

הבטתי אל הצללים והחלון של דירה שתיים-עשרה החזיר אלי מבט. "אני מרגישה כאילו קפא לי הדם."

”הדם?”

איך ספק שטעיתי.

כי כל אפשרות אחרת הייתה בלתי אפשרית.

”זה רק ביטוי,“ אמרתי. ”רק ביטוי.“

רק ביום שלישי בצהריים ראיתי אותו שוב. אלזי הלכה לטפל בציפורניים של הרגליים שלה, וזה תמיד לוקח זמן כי קשה לקצוץ אצלה. אחת מהמדים ניקתה אבק בדירה ואני פקחתי עליה עין כי גיליתי שאנשים עושים עבודה יסודית יותר אם מפקחים עליהם. נראה שהן תמיד מודות לי כשאני מצביעה על מקום שפספסו. ”איך היינו מסתדרות בלעדייך, מיס קלייבורן,“ הן אומרות.

המדים המסוימת הזאת עבדה ברשלנות יוצאת דופן. רגליים שטוחות. מפרקי יד קטנים. עגילים באף, כשפתיים, גבות – בכל מקום חוץ מהאוזניים.

בחוץ שרר ערפל. ערפל כזה שמצמיד את השמים לאופק ומונע מאור שמש לחדור, אבל ראיתי אותו ברגע שפניתי אל החלון. הוא ישב על אחד הספסלים באמצע החצר והביט למעלה, אל דירה מספר שתים-עשרה. הוא היה לבוש באותו כובע ובאותו מעיל אפור, אבל לא בגלל זה זיהיתי אותו. זיהיתי אותו בגלל האופן שבו משך את הצווארון. האופן שבו חבש את המגבעת. עצם המראה שלו. תמיד שמים לב למישהו שמכירים, גם במקום זר או בקהל גדול. יש משהו בכך אדם שמתיישב לך בעיניים.

רציתי להצביע עליו בפני הבחורה עם העגילים. רציתי לוודא שגם היא רואה אותו. שומעים על זה, לא? ראש של זקנים ממציא דברים משום מקום ומדמיין כל מיני שטויות

כדי למלא את החלל הריק. אבל הבחורה הייתה באמצע שיחה עם עצמה וניקתה במטלית אבק את אדן האח. ואני על תנאי. מיס אמברוז לא נכנסה לפרטים, אבל הייתי די בטוחה שהזיות לא יתקבלו בעין יפה.

כשהבטתי שוב האיש עדיין ישב שם, אבל כעת היו מרפקיו שעונים על גב המושב, כמו שהשעין אותם תמיד. צפיתי בו והרגשתי איך הצבע אוזל מפניי. רציתי לדפוק על הזכוכית כדי שיסתובב אבל לא יכולתי.

”מיס קלייבורן?”

כי אם הייתי דופקת, אולי לא הייתי מצליחה שוב להסב ממנו את מבטי.

”מיס קלייבורן? הכול בסדר?”

לא זזתי מהחלון. ”לא, ממש לא,“ אמרתי. ”שום דבר לא בסדר מבחינתי.“

”אבל ניקיתי את האח כבר פעמיים. אם אני אנקה אותה שוב אני אאחר לדירה הבאה.“

הבחורה עמדה מול הטלוויזיה עם תרסיס. העגילים כיסו את פניה כמו סימני פיסוק.

”לא אדן האח,“ אמרתי. ”בחוף. רוני בטלר. על ספסל. את רואה אותו?”

לפעמים מילים פשוט נושרות מהפה. ועוד כשהן יוצאות יודעים שזה אסור, אבל אז כבר מאוחר מדי וכל מה שנשאר הוא להקשיב לעצמך. הבחורה שאלה, ”מי זה רוני בטלר?” והסקרנות סידרה את כל העגילים שלה מחדש על פניה.

”מישהו מהעבר. מישהו שהכרתי פעם.“

משכתי בשולי הווילון אף על פי שהוא היה ישר לחלוטין. הבחורה התחילה לאסוף את התרסיסים והמטליות וכלי הניקוי ולסדר אותם בסל ורוד קטן. ”איזה יופי, לא? תוכלו לקשקש קצת.“

שוב הבטתי אל החצר. הוא עמד עכשיו, ובעודי צופה הוא צעד בשביל שהוביל אל השער הראשי. "לא", אמרתי. "זה לא יופי. זה לא יופי בכלל."
 "למה לא?"

חיכיתי לפני שעניתי. חיכיתי עד שהסל התמלא, עד ששמעתי את טריקת הדלת ואת קול גרירת הרגליים של הנערה במסדרון שבחוץ. חיכיתי שכל זה יסתים לפני שעניתי לשאלה. וכשעניתי, המילים בכל זאת בקעו בלחישה.
 "כי רוני בטלר טבע ב־1953."

"את לפעמים מדמיינת שאת רואה דברים?"
 אלזי חזרה מהכירופוד והתפעלה מבעד לגרכיונים מהעבודה שעשה. "בטח, כל הזמן", אמרה.
 "באמת?"

"כן, בוודאי." אלזי מתחה את הבהונות שלה והן התחככו בקול בצפוף בכלא שלושים הדנייר שלהן. "אני מדמיינת שיורד גשם, אבל כשאני יוצאת החוצה אני מגלה שלא. והרבה פעמים אני מדמיינת שיש במקרר יותר חלב ממה שבאמת יש לי."

"לא, אני מתכוונת לאנשים. יוצא לך לדמיין אנשים?"
 אלזי הפסיקה לפתל את האצבעות והרימה את מבטה. "איזו שאלה מוזרה. לא נראה לי," אמרה. "אבל בעצם, לא הייתי יודעת, נכון?"

לא זזתי מהחלון מאז שראיתי אותו. או חשבתי שראיתי אותו. צפיתי באנשי צוות נעלמים לתוך בניינים ובאורחים שנאלצו להסתובב במתחם בחברת קרובים דהויים, אבל לא ראיתי שוב את האיש הזה. דירה מספר שתיים-עשרה הייתה שקטה וחשוכה, והספסל היה נטוש. אולי המצאתי אותו.

אולי הראש שלי התחיל לחצות את הגשר בין ההווה והעבר ולא טרח לחזור.

אלזי הביטה בי. "את מי נדמה לך שראית?" שאלה. "אף אחד," התחלתי ליישר את הקישוטים על השידה. "אני צריכה ללכת לאופטיקאי. אני צריכה להחליף משקפיים."

"לא מזמן החלפת אותם," אמרה. "ולמה את לא מפסיקה להרים דברים ולהחזיר אותם בדיוק לאותו מקום?" הנחתי לחוף הים של ברייטון והבטתי בה. את הדאגות של אלזי אפשר להכניס לתוך קופסת גפרורים. "ראית מישהו?" שאלתי, "כשהיית בדרך לכאן?" היא קימטה את מצחה. "לא מישהו מיוחד," אמרה. "למה, את מי את ראית?"

"מיס ביסל," אמרתי. "מישהו מחלק מכתבים."

"הדוור?"

הנהנתי. "והאישה המזורה הזאת מדירה ארבע. פנים עגולות. אף פעם לא מדברת. קשה לה לעלות במדרגות." "גברת הונימן?"

"נדמה לי," אמרתי. "וראיתי גם את דורה דנלופ. היא לא לבשה כותונת לילה. הייתה בבגדים רגילים לגמרי." אלזי הרימה גבה. "שולחים אותה לגרינבנק, את יודעת. שמעתי דיבורים."

הרגשתי שהחלל מאחורי עיניי מתחיל להתמלא. "היא לא תחזיק שם מעמד," לחשתי.

אלזי לא ענתה, אבל היה נדמה לי שראיתי אותה מושכת קצת בכתפיה.

"אז לא ראית אף אחד מעניין?" שאלתי.

"לא, אף אחד."

שתיתי קצת תה.

"אולי כבר תגידי מי זה, פלורנס."

"פשוט חשבתי שראיתי מישהו שהכרנו פעם," אמרתי

אל החרסינה. "לא זוכרת איך קוראים לו."

"הו, מעניין מי זה. מישהו מבית ספר? מהמפעל?"

בלעתי עוד לגימת תה. "לא בטוחה. אני לא מצליחה

למקם אותו."

"אני בטוח אצליח." אלזי בחנה את החצר הריקה מבעד

לזכוכית. "תמיד זיהיתי פנים טוב יותר ממך."

היא היחידה שנשארה. היחידה שתדע אם הראש שלי

הסתלק סופית והשאיר אותי להסתדר בכוחות עצמי. אבל

לפני שישים שנה ארזנו את העבר ועטפנו אותו היטב

והבטחנו לעצמנו שלעולם לא נדבר עליו שוב. עכשיו אנחנו

זקנות. עכשיו אנחנו נשים אחרות, והייתה לנו הרגשה שכל

מה שעבר עלינו קרה למישהו אחר ואנחנו פשוט עומדות

ומביטות על הכול מהעתיד.

היא ניסתה להתבונן קצת יותר אל תוך החושך. "אני

מקווה שגם אני אבחין בו."

"גם אני," אמרתי אל הספל.

קלריסה גואנאוון

ציפורי גשם

Rainbirds

Clarissa Goenawen

תרגמה מאנגלית: אורה דנקנר

מאי 2018

רואה אור בשיתוף עם

ידיעות אחרונות • ספרי חמד

1

היא התפוררה והפכה לאפר

בהתחלה הכול היה רגיל.

דיברתי עם אחותי בטלפון. היא ישבה אל שולחן הכתיבה שלה ליד החלון בחדרה השכור שבאָקאָאוּוה. השמש זרחה מבעד לוויילון והאירה בגוונים חומים את שערה השחור הארוך. היא שאלה אותי שאלות בזו אחר זו ואילו אני רק מלמלתי תשובות בנות מילה אחת וחיכיתי בקוצר רוח לסיומה של השיחה. אבל אז, ממש לנגד עיניי, היא התפוררה והפכה לאפר.

התעוררתי במכונית שחורה; החלום היה מתפוגג מזיכרוני אלמלא כד הפורצלן הלבן שבחיקי. הוא נראה כמו אגרטל נמוך בצורת גליל והיה מעוטר בציור של קוקייה וכריזנטמות. בתוכו היה אפרה של אחותי קייקו איִשִּׁידָה, שהייתה רק בת שלושים ושלוש במותה.

רופפתי את קשר העניבה ושאלתי את הונדה, "מתי מגיעים?"

הוא סובב את ההגה. "אנחנו כמעט שם."

"אכפת לך לשים מוזיקה?"

"בשמחה", השיב ולחץ על כפתור.

ברדיו התנגן שירה של בילי הולידיי "Summertime". יחסית לצהרי שישי התנהלה הנסיעה על מי מנוחות. השמש עמדה ברום השמים ובאופק לא נראו פקקי תנועה. אפילו המוזיקה הייתה מרגיעה, מהסוג שנועד לגרום לאצבעותיך לתופף לפי הקצב.

בהיתי בכד, וידיי התהדקו סביבו באופן לא רצוני. הונדה העיף בי מבט קצר ואז חזר להסתכל על הכביש.

"קייקו אהבה ג'אז", הוא אמר.

הנהנתי כי לא הייתי מסוגל לדבר. מה יעלה עכשיו בגורל ערימת הקלטות הקטנה שהייתה אוסף המוזיקה שלה?
"מה שמצחיק זה שהיא לא הכירה אפילו שם אחד של מוזיקאי ג'אז", המשיך.

כחכחתי בגרוני. "אתה לא חייב להיות מבין גדול כדי להעריך ג'אז."

"יפה אמרת, אישידה."

למען האמת אחותי היא שאמרה לי את המילים האלה. אפילו עכשיו יכולתי לדמיין אותה יושבת אל שולחן הכתיבה שלה ומלפפת את חוט הטלפון סביב אצבעה, ממלמלת בחיוך שבע רצון, "אתה לא חייב להיות מבין גדול כדי להעריך ג'אז."

מוזר שהתמונה הזאת נחקקה במוחי, הרי מעולם לא ראיתי את חדרה השכור – לא היה לי מושג איך הוא נראה. "הגענו", אמר הונדה ונעצר מול הכניסה למלון קצוֹרְגִי.

"תודה שעזרת לארגן את טקס האשכבה," אמרתי.
"אין בעד מה. קייקו עשתה המון בשבילי."
הנהנתי ויצאתי מהמכונית, הכד עדיין לפות בין כפות ידיי. כבר התחלתי לצעוד לעבר הכניסה כששמעתי אותו קורא אליי.

"אישידה."

נפניתי לאחור. חלון המושב שליד הנהג היה פתוח.
"מה אתה מתכוון לעשות עם...?" הוא גירד בעורפו והסתכל על הכד.

"עדיין לא החלטתי."

"אם אתה רוצה לפזר את האפר ביס, אנחנו יכולים לבקש מהצוות של בית הלוויות. הם יטפלו בזה תמורת סכום קטן."
"זה לא מתאים," אמרתי. "אחותי פחדה ממים. היא לא ידעה לשחות."

הונדה ואחותי לימדו באותו בית ספר פרטי משלים.* הונדה הוא שדאג לסידורי הלינה שלי.

"מרוהט בקושי אבל זול וראוי למגורים," אמר, וזה אכן היה תיאור מדויק. מיטה זוגית רחבה למדי, טלוויזיה קטנה, שידה ושולחן איפור עם כיסא תואם. זה הכול. הרהיטים היו ישנים אך פונקציונליים, והחדר כלל גם אמבטיה צמודה. הוא היה נקי יחסית, אך באוויר עמד ריח עבש במקצת. הנחתי את הכד על שולחן האיפור והעפתי מבט בשעון שלי. השעה הייתה שתיים וחצי. הייתה לי שעה להגיע

---

* ביפן נפוצים בתי ספר פרטיים הפועלים לאחר סיום יום הלימודים הרגיל ובחופשות, במטרה לשפר את הישגי התלמידים ולהקנין אותם ללימודים אקדמיים.

לתחנת המשטרה. פשטתי את החליפה ותליתי אותה על משענת הכיסא. הייתי זקוק למקלחת שתשטוף מעליי את ריח הקטורת של הלוויה.
פתחתי את דלת האמבטיה והעפתי מבט בשולחן האיפור. הכד עמד שם דומם.

הגעתי לתחנת המשטרה, שם אייש לכדו את הדלפק יומנאי צעיר. הייתי האזרח היחיד. כשמסרתי לאיש את שמי, הוא נעמד ופתח את דלת המשרד.
"בוא אחריי," אמר, ואני עשיתי כדבריו והופתעתי מכך שהוא עוזב את הדלפק.

השוטר הוביל אותי לאורך מסדרון צר והחוזה בידו על חדר מימין. הקשתי על הדלת פעמיים, נשמתי נשימה עמוקה וסובבתי את הידית.
"סליחה," אמרתי.

גבר בגיל העמידה ישב מאחורי שולחן ולפניו ערימות גבוהות של תיקיות מסמכים. שערו היה דליל והוא לבש חליפה שחורה דהויה ומתחתיה חולצת טריקו לבנה מקומטת. האיש היה לבוש ברישול, יחסית לשוטר.

החדר שהיינו בו היה נטול חלונות וקטן מכפי שציפיתי. אולי הוא נועד לגרום לאזרחים לתחושת קלאוסטרופוביה. השולחן נמתח בין שני קירות וחילק את החדר לשניים. תהיתי איך השוטר מצליח להגיע לכיסא שלו מדי בוקר. האם הוא מטפס על השולחן או זוחל מתחתיו?
הוא הסתכל עליי. "מר רן אישידה?"
"כן."

"שב בבקשה." הוא החווה בידו על שני הכיסאות הריקים לפני השולחן. "צר לי על מה שקרה לגברת קייקו אישידה."

אתה והמשפחה שלך ודאי עוברים תקופה קשה." הוא גרר את כל התיקיות לצד אחד והושיט לי את כרטיס הביקור שלו. "אני האחראי למקרה של גברת אישידה. אתה יכול לקרוא לי אוֹדָה."

הנהנתי וקראתי את הכתוב על הכרטיס: היִדְטוּשִׁי אוֹדָה, בלש בכיר.

"מר אישידה, אני צריך ממך כמה שיותר מידע." הוא הוציא רשמקול. "אפשר להמשיך?"
"כן."

הבלש לחץ על כפתור ההקלטה, התבונן בשעונו והחל לדקלם את התסריט המוכר. הוא ציין את השעה, את התאריך ואת מקום הריאיון ואז הציג את עצמו ואותי. אישרתי את זהותי והוא החל בריאיון הרשמי.

"ספר לי על אחותך," אמר. "האם הייתם קרובים?"
"נראה לי שכן. היא התקשרה לפחות פעם בשבוע, השבתי."

"מתי הייתה הפעם האחרונה שדיברת איתה?"
"ביום שני שעבר."

הוא סובב אליי את לוח השנה השולחני. "זה היה השישה ביוני?"
"כן."

"שישה ביוני 1994," מלמל אל תוך הרשמקול. "ועל מה דיברתם?"

בהיתי בקיר הריק שמאחוריו. "שום דבר מיוחד, רק הדברים הרגילים."

"אתה יכול לפרט יותר?"
שתקתי לרגע וניסיתי להיזכר בשיחה האחרונה שלנו. על מה דיברנו? כן, כמובן. דיברנו על הדייט שלי.

"יצאת עם נָאָה בסוף השבוע האחרון?" שאלה אחותי.
 "א-הה, "עניתי. "הדייט הקבוע של שבת בערב."
 "לאן יצאתם?"
 "מסעדה איטלקית."
 "יוקרתי?"
 "אני מניח שאפשר להגדיר אותה ככה."
 "באמת?" אמרה בקול מופתע. "לא ידעתי שיש לך טעם
 כל כך מעודן."
 "זה היה הרעיון של נאה, לא שלי. היא קראה עליה באיזה
 מגזין אופנה."
 "היא הייתה טובה?"
 "גיחכתי. "ממש לא."
 "מה קרה?"
 איפה להתחיל? "השירות היה אָטִי, הפסטה הייתה תפלה,
 והמחירים בשמים. הייתי צריך לדעת למה לצפות ממסעדות
 שממליצים עליהן במגזיני אופנה."
 היא צחקה. "אתה בטוח שהציפיות שלך לא היו גבוהות
 מדי?"
 "תאמיני לי, "אמרתי. "זה היה רע."
 "ולאן הלכתם אחר כך?"
 השתתקתי לרגע. "לשום מקום."
 "מה?" הרימה את קולה. "זה הכול?"
 "כן." חזרתי על דבריה, "זה הכול."
 "אתה רציני?"
 "זה רק אני, או שאת נשמעת מאוכזבת?"
 "אני באמת מאוכזבת, "היא אמרה. "אתה כל כך משעמם
 יחסית לאדם כזה צעיר."
 "אל תדברי כאילו את איזו זקנה. יש בינינו הפרש של
 תשע שנים בסך הכול. בכל מקרה, למה ציפית?"

“אנשים בגילך עושים בדרך כלל טיול רומנטי אחרי ארוחת ערב. ואולי אתה מסתיר ממני את החלק הטוב ביותר של הדייט?”

“מצטער לאכזב אותך שוב, אבל היא חזרה מיד הביתה.”
לא שיקרתי, אבל זה היה רק חלק מהסיפור. נאה ואני רבנו בזמן הארוחה. למען האמת כבר הייתי מצוברח כשהגענו לשם. האוכל חסר המעוף והשירות הגרוע רק החמירו את מצבי. ולכן כאשר נאה לא הפסיקה ללחוץ עליי ולשאול שאלות על התוכניות שלי לעתיד – התוכניות שלנו לעתיד, כפי שהיא רואה זאת – התחלתי להתעצבן.

“את כל כך נואשת להתחתן,” אמרתי. “את מפחדת להיות היחידה שנשארת על המדף?”

הבנתי שהרחקתי לכת כשהיא נעמדה ולפתה את התיק שלה. היא אפילו לא נגעה במנה העיקרית.
“אל תצפה ממני לדבר איתך עד שתתנצל,” אמרה ויצאה מהמסעדה בסערה.

נאנחתי. נאה הייתה עקשנית. היא תממש את האיום שלה, אבל זה בסדר. נזקקתי לפסק זמן. לאחרונה כל השיחות שלנו היו על נישואים, אף על פי שאמרתי לה שאני עדיין לא מוכן. לא יזיק לנו להתרחק קצת זה מזה.

יצאתי מהמסעדה זמן קצר אחריה. בדרכי לתחנת הרכבת ראיתי בר מעבר לכביש. נכנסתי והזמנתי בירה. אישה התיישבה על הכיסא הריק שלצדי. התחלנו לדבר, ובסופו של דבר שתיתי יותר משהתכוונתי לשתות. היא הייתה מושכת מספיק, אם כי אני מאמין שהאלכוהול והאורות המעומעמים שיחקו תפקיד. דבר אחד הוביל למשנהו, ומצאתי את עצמי במיטה שבדירת הסטודיו היוקרתי שלה.

אחרי שגמרנו נכנסתי למקלחת והיא נרדמה.

הרכבת האחרונה כבר יצאה ולכן נשארתי לישון שם. כשהתעוררתי בסביבות ארבע לפנות בוקר, היא עדיין הייתה שקועה בשינה. לא רציתי שום קשר נוסף איתה, ולכן יצאתי מהדירה בשקט.

לא שיתפתי בזה את אחותי, כמובן. היא בטח הייתה שואלת על האישה, ואני בקושי זכרתי את הפנים שלה, לא כל שכן את שמה. דיברנו שעות, אבל הזיכרונות התנדפו. הדבר היחיד שזכרתי הוא שהייתה לה שומה זעירה על העורף.

"רן, למה אתה שקט כל כך?" שאלה אחותי.
"אני עייף", שיקרתי.

היא המשיכה כאילו לא שמעה אותי. "אבל אתה אוהב אוכל איטלקי, לא? אני זוכרת איך היית מחסל את הבולונז שהייתי מכינה."
"אני אוהב אוכל איטלקי רק אם מכינים אותו כמו שצריך."

"אני מכירה מסעדה איטלקית טובה. היא לא יוקרתית כמו זאת שאכלתם בה – פשוט מסעדה ביתית קטנה שמנהל אותה זוג מבוגר. אני אקח אותך לשם כשתבוא לאקאקאווה. זה מחוץ לעיר אבל שווה את הנסיעה."
חשתי את התלהבותה וחייכתי. "בסדר", אמרתי, וזאת הייתה הפעם האחרונה שדיברנו.

"משהו מטריד אותך?" שאל הבלש.

התקשיתי להאמין שלחיי האישיים יש קשר כלשהו למותה של אחותי. "דיברנו על הלימודים שלי. שום דבר מיוחד."

"היא הזכירה משהו שמטריד אותה? ענייני עבודה או מערכות יחסים?"

הנדתי בראשי לשלילה. "לא שאני זוכר."
"אתה יודע למה היא עברה לאקאקאווה? זאת עיר
פרובינציאלית יותר מטוקיו, והיא גרה כאן לכד."
היססתי לפני שהשבתי. "ההורים שלי לא מסתדרים
ביניהם. אחותי לא יכלה לסבול את זה."
הוא בדק בתיק שלו. "היא עזבה את טוקיו מיד אחרי
סיום הלימודים, כשהייתה בת עשרים ושתיים. זה נכון?"
"כן."

"אז היא חיה כאן אחת-עשרה שנים." הוא הסתכל עליי.
"למה אתה בן המשפחה היחיד שהשתתף בטקס האשכבה
שלה?"

לא הייתי מסוגל לענות על זה. הוא נעץ בי מבט וחיכה
לתשובה, אבל אני לא פציתי פה. לא רציתי לחשוף פרטים
רבים מדי על הבעיות במשפחה שלנו, בעיות שאמורות
להישאר פרטיות ושאינן קשורות למותה של אחותי. הבלש
נאנח ושרבט משהו בבלוק הכתיבה שלו. הנייר היה עמוס
הערות בכתב ידו הבלתי קריא.

"הייתה לאחותך מערכת יחסים רומנטית?"
"לא."

הייתי משוכנע שלאחותי לא הייתה שום מערכת יחסים
לאחרונה. לא כי משהו איתה היה לא בסדר – היא ניחנה
במזג נוח ובגזרה דקה ונראתה כמו בחורה מבית טוב.
בקיצור, קייקו אישירה הייתה מסוג הנשים שכל סאלרימן*

---

* Salaryman הוא מושג המתאר איש צווארון לבן ביפן העובד
בתאגיד מבוקר ועד לילה. מקומות העבודה מצפים מהעובדים
האלה להציב את העבודה בראש סדר העדיפויות שלהם ובתמורה
מעניקים להם ביטחון תעסוקתי.

היה רוצה לשאת לאישה. במהלך שנותיה בטוקיו בתיכון ובאוניברסיטה הזמינו אותה כמה בחורים הגונים לצאת איתם, אבל היא דחתה את כולם בנימוס.

"אין טעם אם אני לא מאוהבת בו," אמרה לי.
 "אל תהיי רומנטיקנית חסרת תקנה," אמרתי. "בקצב הזה לא תתחתני אף פעם."

היא צחקה והתחמקה מהנושא, אבל אף על פי שלעולם לא הייתה מודה בכך, היא ידעה שיש גרעין של אמת בדבריי.
 "אתה בטוח?" שאל הבלש וקטע את מחשבותיי.

הוא הוציא כמה תצלומים מהמגירה בשולחנו ופיזר אותם על השולחן. באחד מהם הופיע תיק יד בצבע בז' שזיהיתי כתיק של אחותי. התיק היה ספוג במים ומכוסה בדם. הבד היה קרוע ומלא בשריטות עמוקות. כשהסתכלתי עליו הייתי אמור לחוש עצב, אבל לא הייתי עצוב. הייתי אדיש.

בחנתי את שאר התצלומים. שום דבר יוצא דופן. הארנק שלה, צעיף אדום, מפתחות עם מחזיק מפתחות בצורת ארנב, תרופה כלשהי, יומן ועטים.

"תסתכל על זה." הצביע הבלש על התרופה. במבט מקרוב ראיתי שזאת חפיסה של גלולות למניעת הריון.
 "וזה." הוא הצביע על התצלום של הצעיף. "כמו מה זה נראה לך?"

"כמו צעיף," השבתי מבלי להקדיש לעניין מחשבה רבה מדי.

"במעבדה מצאו ריס שלה עליו. מצאנו גם סימנים עמוקים על מפרקי הידיים שלה, כאילו הם נקשרו בחבל."
 גוש עמד בגרוני. "אז כיסו לה את העיניים וקשרו לה את הידיים כשרצחו אותה?"

"מהחקירה שלנו נראה שזה קרה הרבה לפני הרצח. לפי

הפציעות שלה נראה שהיא השתמשה בתיק היד כדי לנסות להתגונן מפני התוקף שלה. " הוא קפץ את פיו לרגע ושקל את דבריו. "אני מצטער על חוסר הרגישות, אבל התפקיד שלי הוא להסתכל על זה מכל זווית אפשרית." שתקתי וחיכיתי לשאלה הבאה.

"האם יכול להיות שגברת אישידה הייתה מעורבת באיזה ארגון? או בקבוצה שהחברים בה הם... בעלי נטייה מינית מסוימת?" הוא השפיל את מבטו במבוכה. "אני רק אומר, היא הייתה מושכת, וכפי שצינינת, היא לא הייתה בזוגיות." הרעיון היה מגוחך כל כך עד שהחנקתי צחקוק. "הכרתי אותה טוב מספיק. היא לא קפצה ממיטה למיטה." הוא נאנח אבל לא לחץ עליי עוד בנושא. "היא אף פעם לא הזכירה מישהו שהיא חיבבה?"

התאמצתי להיזכר אם שמעתי משהו כזה בשיחות הטלפון השבועיות שניהלנו במשך שנים. "אולי חבר לשעבר?" המשיך.

"היה איזה גבר," אמרתי. "לפני ארבע שנים בערך. אני לא בטוח שהוא היה חבר שלה, אבל היא סיפרה לי שהיא מבלה הרבה עם מישהו."

הבלש רכן מעל השולחן והושיט יד אל העט שלו. "איך קראו לו?"

"היא לא אמרה, אבל זאת הייתה הפעם היחידה שהיא הזכירה שהיא נפגשת עם גבר. אחרי כמה חודשים היו ביניהם חילוקי דעות."

"איזה מין חילוקי דעות?"

"אין לי מושג."

הוא זרק את העט על השולחן. "מה עוד אתה יודע על האיש הזה?"

"הוא נוהג", אמרתי. "הם נסעו יחד לכמה טיולים מחוץ לעיר."

הבלש גירד את סנטרו. "אתה יודע לאן הם נסעו?"
 "היא אף פעם לא אמרה לי."
 "עוד משהו?"

זוהי בכיסא באי-נוחות. ידעתי מעט כל כך על חבריה של אחותי או על הגברים שיצאה איתם. היא מעולם לא שיתפה אותי בחייה הפרטיים, אבל אני מעולם לא שאלתי די שאלות. האם תמיד הייתי אדיש כל כך?

"סליחה", אמרתי. "הלוואי שיכולתי לעזור יותר."
 הוא כיבה את הרשמקול. "למען האמת זה אותו הדבר עם כל מי שדיברתי איתו. המפקח שלה, הקולגות שלה, בעל הבית שלה. אף אחד לא יודע כלום על החיים הפרטיים שלה. היא כנראה הייתה ממש קנאית לפרטיות שלה."
 לא, זה לא העניין. אחותי דאגה מדי לאנשים סביבה; היא תמיד הייתה זאת שהתעניינה באחרים, ומעולם לא שמה את עצמה במרכז.

אבל אולי הוא צדק. אולי היא באמת הייתה קנאית לפרטיותה, ואני הוא שטעיתי כל הזמן הזה. הרי אפילו לא הבנתי למה היא הסתובבה עם גלולות למניעת היריון וכיסוי עיניים בתיק שלה.

"נעשה כמיטב יכולתנו", אמר הבלש. "תתקשר אליי אם תחשוב על משהו שיכול לעזור לנו בחקירה. כל דבר, פשוט תתקשר אליי. טוב?"

הנהנתי חלושות. אם זאת שיטת החקירה שלהם, הם לעולם לא יפענחו את התיק.

"יש משהו שאתה רוצה לשאול אותנו?" שאל.
 היו לי שאלות רבות כל כך עד שלא ידעתי איפה להתחיל. עדיין לא האמנתי שהיא איננה.

שלושה ימים קודם לכן התקשרו אליי מהמטרה. רגע אחר כך כבר עמדתי מול ארון המתים שבו היא שכבה. בבית הלוויות עשו עבודה טובה. נראה כאילו היא ישנה. "אני רוצה לדעת מה קרה," אמרתי לבלש. הוא הרכין מעט את ראשו. "אתה מתכוון לפרטים סביב מותה?"

"כן."

"זה פחות או יותר מה שהיה כתוב בעיתונים," אמר. "גברת אישידה הלכה לבד בלילה והותקה בחפץ חד. מצאנו סכין מוכתמת בדם בזירת הרצח, והפצעים שלה הם פצע דקירה. הדנ"א על הסכין תואם את הדנ"א שלה." האם זה ייתכן? כחכחתי בגרוני. "אני יכול לראות את הסכין?"

"זאת סכין מטבח רגילה."

הוא שלף תצלום נוסף מהמגירה שלו. הסכין, כפי שאמר, הייתה רגילה. לא זו שחשבתי עליה.

"מצאתם טביעות אצבעות?"

"רק של אחותך."

"יכול להיות שהסכין הייתה שלה? אולי היא השתמשה

בה להגנה עצמית, והתוקף חטף אותה ממנה."

הוא קפץ את שפתיו. "אנחנו לא יכולים לשלול את האפשרות, אבל אקאאוה היא עיר בטוחה. יש לנו כאן פשיעות קלות, אבל שום דבר שיכול להצדיק את העובדה שאישה צעירה תסתובב עם סכין להגנה עצמית."

שתקתי. אם העיר הייתה בטוחה כל כך, אחותי עדיין הייתה בחיים.

"שום דבר לא היה חסר בתיק שלה," אמר הבלש. "אף

אחד לא נגע בארנק ובתכשיטים. זה לא נראה כמו שוד שהשתבש. התקיפה הייתה אכזרית."

זכרתי משפט מאחת הידיעות בעיתונים: כל גופה של הקורבן, פרט לפניה, היה מכוסה פצעי דקירה עמוקים. אבל לא ראיתי אפילו פצע אחד. כשעמדתי לצד ארון המתים שלה, שם שכבה חיוורת ושלווה, רציתי לנער אותה ולצרוח, "אולי תתעוררי כבר? מה את עושה כאן?"

קייקו אישידה הייתה תמיד מתחשבת ואהובה על הבריות. לא חשבתי שמישהו יכול לשנוא אותה מספיק כדי להרוג אותה בצורה מזעזעת כל כך. או שמא טעיתי לגביה? אילו התאמצתי להבין את אחותי, האם היה בכוחי לשנות את גורלה?

עכשיו כבר לא הייתה שום חשיבות לשאלות האלה. קייקו אישידה שקעה לעד בשינה. אפילו צונאמי לא יוכל להעיר אותה מחלומה הנצחי.

ג'ייזן אוסטן

טירת נורתאנגר

Northanger Abbey

Jane Austen

תרגמה מאנגלית: אינגה מיכאלי

מאי 2018

רואה אור בשיתוף עם

1

איש מאלו שהכירו את קתרין מורלנד בינקותה לא היה מעלה על דעתו שנולדה להיות גיבורת רומן. נסיבות חייה, אופיים של אביה ושל אמה, חזותה ומזגה, כל אחד מאלה היה לה לרועץ באותה המידה. אביה היה כומר, מעולם לא הזניחו אותו, והוא גם לא היה עני מרוד; להפך, הוא היה אדם מכובד מאוד – אף ששמו היה ריצ'רד – ומעולם לא היה יפה תואר; נוסף על שתי משרות כמורה טובות הוא נהנה גם מהכנסה שנתית נכבדה שהעניקה לו עצמאות כלכלית, ולא הפגין נטייה ולו קלה שבקלות לנעול את בנותיו בבית. אמה ניחנה בשכל ישר ובמזג טוב, ואם לא די בכך, הייתה גם חסונה להפליא. לפני שנולדה קתרין כבר היו לה שלושה בנים, ובמקום למות בעת הולדת בתה – כפי שהיה אפשר לצפות ממנה – המשיכה לחיות, ילדה עוד שישה ילדים, גידלה אותם בעצמה ונהנתה מבריאות מצוינת.

משפחה שיש בה עשרה ילדים תמיד תיקרא משפחה נאה, ולו רק משום שיש בה מספר נכון של ראשים, של זרועות ושל רגליים; אך לבני משפחת מורלנד לא הייתה כמעט כל הצדקה אחרת להשתמש במילת תואר שכזאת, שכן היו פשוטים מאוד למראה. שנים רבות הייתה גם קתרין

פשוטת מראה כמו כל השאר; היא הייתה צנומה וגמלונית, עורה חיוור וחסר צבע, שיערה כהה ודליל, ותווי פניה עזים. כל זאת אשר לחזותה, אך נדמה שבאופייה ובנפשה התאימה עוד פחות לתפקיד הגיבורה. הייתה לה חיבה יתרה למשחקי בנים, והיא ביכרה משחק הגון של קריקט לא רק על פני בובות, אלא גם על פני שאר הנאות ילדות של כל גיבורת רומן באשר היא, כמו גידול נמנמן, האכלת קנרית או השקיית שיח ורדים; לאמתו של דבר, היא סלדה מגינון; ואם בכל זאת קטפה פרחים, נראה שעשתה זאת רק כמעשה קונדס, כי תמיד העדיפה דווקא את הפרחים שנאסר עליה לקטוף.

כאלה היו נטיות לבה, וכישוריה היו יוצאים מן הכלל באותה מידה. מעולם לא למדה דבר ולא הבינה דבר בכוחות עצמה, ולפעמים התקשתה להבין גם כשלימדו אותה, כי רק לעתים רחוקות הקשיבה בתשומת לב, ולעתים מזומנות בהתה בטיפשות. שלושה חודשים השתדלה אמה ללמד אותה לשנן כמו תוכי את תחינתו של קבצן, ובסופו של דבר ידעה אחותה הצעירה ממנה סאלי לדקלם את השורות טוב ממנה. אין בכך כדי לרמוז שתמיד הייתה טיפשה – לא ולא; את המשל על הארנב וחבריו למדה לדקלם בהצלחה לא פחותה מכל נערה אחרת באנגליה. אמה ביקשה שתלמד לנגן, וקתרין עצמה הייתה משוכנעת שהעיסוק ימצא חן בעיניה, משום שאהבה להקיש על הקלידים של צ'מבלו ישן וזנוח; וכך, בגיל שמונה, ניגשה למלאכה. שנה שלמה למדה, וסבלה עד מאוד; גברת מורלנד הרשתה לה לפרוש מהנגינה, כי מעולם לא התעקשה שבנותיה יפתחו מיומנות כלשהי בהיעדר כישרון או חשק, ויום פיטוריו של המורה למוזיקה היה מהמאושרים בחייה של קתרין. גם ביכולת הציור שלה

לא התבלטה במיוחד; ועם זאת, בכל פעם שנפל לידיה צדו האחורי של מכתב או כל פיסת נייר אחרת, עשתה כמיטב יכולתה לצייר בתים ועצים, תרנגולות ואפרוחים, וכולם נראו כמעט אותו דבר. כתיבה תמה וחשבון לימד אותה אביה, ואילו צרפתית למדה מאמה: בקיאותה בכל אחד מהם לא הייתה מרשימה במיוחד, והיא ניצלה כל הזדמנות להשתמש מלימודיה. איזה אופי מוזר ובלתי צפוי! כי למרות תסמיני ההוללות שהפגינה בגיל עשר, לא הייתה לא רעת לב וגם לא רעת מזג; רק לעתים רחוקות הפגינה עקשנות, ולעתים נדירות – וכחנות, ואם לא די בכך, הייתה נדיבה מאוד כלפי הקטנטנים, וכמעט לא גילתה נטייה לרודנות; בה בעת הייתה קולנית ופראית, שנאה להיות מרותקת לביתה, תיעבה ניקיון, ויותר מכל דבר בעולם אהבה להתגלגל במורד מדרון הדשא שמאחורי הבית.

כזאת הייתה קתרין מורלנד בגיל עשר. בגיל חמש-עשרה השתפרה חזותה עד מאוד; היא החלה לסלסל את שערה וכמהה לבלות בנשפים; עור פניה וצבעו השתפרו, תוויה התעגלו והתרככו, זיק מלא חיים ניצת בעיניה, ולגזרתה נוספו נפח ונוכחות. את חיבתה למשחק בעפר החליפה נטייה למלבושים נאים, וככל שנהייתה מתוחכמת יותר כן השתפרו גינוני הניקיון שלה; כעת נהנתה לשמוע מפעם לפעם את אביה ואת אמה מציינים לטובה את השיפור הניכר שחל בה. "קתרין הופכת מיום ליום לנערה טובת מראה – אפשר לומר שהיא כמעט יפה." אלה היו מילים ששמעה מעת לעת, וכמה ערכו לאוזניה! מי שנודעה ביופייה עוד מערש לידתה לעולם לא תבין לאשורו את אושרה העילאי של נערה שהייתה פשוטת מראה בחמש-עשרה השנים הראשונות לחייה, וכעת היא נחשבת לכמעט יפה.

גברת מורלנד הייתה אישה טובה מאוד, והיא ייחלה לכך שילדיה יממשו את ייעודם במלואו; אלא שאת רוב זמנה בילתה במשכב לידה ובחינוך הילדים הקטנים, ולכן היה על בנותיה הבוגרות למצוא את דרכן בכוחות עצמן. אין פלא אפוא שקתריין, אשר לא היה בטבעה שום דבר מן הגיבורה, העדיפה בגיל ארבע-עשרה משחק קריקט או כדור בסיס, רכיבה על סוס או שיטוט באזור הכפרי על פני קריאת ספרים – או לכל הפחות ספרים עשירים במידע – כי לא הייתה לה חלילה התנגדות עקרונית לספרים, ובתנאי שלא ניתן ללמוד מהם דבר, בתנאי שיש בהם רק עלילה ולא הגות כלשהי. אך מגיל חמש-עשרה ועד שבע-עשרה התאמנה בחריצות להפוך לגיבורה; היא קראה את כל הספרים ששומה על גיבורות לקרוא כדי לחרות בזיכרוןן את כל אותם ציטוטים שימושיים ומרגיעים להפליא, שיהיו זמינים להן בשעת צרה בחייהן הגדושים מאורעות.

מפופ למדה לגנות את כל אותם אשר –

”נכונים להעמיד פנים מוכות יגון.”

מגריי למדה כי –

”לא ציץ אחד בְּדָמֵי יאדים, ורק
לְשֵׁאִיהָ ישיב ריחו עד מות.”*

---

* תומס גריי, אלגיה, כתובה בבית קברות כפרי, תרגום: ר' אבינעם, מתוך: גילה אוריאלי, פנינים משירת העולם, הוצאת יבנה, תל אביב, 1976.

ומתומסון –

”כמה מרנינה המשימה!
ללמד מחשבה צעירה להגביה עוף.”

משייקספיר שאבה מאגר עצום של מידע, בין היתר –

”זוטות קלות,
כמו האוויר – לְמוֹחַ טְרוֹף-קְנָאָה
הן הוכחות מפּי הקודש.”*

וגם את –

”כאבו של הענק המת
אינו גדול מסבל הפרעוש
שאנו מוחצים בכפותינו.”**

ושעלמה מאוהבת נראית תמיד –

”כמו אנדרטה של הבלגה
המחייכת מול יגון.”***

עד כה היו הישגיה משביעי רצון, ובתחומים רבים היו מעולים
ממש; כי אף שלא למדה לכתוב סונטות, עלה בכוחה לקרוא

---

* ויליאם שייקספיר, אותלו, מערכה 3 תמונה 3, תרגום: דורי פרנס,
מתוך: אתר האינטרנט שייקספיר ושות'.

** ויליאם שייקספיר, מדה כנגד מדה, תרגום: ט' כרמי, הוצאת
ספריית פועלים, 1979.

*** ויליאם שייקספיר, הלילה השנים עשר, מערכה 2, תמונה 4,
תרגום: דורי פרנס, מתוך: אתר האינטרנט שייקספיר ושות'.

אותן; וגם אם נראה שלא היה לה שום סיכוי לכשף את הקהלה שסביבה בנגינת פרלוד פרי יצירתה בפסנתר, הרי הצליחה להקשיב לנגינתם של אחרים כמעט בלי להתעייף. חסרונה הגדול היה בשימוש בעיפרון – היא לא בורכה בשמץ של כישרון רישום, ולא יכלה אפילו לנסות לשרבט את צדודיתו של אהובה וכך להיחשף בשעת מעשה. בתחום זה נפלה מכל גיבורה אמיתית אחרת. ואולם לעת עתה לא הייתה ערה כלל למגרעתה זו, שכן לא היה לה אהוב שתרצה לציירו. היא הגיעה לגיל שבע-עשרה בלי לפגוש ולו עלם חמודות אחד שיעורר בה רגש, וטרם הציתה תשוקה אמיתית בלבו של איש, אפילו לא עוררה הערצה כלשהי פרט לאיזו חיבה קלה וארעית. מוזר עד מאוד! אבל גם את הדברים המוזרים ביותר ניתן להסביר בדרך כלל, אם רק מחפשים היטב את הסיבה להם. בסביבה כולה לא היה ולו לורד אחד לרפואה; לא – אפילו לא פְּרוֹנֵט. לא הייתה בחוג מכריהם ולו משפחה אחת שגידלה ומימנה אסופי אשר נמצא באקראי על מפתן ביתה, ולו בחור צעיר אחד שמוצאו אינו ידוע. לאביה לא היה בן חסות, וגם לבעל האדמות המקומי לא היו ילדים. ואולם אם גבירה צעירה נועדה להפוך לגיבורה, מצבן מעורר התמיהה של ארבעים המשפחות השכנות לא ימנע זאת ממנה. כך או אחרת, קרו ייקרה בדרכה גיבור.

מר אלן, בעל רוב האדמות בסביבות פּוֹלְרֵטוֹן, כפר מגוריהם של בני משפחת מורלנד בוויילטֶשֶר, נצטווה לנפוש בכאת על שום הצינית שתקפה אותו – ורעייתו, אישה טובת לב שחיבכה מאוד את העלמה מורלנד, הזמינה אותה להצטרף אליהם; אולי הבינה שאם הרפתקאות אינן קורות לגבירה צעירה בכפר מגוריה, שומה עליה לחפש אותן מחוצה לו. מר וגברת מורלנד נעתרו להזמנה בחפץ לב, וקתרין באושר מוחלט.

א"ג' פירס

גברת בֵּרד היקרה

Dear Mrs. Bird

AJ Pearce

תרגמה מאנגלית: דנה טל

אוגוסט 2018

רואה אור בשיתוף עם

ידיעות אחרונות • ספרי חמד

לונדון

ינואר 1941

1

מודעה בעיתון

כשנפל מבטי לראשונה על המודעה בעיתון חשבתי שפשוט אתפקע מרוב אושר. עבר עליי יום טוב למדי עד אז, למרות הלופטוואפה* שהרגיז את כולם כי בגללו איחרנו לעבודה, והצלחתי גם להשיג בצל וזו הייתה בשורה נהדרת לתבשיל שעמדתי להכין לארוחת הערב. אבל כשראיתי את המודעה בעיתון, הייתי פשוט בעננים.

משרות פנויות

דרושה כתבנית

דרושה כתבנית במשרה חלקית בהוצאה לאור של העיתון לונדון איבנינג כרוניקל. חייבת להיות בעלת כישורים, עובדת נלהבת וחרוצה, נדרשת יכולת הקלדה של 60 מילים לדקה או 110 מילים לדקה בקצרות. נא לפנות במכתב בהקדם האפשרי לגברת ה' ברד, הוצאת לונסטון בע"מ, ברודסטון האוס, לונדון אי-סי-4.

---

* חיל האוויר הגרמני.

השעה הייתה שלוש ורבע אחר הצהריים, באחד מאותם ימי ינואר הארוכים, שבהם נראה שהיום מתחיל להחשיך עוד בטרם עלה בדעתו להאיר, ואפילו עם שתי אפודות ומעיל עליון אי אפשר היה להתחמם. גם כשישבת למעלה באוטובוס מספר 24, עדיין יכולתי לראות את הבל פי אם נשפתי. הייתי בדרכי הביתה מעבודתי במשרד עורכי-הדין סטרומן, וציפיתי בקוצר רוח למנוחה קלה לפני שאתחיל את משמרת הלילה במרכזייה של תחנת מכבי האש. כבר קראתי כל מילה בעמודי החדשות וכעת הסתכלתי על ההורוסקופים שלא האמנתי בהם, אבל חשבתי שכדאי להציץ בהם רק ליתר ביטחון. בהורוסקופ של החברה הכי טובה שלי פָּאנְטִי היה כתוב "בקרוב מאוד יגיע אליך סכום כסף. חיית מזל: סמור" – שנשמע מבטיח – ואילו אצלי היה כתוב "העניינים עשויים להשתפר בסופו של דבר. דג מזל: בקלה" – שבהשוואה לשלה היה די נפילה. ואז ראיתי אותה.

דחוקה בין מבשלות ריבה (ניסיון קודם לא הכרחי) לבין מפקחת מנוסה במפעל סרבלים (רצוי עם המלצות).

משרה זוטרה בלונדון איבנינג כרוניקל.

זה היה הדבר הנפלא ביותר שראיתי בחיי.

אם היה משהו שהכי רציתי בעולם (מלבד, כמובן, שהמלחמה תסתיים ושהיטלר ימות מוות מחריד ככל האפשר), זה להיות עיתונאית. או ליתר דיוק, מה שמביני דבר כינו כתבת מלחמה.

במשך עשר השנים האחרונות, מאז שזכיתי לבקר במערכת העיתון המקומי כפרס על שיר איום למדי שכתבתי כשהייתי בת שתים-עשרה, זה היה מה שבאמת רציתי לעשות.

לבי הלם כמו משוגע, דפק מבעד לאפודות ולמעיל העליון ואיים לזנק אל מחוץ לחזי ולחיקה של הגברת במושב שלידי. העבודה אצל סטרומן היתה בסדר גמור והייתי באמת אסירת תודה עליה, אבל מה שבאמת רציתי לעשות היה ללמוד להיות עיתונאית. להיות מסוג האנשים שתמיד יש להם פנקס ביד, שמוכנים לרחרח כדי לגלות תככים פוליטיים, להטיח שאלות קשות בנציגי ממשלה, או הכי טוב – לקפוץ על המטוס האחרון היוצא אל ארץ מרוחקת כדי לשלוח משם דיווחים חיוניים על התנגדות ומלחמה.

בבית הספר, המורים אמרו לי להנמיך את ציפיותי ולא לשאוף לדברים מרגשים כל כך, אף על פי שהצטיינתי בחיבור ובלשון. הם גם אסרו עליי לפרסם בעיתון בית הספר מכתב לראש הממשלה בנוגע למדיניות החוץ שלו.

ההתחלה הזו הייתה מייאשת למדי.

מאז אמנם התמדתי בשאיפתי, אבל מציאת עבודה, כשלא היה לי כמעט כל ניסיון, התגלתה כמשימה קשה, במיוחד מאחר שגמרתי אומר לעבוד בעיתון ברחוב פליט בלונדון.

אבל עכשיו זו הייתה ההזדמנות שלי.

סרקתי שוב את המודעה, ותהיתי אם אוכל לעמוד בתנאי הקבלה.

בעלת כישורים

זו אני, גם אם לא ידעתי אילו כישורים בדיוק הם רצו שיהיו לי. לא משנה.

נלהבת

כמעט פרצתי כרגע בצעקות באמצע אוטובוס.

חרוצה

אני מוכנה לישון על רצפת המשרד אם זה מה שנדרש.
 הייתי כבר קצרת רוח להגיש מועמדות.
 צלצלתי בפעמון כדי לרדת בתחנה הבאה, ועם הישמע
 הצלצול העליו החל האוטובוס להאט. אחזתי בתיק שלי
 ובבצל, תחבתי את העיתון מתחת לזרועי, ורצתי למטה
 בשיא המהירות, כשאני משאירה את אחת הכפפות שלי
 זרוקה ליד המושב.
 "תודה," צעקתי לכרטיסנית, ונמנעתי בקושי מלמחוץ
 אותה כשזינקתי מירכתי האוטובוס.

הוא עדיין לא עצר עצירה מלאה בתחנה שלי בית
 המרקחת בוטס – שנותר פתוח אף שכל חלונותיו נופצו
 בהפצצה לפני שבועיים – אך זה רק נתן לי תנופה. קפצתי
 על מה שנשאר מהמדרכה והתחלתי לרוץ לכיוון הבית.
 בוטס לא הייתה החנות היחידה שספגה מהלומה או
 פגיעה. כל הרחוב סבל פגיעות כאלה. מחנות המכולת לא
 נותר הרבה יותר מחצי קיר וכמה הריסות, ארבע מהדירות
 הסמוכות לה נהרסו כליל בהפצצות, ובמקום שבו הייתה
 חנות הצמר של מר פארסון נותר רק חור גדול. שכונת
 פימליקו אולי עמדה עדיין על תלה, אך היא לא הייתה חפה
 מאבידות.

חציתי את הכביש בריצה, תוך שאני מזנקת מעל מכתשים,
 והאטתי כשבירכתי לשלום את מר בון, מוכר העיתונים ("עם
 שם כמו שלי היה מתאים לי להיות קצב!"), שסידר מחדש
 ערימת עיתונים מחוץ לקיוסק שלו. הוא כבר היה לבוש
 בסרבל הסוהר שלו ונשף על אצבעותיו כדי להתחמם.
 "אחר צהריים נעים, אָמִי," אמר בין התנשפויות. "קנית
 את המהדורה המוקדמת? תמונה יפה של הוד מעלתם בעמוד
 הראשון." הוא חיך במאור פנים. מר בון היה האיש השמח

ביותר שהכרתי. לא משנה עד כמה החדשות היו רעות, הוא תמיד מצא בהן משהו נחמד. "לא, אל תעצרי – אני רואה שאת קצת ממהרת."

בדרך כלל הייתי נשארת כדי לשוחח איתו על חדשות היום. מר בון היה נותן לי לפעמים גיליונות של עיתונים או של השבועון פיקצ'ר פוסט אם מישהו הזמין גיליון ושכח לאסוף אותו, אף שהיה אמור לשלוח אותם בחזרה למו"ל. אבל היום הייתי פשוט חייבת לחזור הביתה.

"עמוד שתיים, מר בון," צעקתי בהכרת תודה, ופרצתי שוב בריצה. "הכרוניקל מחפשים כתבנית. אני חושבת שזה יכול להיות זה!"

מר בון תמך מאוד בחלומי להפוך לכתבת מלחמה, גם אם היה מודאג מרצוני לנסוע אל מעבר לקווי האויב, ועכשיו התפשט על פניו חיוך גדול עוד יותר והוא נופף בעותק של עיתון הערב בתרועת ניצחון.

"כל הכבוד, אמי," צעק. "בהצלחה. אני אשמור לך את הטיימס של היום."

צעקתי תודה ונופפתי בידי החופשית בפראות בעודי שועטת אל קצה הרחוב. רצתי כמה דקות ואז פניתי פנייה חדה ימינה, ועקפתי שתי נשים מבוגרות שהפגינו עניין רב בוולטר איש תפוחי האדמה הלוהטים ("כן, ככה, גברתי, בואי תראי את התפודים שלי."), ככל הנראה בגלל החמימות שהפיצו, ואז חלפתי בריצה על פני חדרי התה והגעתי הביתה. החברה הכי טובה שלי באנטי ואני חלקנו דירה בקומה העליונה של בית סבתה, שהיה במרחק ארבעה בתים מקצה הרחוב. ידענו שבמקרה של הפצצה אווירית ניאלץ לרוץ ריצה מטורפת למטה אל מקלט אנדרסון נגד הפצצות אוויריות שהיה ממוקם בגינה, אבל זה לא הדאיג אותנו יותר מדי, והיה לנו מזל גדול שיכולנו לגור שם בחינם.

עכשיו פתחתי את דלת הכניסה בסערה, רצתי במסדרון המרוצף ומיהרתי במעלה המדרגות.

"באנטי," צעקתי, בתקווה שהיא תשמע אותי מגובה שלוש קומות. "לעולם לא תנחשי. יש לי את החדשות הכי טובות בעולם."

עד שהגעתי לראש המדרגות, באנטי כבר יצאה מחדר השינה שלה. היא עברה במשמרות לילה במשרד המלחמה, וכעת לבשה חלוק וניגבה קורי שינה מעיניה.

"ניצחנו במלחמה?" אמרה, מפקת. "בעבודה לא אמרו שום דבר."

"זה רק עניין של זמן," אמרתי בתקיפות. "לא, אבל תסתכלי, הדבר הכי טוב שיכול לקרות חוץ מזה." דחפתי את העיתון לידה.

"מבשלות ריבה?" שאלה.

"לא, טמבלית שכמוך. מתחת לזה."

באנטי חייכה וסרקה שוב את הדרך.

"אאאה," צעקה, תמיד להוטה להשתתף בשמחתי. "זהו זה. אמי, זאת העבודה שלך."

הנהנתי בפראות.

'את חושבת? באמת? זה כן, לא?" אמרתי, לא בהיגיון רב.

"ברור שכן. את תצטייני בה להפליא."

באנטי הייתה החברה הנאמנה ביותר בעולם. היא גם הייתה מעשית מאוד, וקולנית למדי כאשר התרגשה. היא זינקה לפעולה ללא שהיות.

"טוב, אם ככה, את צריכה לכתוב להם היום. כדי שתהיי הראשונה בתור. מר סטרומן ייתן לך המלצה, לא? וקפטן דייוויס בתחנה. את יכולה לקחת לריאיון את הנעליים הטובות ביותר שלי. אני בטוחה שאת מעודכנת לגמרי בענייני היום."

פנינו אל הסלון, שבו שתי ערימות של מגזינים ושלושה אלבומים של גזרי עיתוני חדשות התנדנדו בצורה מסוכנת על שולחן קפה ליד כיסא.

"אני לא יודעת באנטס," אמרתי, מודאגת לפתע. "אני בטוחה שיהיו להם סטנדרטים גבוהים מאוד, אפילו בשביל כתבנית. את יכולה לעזור לי להתכונן?"

הושטתי יד לתיקי, הוצאתי את הפנקס שלי שתמיד היה איתי רק ליתר ביטחון, ודפדפתי אל סופו, שם כתבתי נספח באותיות אדומות גדולות.

הושטתי אותו לבאנטי שצנחה על הספה ונראתה רצינית. "שבי שם," היא אמרה והצביעה על הכיסא הכי פחות נוח בחדר. "תעמידי פנים שהם בוחנים אותך בשבע עיניים. אז בסדר. אני אראיין אותך כמו מוציא לאור מטיל אימה. שר החוץ," הוסיפה בתקיפות.

"קלמנט אטלי." פתחתי את כפתורי המעיל. "תשאלו אותי שאלה קשה."

התיישבתי על כיסא פינת האוכל הנוקשה ושילבתי את רגליי ואחר כך הורדתי אותן והצמדתי את הברכיים יחד, מתוך מחשבה שאיני רוצה להיראות נינוחה מדי בריאיון.

"הלורד נשיא המועצה," נבחה באנטי, שעיינה בפנקס ואז שכחה להיות מטילת אימה וחזרה להיות עצמה. "תרשי לי לתת לך רמז?"

"לא," אמרתי.

"אז בסדר," אמרה באנטס והביטה בדרמטיות מבעד לחלון.

"בלי רמזים," צעקתי. "סר ג'ון אנדרסון."

באנטי הביטה בי במבט מיתמם.

"הסתכלת על מקלט אנדרסון," אמרתי בזעף. "בלי

רמזים."

"סליחה. אני אוהבת חידונים. טוב, שר המזון זה קל
מדי."

"לורד וולטון", אמרתי בהתרכבות.

"אנו ממליצים להכין כיסוני גזר לבן", צעקנו שתינו
ופרצנו בצחוק. זו הייתה ההמלצה של משרד המזון לאוכל
מזין בימי המלחמה. אני שנאתי גזר לבן.
"אוי, חשבתי פתאום על משהו", אמרתי.

"על מה?" שאלה באנטי והרימה את מבטה.

"מה את חושבת שאדמונד יגיד? אני לא בטוחה שהוא
יקבל את זה כל כך טוב." אדמונד ואני היינו מאורסים. הוא
היה בחור משגע, אבל נטה להמעית בערכן של שאיפותיי.
באנטי גלגלה את עיניה.

"הוא יחטוף התקף", אמרה.

אדמונד המסכן. הוא לחם בחזית בגבורה רבה. הוא
ואני התחלנו לצאת בתחילת המלחמה, אם כי הכרתי אותו
שנים קודם כן. הוא היה אדם הגון מהמעלה הראשונה, אבל
לפעמים היה יכול להיות צר אופקים.

"נו, טוב", אמרתי. "אני אספר לו במכתב שאכתוב לו
הלילה. אני בטוחה שהוא לא יתנגד לזה."

"ואת תיקחי את העבודה בכל מקרה", הוסיפה באנטי
בביטחון. "אלוהים ישמור, מי זה דינגל פוט?"
"הו, בהחלט", עניתי. "אם יציעו לי אותה. הוא סגן השר
של... אה... השתקתי וקימטתי את פניי.
"תמשיכי." עודדה אותי באנטי. "את יכולה לעשות את
זה."

"...של שר הלוחמה הכלכלית." אמרתי בחיפזון.

באנטי פצחה בקריאת שמחה ואני הצטרפתי אליה.

"נו, זה היה טוב", היא אמרה. "אני בטוחה שייתנו לך
את העבודה."

"תארי לעצמך, " בהיתי בחלל ובעיני רוחי ראיתי את עצמי מתרוצצת בלונדון במונית, להוטה למצוא סקופים. "קריירה עיתונאית."

"איזה יופי!" אמרה באנטי, שתמיד התלהבה מכל שיגעון חדש. "את תתמחי ככתבת מלחמה, לדעתך?"
"הו, כן, אני מקווה שכן." שמחתי על תגובתה, כי הרעיון משך אותי כל כך. "אני אלבש מכנסיים ואחרי שננצח במלחמה אני אחסוך ואקנה לי מכונית משלי, ואדמונד ואני נוכל לשכור דירה בווסטמינסטר, ואני בטח אעשן ואבלה את הערבים שלי בתיאטרון או אומר דברים משעשעים בקפה דה פריז."

באנטי נראתה נלהבת. "אני כבר מתה שזה יקרה," אמרה, כאילו אנחנו מזמינות מקומות לעוד שבועיים. "אם ויליאם לא יציע לי נישואין, אולי אפתח בקריירה בפוליטיקה."
"הו, באנטס, זה נהדר," אמרתי, מתרשמת ומרוצה משותפתי החדשה לדרך, אף על פי שהייתי מוכנה להתערב על כל הכסף שחסכתי בבנק הדואר שבאנטי תתחתן עם הבחור שלה. "לא ידעתי שאת מתעניינת בדברים כאלה."
"טוב, אני לא מאוד מתעניינת, עדיין לא, בכל אופן. אבל אני בטוחה שהרבה חברי פרלמנט ירצו לנוח אחרי שננצח, ותמיד מצא חן בעיני הרעיון שישמעו אותי ברדיו."
"מחשבה יפה. ואנשים יכבדו אותך מפני שעבדת במשרד המלחמה."

"אבל אני לעולם לא אדבר על כך."

"כמובן."

הכול נהיה פתאום מרגש מאוד. אני עמדתי להיות עיתונאית מלחמה ובאנטי עמדה להתראיין בבי-בי-סי.
"רק שיהיה ברור," הוספתי, "אני לא חושבת שמישהו יעסיק אותי עדיין ככתבת מלחמה."

עד כה, הניסיון העיתונאי שלי כלל כתיבה במשך שלוש חופשות קיץ עבור הליטל ויטפילד גאזט. ואף על פי שאני טיפוס אופטימי בדרך כלל, אפילו אני לא חשבתי שזה יביא אותי לברלין.

באמת אצטרך לעשות חזרות לקראת הריאיון. זה היה מרגש מאוד וכל המחשבות הקודמות על עייפות נעלמו. "אז בסדר, אמרתי וקמתי. אני הולכת לכתוב את מכתב הגשת המועמדות שלי ואז ארד לתחנה ואנסה לדבר עם קפטן דייוויס. אני לא יודעת בדיוק איך התפקיד שלי כמרכזנית טלפונים יעזור לי להשיג עבודה באיבנינג כרוניקל, אבל זה לא יכול להזיק."

"בטח, אמרה באנטי. "זה מושלם. אם את מסוגלת להמשיך לענות לטלפונים בזמן שהיטלר מנסה להפציץ את כולנו, את תתפקדי מעולה כשתהיי כתבת מלחמה תחת אש." היא הרימה שוב את העיתון. "כדאי שתתחילי," אמרה והושיטה לי אותו. "כתוב נא לפנות במכתב בהקדם האפשרי..."

"אוי, בחיי," אמרתי כשלקחתי אותו ממנה והבטתי בה בעיניים מעט מזוגגות. "אני לא מאמינה שזה ממש יכול להתגשם."

ואז הרמתי את התיק שלי, הוצאתי את העט הנובע הטוב ביותר שברשותי והתחלתי לכתוב.

גברת ברד היקרה

בהמשך למודעה שלך בעיתון של היום, ברצוני להגיש מועמדות למשרת כתבנית...

ליסה קו

העוזבים

The Leavers

Lisa Ko

תרגמה מאנגלית: אינגה מיכאלי

אוגוסט 2018

רואה אור בשיתוף עם

ידיעות אחרונות • ספרי חמד

יום לפני שדמינג גואו ראה את אמו בפעם האחרונה, היא הפתיעה אותו בבית הספר. כובע בצבע כחול-צי כיסה כמעט לחלוטין את מצחה, ואת צווארה עטף צעיף כמו נחש גדול וחום. "למה אתה מחכה, ילד? קר בחוץ."

הוא עמד בפתח בית הספר הציבורי 33, והיא רכסה את מעילו חזק כל כך עד שהצווארון צבט בגרונו. "יצאת מהעבודה מוקדם?" השעה הייתה ארבע ושלושים, הערב כבר ירד, אבל היא בדרך כלל לא יצאה מהסלון לבניית ציפורניים לפני שש.

כהרגלם, הם דיברו פוג'יניית. "משמרת קצרה. מייקל אמר שהיית צריך להישאר אחרי כולם, כדי לקבל עזרה באיזו מטלה." עיניה הצטמצמו מאחורי משקפיה, והוא התקשה להחליט אם קנתה את הסיפור או לא. אף מורה לא התקשר לאמא שלך כשקיבלת ריתוק, הוא רק הוא רק נתן לך טופס שהיית צריך להחזיר עם חתימתה עליו, חתימה שדמינג זיף. מייקל, שמעולם לא נענש בריתוק, הלך הביתה אחרי השיעור השמיני, ודמינג השתוקק ללכת איתו, לשבת מול הטלוויזיה ולהרגיש מוגן, עטוף בקולות הצחוק המוקלטים של איזה סיטקום, מבלי לחשוש שמא אכזב מישהו.

השלג צנח סביבם כמו גושים של כביסה רטובה. דמינג ואמו צעדו בשדרות ג'רום. בירכתי חצר מבטון עמדו שלושה נערים בוגרים והעבירו ביניהם ג'וינט, במעילים פתוחים, בראשים גלויים ובלי ילקוטים, רק עשן מתקתק וצחוק אטי שחיממו את האוויר הדליל של פברואר. "אני לא רוצה שגם אתה תהיה ככה," אמרה. "אני לא רוצה שתהיה כמוני. אני אפילו לא סיימתי כיתה ח'."

איזה רעיון נפלא, לא לסיים כיתה ח'. הוא בקושי צלח את כיתה ה'. המורים שלו אמרו שזה עניין של ריכוז, שהוא לא עושה שום מאמץ. אבל כשהכשיל את טררוויס בֶּוּפָה בשיעור חשבון, היה דמינג המום לא פחות מטררוויס. "אני אבוא מחר לבית הספר," אמרה אמו, "אדבר עם המורה על המטלה ההיא." הוא הצמיד את זרועו לזרועה של אמו, התענג על הצליל החורקני שהשמיעו מעליהם כשהתחככו זה בזה. היא לא הייתה מאותן אמהות שרואים בטלוויזיה, אלה שתמיד מחבקות את הילדים או מביטות בהם בחיוך נבוך, ובכל זאת התעקשה לאחוז בידו כשחצו רחוב סואן. ידיה היו אדומות ושרוטות בתוך הכפפות, עורה מגורה ומתקלף, ומדי לילה לפני השינה נהגה למרוח על אצבעותיה קרם סמיך ולעוות את פניה. פעם שאל אותה אם זה כואב פחות. רק לזמן קצר, ענתה, והוא ייחל שימציאו איזה קרם מיוחד שיצמיח לה עור חדש, או צמד כפפות עם כוחות על. היא הייתה נמוכה ורחבה, לבשה מכנסי ג'ינס רפויים – הוא מעולם לא ראה אותה בשמלה – וקולה היה רם עד כדי כך שהכלבים בשכונה נבחו כשקראה בשמו, וילדים אחרים סובבו את ראשיהם בבהלה. כשהראה לה את התעודה האחרונה שלו, חשש שהצעקות שלה יפעילו את האזעקות ממכוניות שחנו ברחוב, ארבע קומות מתחתם. אך צחוקה

היה רם לא פחות מצעקותיה, ושום צליל לא היה ערב לאוזניו או מספק יותר מצחוקה המתגלגל, כשסטרה לברכיה וגעתה למשמע איזו בדיחה מטופשת. היא צחקה מדברים שלא אמורים להיות מצחיקים, כמו סדרות דרמה והפסקולים התזמורתיים המוגזמים שליוו אותן, ובמיוחד מדברים שדמיאן אמר, כמו האופן שבו חיקה במדויק את המשפט האלמותי של השכן טומי, "לא רע-לא רע-לא רע." בכל פעם שחלפו על פניו במדרגות, זו הייתה תשובתו המוכנית לכל פנייה של "שלום, מה שלומך?" עוד לפני שנהגתה. או כמו שצחקה כשזופזה פעם בין ערוצים ושאלה, "אין היום רוקדים עם כוכבים?" והוא שלף את מובייל הנייר הישן של מערכת השמש שהיה פעם של מייקל, ורקד איתו ואלס בסלון לקול מחיאות כפיה. זה היה מספק כמעט כמו קריאות העידוד של חבריו.

כשדמינג עדיין התגורר עם סבא שלו במיין-דזיאנג, טיילה אמו לברכה ברחובות ניו יורק. היה בה איזה אי-שקט, מיין חוסר יכולת להירגע או לשבת ללא ניע. היא הזיזה ללא הרף את כפות רגליה, הקפיצה את ברכיה, פקקה אצבעות ומוללה אגודלים. היא שנאה להיות כלואה בדירה ביום שטוף שמש, ונעה בחדרים אנה ואנה כמו ארי בסוגר, כשסיגריה תלויה לה בזווית הפה. "מי רוצה לצאת לטיול?" נהגה לומר. ואז החבר שלה ליאון היה אומר לה להירגע, לשבת. "לשבת? אנחנו יושבים כל היום!" דמינג היה מעדיף להישאר על הספה עם מייקל, אבל לא היה מסוגל לומר לה לא, וכך הם יצאו לטייל, משפחה של שניים. היא הייתה כולה שלו אז, כשטיילו להם בנחת בפארק או על גדת הנהר, והמציאו סיפורים על האנשים שגרים בכתי הדירות שראו רק מבחוץ – משפחת סמית, חמישה ילדים, האבא מת, האם מכורה

לבייגלס, כך לפחות דמיין לעצמו ביום שבו טיילו באַפּר איסט סייד. "לבייגלס?" שאלה. "באיזה טעם?" "בייגלס עם הכול," השיב לה, והיא צחקה עוד יותר, עד שבסוף שניהם היו מקופלים מצחוק בשדרות מדיסון, וצחקו חזק כל כך עד ששום צליל כבר לא בקע מגרונותיהם, והבטן שלו כאבה אבל הוא לא הפסיק לצחוק, וזקנים לבנים נעצו בהם מבט מלוכלך על שהעזו לעצור באמצע המדרכה. דמינג ואמו אהבו בייגלס עם הכול, אהבו את עצם החוצפה הניו יורקית לקרוא לבייגל "עם הכול", אפילו שמדובר רק במאפה פשוט עם שומשום ופרג ומלח.

אוטובוס חלף על פניהם בכבודות, התיז רפש על המדרכה. הרמזור הירוק אותת להם בהבהוב לחצות. "אתה יודע מה עשיתי היום?" שאלה אמו. "אישה אחת, הייתה לה על העקב יבלת בגודל של האף שלך. הייתי צריכה לגרד את כל העור המת הזה. זה לא נגמר. ובסוף היא נתנה לי חרא של טיפ. אתה לעולם לא תצטרך לעשות את זה, אם תהיה זהיר." הוא התיירא מהפזמון החוזר והמוכר. אמו ידעה לקלל, אבל בפעם היחידה שהעז לומר בנוכחותה את צמד המילים בן זונה, ואהב את תחושת הברות כשהתגלגלו בפיו כמו כדורי בשר, היא הכתה בזרועו ואמרה שזה לא לרמה שלו. כעת הוא לחש את המילים לעצמו, ללא אומר, הברה אחת בכל פסיעה.

"נראה לך שבתור ילדה בגילך, חשבתי לעצמי: היי, כשאגדל, יום אחד אני אסע לניו יורק כדי שאוכל לגרד גאַו גאַו מכף רגלה של אישה זרה? זאת לא הייתה התוכנית." הִיא מוכן תמיד, היא אהבה לומר. לעולם אל תסמוך על אחרים שישגיגו עבורך את מה שתוכל להשיג בעצמך. היא תיעבה עצלנות, רפות, אנשים חלשים. היה לה רק קומץ

חברים, אך היא ידעה להיות חברה אמתית לקומץ הזה. היא ידעה גם לשמור טינה, והעדיפה ללכת עוד שלושה רחובות לחנות מכולת אחרת, רק כי לפני שנתיים הקופאית בחנות שבפינת הרחוב גיחכה למשמע האנגלית העלובה שלה. היא באמת עלובה, הסכים דמינג.

”קח את ליאון, לדוגמה. הוא נראה לך בסדר?”

”ליאון תמיד בסדר.”

”הגב שלו הרוס לגמרי. הכתפיים שלו דפוקות. גברים לא עובדים במכוני יופי. אם לא תסיים את הלימודים, בסוף גם אתה תחתוך בשר כמו ליאון, וגם אתה תסבול מדלקת פרקים בגיל שלושים וחמש.”

נראה לו כמעט בגידה לדבר כך על ייִ פֶּה ליאון, שהיה חזק כל כך עד שנהג לעשות שכיבות סמיכה ביד אחת בפני דמינג ומייקל והחברים שלהם, והניח להם לתת לו אגרופים בבטן סתם בשביל הכיף, אף שדמינג הקפיד שלא להכניס לו את האגרוף הכי חזק שלו. ”תעשה את זה שוב,” נהג ליאון לומר. ”אתה קורא לזה אגרוף? זו לחיצת יד.” ליאון אמנם לא היה אביו האמתי – בנושא הזה התעטפה אמו בשתיקתה והוא רק ידע שהאיש מעולם לא היה בתמונה – ובכל זאת, הסב לדמינג גאווה. אם יש מישהו שהוא היה רוצה להידמות לו בכגרותו, זה ליאון, או הבחור שניגן בסקסופון בתחנת הרכבת התחתית, כשהוא מוקף באנשים ואצבעותיו מרקדות וחזהו עולה ויורד ובמנהרה מבליחים הבזקים של סגול ושל כתום. את, להיות נאהב כל כך!

פּוֹרְדֵּהם רואד היה שקט באורח יוצא דופן תחת מעטה השלג. קרח כיסה את המדרכה מול בניין נטוש, ופיסת מסטיק אדמדמה נצמדה אליו כמו פפרוני יחיד על פיצה קפואה. ”החורף הזה לא נגמר,” אמרה אמו של דמינג, והם

נאחזו זה בזה כדי לשמור על יציבות כשצעדו על המדרכה החלקלקה. "אתה לא רוצה לעוף מפה, ללכת למקום חם יותר?"

"כבית חם מאוד." בדירה, אם רק יצליחו להגיע לשם, פעל החימום במלוא העוצמה. היו ימים שהם לבשו רק חולצת טריקו.

אמו הזעיפה פנים. "הייתי הנערה הראשונה מהכפר שעברה לגור בבירת המחוז. ומאז הגעתי עד ניו יורק. נולדתי לטייל בעולם."

"אבל אז..."

"אבל אז ילדתי אותך. ואז פגשתי את ליאון. ואתם הבית שלי עכשיו." הם טיפסו במעלה יוניברסיטי אבניו. "אנחנו עוברים למקום חדש."

הוא קפא במקומו בתוך שלולית של רפש. "מה? לאן?"
 "לפלורידה. מצאתי עבודה חדשה במסעדה. קרוב לדיסני וורלד. אני אקח אותך לשם." היא חייכה אליו, ונדמה שציפתה שיחייך בחזרה.

"גם ייִ פֶּה ליאון עובר איתנו?"

היא משכה אותו החוצה מתוך השלולית. "בטח."

"ומה עם ויויאן ומייקל?"

"הם יצטרפו אלינו מאוחר יותר."

"מתי?"

"העבודה מתחילה ממש בקרוב. תוך שבוע-שבועיים."

"שבוע? יש לי עדיין בית ספר."

"ממתי אתה אוהב כל כך ללכת לבית ספר?"

"אבל יש לי חברים." זה חודשים שטרוויס בופה מכנה את מייקל ואת דמינג מקקים, והדחף לשים לו רגל כשהתהלך בכבוד במעבר שבין השולחנות היה מבריק וספונטני:

ארשת ההפתעה וחוסר האמון על פניו של טרוויס, והצליל שהשמיע גופו כשצנח בחבטה אל הקרקע. מייקל וכל החברים שלהם נתנו לו כף. איזה גבר, דמינג! היה שווה לקבל ריתוק.

הם עמדו בכניסה לחנות המכולת. "אני ארשום אותך לבית ספר טוב. המשכורת טובה בעבודה החדשה. ונגור בעיירה שקטה."

קולה נשמע כמו תקיעת חצוצרה, ומילותיה היו חדות כמו משולשים. דמינג זכר את השנים בלעדיה, את הבית הדומם בסמטה שלוש עם יי גונג, ובדמיונו ראה רחוב חרישי כל כך עד שיוכל לשמוע את עיניו ממצמצות. "אני לא עובר לשום מקום."

"אני אמא שלך. אתה חייב להיות איתי."

דלת המכולת נטרקה. גברת ג'ונסון, שהתגוררה גם היא בבניין שלהם, יצאה מתוכה עם שתי שקיות ניילון.

"את לא היית איתי כשנשארתי בסין," אמר לה.

"יי גונג נשאר איתך אז. ואני עבדתי כדי לחסוך כסף ולהביא אותך לכאן. עכשיו זה שונה."

הוא שחרר את ידו מידה. "במה זה שונה?"

"אתה תאהב את פלורידה. יהיה לך בית גדול וחדר משלך."

"אני לא רוצה חדר משלי. אני רוצה להיות עם מייקל." "כבר עברנו דירה בעבר. זה לא היה כל כך נורא, נכון?" הרמזור התחלף, אבל גברת ג'ונסון נשארה נטועה במקומה, ועקבה אחריהם במבטה. יוניברסיטי אבניו איננה צ'יינטאון, שבה התגוררו לפני שעברו עם ליאון לברונקס. ברחוב כולו לא הייתה אפילו משפחה אחת של דוברי פוג'יינית, והיו אנשים שהסתכלו עליהם כאילו עלתה שפתם ישירות מהביוב.

דמינג ענה לאמו באנגלית. "אני לא הולך לשום מקום. תעזבי אותי בשקט."

היא הרימה את ידה, והוא נותר לאחור כשהיא זינקה קדימה. ופתאום היא חיבקה אותו, חזית מעילה המכוסה שלג התחככה בלחיו, ואפו נמחץ אל חזה. הוא שמע את פעימות לבה מבעד לשכבות עבות של בגדים, את ההלמות הנחושה, ולפני שייכנע לתחושה ויירגע, אילץ את עצמו להתפתל ולהשתחרר מבין זרועותיה, ואז לרוץ משם במעלה הרחוב כשילקוטו נחבט שוב ושוב בגבו. היא מיהרה לרדוש אחריו במגפי הפלסטיק שלה, וזעקה כשהחליקה על המדרכה.

הם התגוררו בדירה קטנה בבניין גדול, ואמו של דמינג רצתה בית גדול עם חדרים רבים יותר. היא רצתה שקט. אבל לדמינג לא הפריע הרעש; הוא אהב לשמוע את השכנים מתווכחים באנגלית ובספרדית ובשפות אחרות שהוא לא הכיר, את טפיפות הרגליים ואת רחש הכיסאות שזזים לאחור, את צלילי הסלסה והמְרַנְנָה וההיִפ־הוֹפ, את שאון משחקי הפוטבול וגלגל המזל שבקע מתחת לדלתות וחלחל פנימה מבעד לסדקים שבתקרה, וגם את קרקוש צינוורות הרדיאטור שהצטרף להדחת המים באסלה. הוא שמע אמהות אחרות צועקות על ילדים אחרים. בבניין הזה חיה עיירה שלמה.

איש לא הזכיר את פלורידה בארוחת הערב. דמינג ומייקל צפו בג'ורג' לופז, ולאחר מכן בֶּרוֹנִיקָה מארס, ואמו של דמינג קיפלה את הכביסה מהשבוע שעבר. ליאון עבד משמרת לילה בבית המטבחים. ויויאן, אחותו של ליאון ואמו של מייקל, הייתה עדיין בעבודה. דמינג היה שרוע על הספה בקצה האחד, כשרגליו מתוחות עד לאמצעה, ומייקל השתרע בקצה השני כמו תמונת ראי, והמשיך לשחזר את

נפילתו של טרוויס בופה. "איך הוא נפל חזק?" עקביו של מייקל הלמו בכריות. "מגיע לו!" ומה אם החדרים בפלורידה גדולים כל כך שהם כבר לא ישמעו זה את זה? אמו מרחה את ידיה בקרם. "אתם הבית שלי עכשיו," אמרה. מוקדם יותר, הוא התנדב לקנות לה סיגריות במכולת, בדרך גם פילח חטיף מילקי ויי, וכעת העביר מחצית מהחטיף למייקל מבלי שתראה. "איזה גבר, דמינג." מייקל חיסל את מחצית החטיף בנגיסה אחת, והביט בו בהערצה כה גלויה שדמינג ידע שהכול יהיה בסדר. כל עוד מייקל איתם, כל עוד הוא לא לבד, הם יכולים לעבור. אמא שלו לא תדע דבר על הריתוק, והוא ומייקל יכולים להכיר חברים חדשים. בעיני רוחו ראה חופים, חול, אוקיינוס. מכנסיים קצרים בחג המולד.

מאוחר באותו לילה, כלומר מוקדם בבוקר, דמינג התעורר לקול חבטה על המזון בקצה האחר של החדר. ליאון ואמו התלחשו, ומייקל נחר על גבו. "לך תזדיין," אמרה אמו. ברחוב התגלגלו מפלסות השלג, וגירדו את המדרכה עד שנותרה נקייה.

למרות מאמציו הכנים הוא שב ונרדם, וכשהשעון צלצל והעיר אותם לבית הספר ליאון עדיין ישן ומייקל היה במקלחת, אמו עמדה במטבח בבגדי העבודה שלה – מכנסיים שחורים וחולצה שחורה – וחצי סיגריה נחה על שפת צנצנת ריקה. האפר התארך והתרכך, ואז צנח.

"מתי אנחנו עוברים?"

הרדיאטור קרקש. שערה של אמו הזדקק סביב ראשה בהילה סבוכה של חשמל סטטי, ומשקפיה נראו מוכתמים ושמנוניים. "אנחנו לא עוברים," אמרה. "קדימה, תתלבש, אחרת תאחר לבית הספר."

משנגנזה התוכנית לעבור לפלורידה, שמר היום על זוהרו – אם כי גם החופים נגנזו – אפילו כשטרוויס בופה סינן "אני יהרוג אותך" במבטא ערפדי ממש מחוץ לקפטריה (אף שנהג לומר דברים מוזרים עוד יותר מזה לילדים אחרים, כמו אני ישרוף לך את הבניין ויאכל לך את האוזניים). לטרוויס לא היו בני ברית, חסרה לו תגבורת. בסוף יום הלימודים צעדו דמינג ומייקל יחד הביתה, פתחו את דלת הדירה במפתחות שנתנו להם אמותיהם, ושלפו מהמקפיא גוש של אורז וחפיסה של נקניק, עיגולים ורדרדים ולחים של ירך חזיר. הם ידעו להכין ארוחות שהגעילו אפילו את החברים שלהם. לימים, יתגעגע דמינג יותר מכול דווקא לארוחות האלה: אורז מטוגן וסלאמי שעליהם בזקו אבקת שום מתוך בקבוק פלסטיק גדול; אטריות אינסטנט טבולות בקטשופ, ומעליהן גבינה אמריקנית ורוטב טבסקו.

הם אכלו על הספה שמילאה את רוב החלל בסלון, ממותה חלקלקה בהדפס של פרחים כתומים ואדומים שהשמיעה קולות צורמים כשניסית להתיישב עליה והחלקת למטה. זו הייתה גם המיטה של ויויאן. אמו שנאה את הספה הזאת, אבל דמינג גילה עולמות שלמים בהדפסים שלה, הוא נהג לבהות בצבעים עד שעניו פזלו והפרחים עטו צורות שונות ומשונות, כמו אקווריום, סוכריות, צמרות עצים באוקטובר, ובעיני רוחו היה רואה את עצמו מתחת למים, שוחה אל פני השטח של הברד. "כשיהיה לי מכון יופי משלי, דבר ראשון אני נפטרת מהדבר המכוער הזה," נהגה אמו לומר. "יום אחד תחזור הביתה, ותגלה שהוא איננו."

ארבע עד שמונה היו שעות המוות של הטלוויזיה, רק תוכניות אירוח וחדשות מקומיות. למחרת היה אמור להיות להם מבחן בגיאומטריה, שמייקל לא היה צריך ללמוד

לקראתו ודמינג לא התכוון ללמוד לקראתו, אלא אם כן תגלה אמו שיש מבחן.

הוא כמעט נרדם ממחשבות על דף העבודה שהשלימו היום בכיתה, ושעליו שרבט תשובות מומצאות לגמרי, ליד כל מיני משולשים ושאר צורות. מהו גודלה של זווית C? חמישים נקניקיות. כשהגיעה השעה שבע ואמו בוששה לחזור, שיער שנאלצה לעבוד עד מאוחר וקיווה שניצל מלימודי הגיאומטריה.

ויוויאן הגיעה עוד לפני שהסתיים הפרק של ג'ֶפֶרְדִי, ונכנסה הביתה אפופה בריח אמוניה. היא נהגה לתפור ליד השולחן במטבח, עבודות קטנות שקיבלה ממפעל בגדים, אבל לאחרונה גם ניקתה בתים בריֶבֶרְדִייל.

"פולי עדיין לא חזרה? אף אחד לא הכין ארוחת ערב?"
 "אכלנו נקניק, " הכריז מייקל.

"זאת לא ארוחת ערב. דמינג, אמא שלך הייתה אמורה לקנות אוכל בדרך הביתה."
 "היא בעבודה, " השיב לה דמינג.

ויוויאן פתחה וסגרה את דלת המקרר. "טוב, בסדר. אני הולכת להתקלח."

כשליאון חזר הביתה, השעה הייתה כבר שמונה. "אמא שלך הייתה אמורה כבר לחזור. כנראה שהבוסית החדשה דרשה ממנה לעבוד עד מאוחר." הוא קנה פיצות קפואות לארוחת ערב, ופרוסות הנקניקיות נראו כמו מורסות אבל היו שמנוניות וטעימות. דמינג אכל שלושה משולשים. מֶאֱמָא אף פעם לא קנתה לו פיצה במכולת.

הטלפון הנייד של ליאון צלצל. הוא ענה לשיחה במסדרון, ודמינג הניח את הכלים בכיור וחיכה לו שיחזור. "זו מאמא? אני יכול לדבר איתה?"

"זו הייתה חברה שלה דידי." ליאון מעך את הטלפון שבידו כאילו סחט מגבת רטובה.

"איפה מאמא? אנחנו נוסעים לפלורידה?"

"היא נסעה לכמה ימים. לבקר חברים."

"איזה חברים?"

"אתה לא מכיר אותם."

"איפה הם גרים?"

"כבר מאוחר. כדאי שתלך לישון."

מייקל ישב על המיטה שלהם. "איפה אמא שלך?" בלי המשקפיים שלו, הוא נראה מבוגר וצנום יותר, ומבטו היה פעור ולא ממוקד.

"ליאון אומר שהיא נסעה לכמה ימים." דמינג הזדחל מתחת לשמיכה, והתקשה לנער מעליו את התחושה שמשוהו אינו כשורה.

שבוע חלף, והוא הלך לבית הספר רק פעם אחת. פעם, כשאמו וליאון נסעו לבלות לילה אחד באטלנטיק סיטי, היא התקשרה אליו והזכירה לו ללכת לישון בזמן, אבל עכשיו הוא נשאר ער עד שעה מאוחרת, אכל סוכריות M&M לארוחת הבוקר, והבריז מהלימודים עם החבר שלו הונג, זה שאבא שלו מת לפני חודש. הם צפו ברצף בסרטי דייוידי בדירה של הונג בוולנטיין אבניו, עד שבסוף נרדמו והתעוררו ושוב נרדמו, ואז הגבירו את הקול כדי שמרדפי המכוניות ושאון היריות ישתיקו את האימה הקרה שאחזה בו מבפנים.

איפה מאמא? הרי לא היו לה חברים שאפשר לבקר. כעת גם לא היה לו למי לשקר על הריתוק שקיבל למחרת היום, ולא היה איש שינדנד לו שזו לא התוכנית. ויויאן מעולם לא בדקה שיעורי בית; מייקל גם ככה עשה תמיד את שלו.

ושוב הגיעה שבת. שפופרת קרם הידיים עמדה בארון התרופות ליד מברשת השיניים שלה, ובין הזיפים בצבץ לו מין כתם ירקרק, שריד לירק כלשהו שהברישה משן טוחנת. דמינג פתח את השפופרת, והזליף החוצה מעט מהמשחה. מיד פגע בסינוסים שלו ניחוח מוכר, מחטא ופרחוני, והוא מיהר לשטוף את ידיו בסבון ובמים חמים עד שהריח התפוגג ונעלם. הוא מצא גרב שלה למרגלות המיטה, ואת בן זוגו בקצה האחר של החדר, כשהוא צמוד אל השידה, ואת שניהם גלגל לכדור כמו שאמו אהבה לעשות. הוא התיישב בפינת חדר השינה, כשמולו ארגז עם חפציה. מכנסי ג'ינס כחולים; חתול פלסטיק לקישוט האנטנה של הטלפון הסלולרי, עדיין באריזתו המקורית; סוודר צהוב שמעולם לא לבשה, עם כדורים זעירים של צמר שניקדו את השרוולים. היה שם כפתור כחול, עגול ומוצק, שדחף לכיסו.

והיו גם נעלי הספורט שלה, מברשת השיניים שלה, הספל הסגול עם השפה השבורה, שאהבה לשתות ממנו תה: כל אלה נותרו בדירה, אבל לא המפתחות שלה, וגם לא הארנק או התיק שלה. דמינג פתח את הארון. המעיל שלה וכובע הצמר החורפי והמגפיים נעלמו – היא לבשה אותם לעבודה באותו יום חמישי – אך כל שאר הבגדים נותרו במקומם. הוא סגר את הדלת. היא לא ארזה. אולי היא נפלה קורבן לפשע, כמו בסי־אס־איי, ואולי היא מתה.

מייקל שתה מים מהספל הסגול, ודמינג רצה לסטור לו ולחטוף את הספל מידיו. הוא לא רצה שהיא תמות, בחיים לא, אך במובן מסוים ואולי קצת דפוק, זה היה עדיף על המחשבה שהיא עזבה מבלי לומר שלום. המילים האחרונות שאמר לה היו, "מתי אנחנו עוברים?" אלמלא קיבל ריתוק – אם רק היה יוצא מבית הספר בשעה היעודה – אילולא

התנגד למעבר לפלורידה – ואם רק היה תופס בזמן את המריבה שלה עם ליאון – אולי הייתה עדיין כאן. כמו בלש שבוחן שוב ושוב את אותן חמש שניות של צילומי האבטחה, הוא שחזר במוחו את יום רביעי האחרון אחר הצהריים, כשצעדו יחד לאורך כמה רחובות בדרכם הביתה מבית הספר. שוב ושוב ושוב חצו דמינג ומאמא את פורדהם רואד, חיכו לרמזור שיתחלף, החליקו על הקרח והתחבקו, כשגברת ג'ונסון עוקבת אחריהם לעד במבטה. הוא עשה זום על כל רגע, העביר בהילוך אטי את הליכתם במעלה יוניברסיטי אבניו, ואז גלגל את הסצנה כולה לאחור כך שדשדשו כמו צמד ברווזים במורד הגבעה, וגם כל המכוניות והאוטובוסים התגלגלו מטה בכבדות. הוא ניתח כל מילה שאמרה בחיפוש אחר רמזים, כמו המורה שלו לאנגלית שהכריחה אותם לקרוא שירים ואז התעכבה עשרים דקות על כל משפט, ועל המשמעות שמאחורי המשמעות. המשמעות מאחורי הדברים שסיפרה על חייה. המשמעות של פלורידה. משמעות העובדה שעדיין לא חזרה הביתה.

הוא שמע את סיכוב המפתח בדלת וקיווה שזאת היא, שהיא תאמר לו, "מה, חשבת שאני אנטוש אותך? כמו מה אני נראית לך, ילד, כמו ההיא מהשיבה הביתה?" הם צפו בזמנו בסרט הטלוויזיה על אם שנטשה את ילדיה בקניון ולא חזרה מעולם, אבל הוא היה מרותק בעיקר לקניון הענק, לריקנותו הפרברית. אם היא רק תחזור, הוא לא ישחק שוב עם האוכל שלו וגם לא ידבר שוב אנגלית מהר מכדי שתוכל להבין. הוא יקפיד לעשות שיעורי בית, וישטוף כלים, ויניח לה לכסח אותו במכונות המשחק, כמו שעשתה בקרנבל הכנסייה בפלמונט בקיץ שעבר, כשמייקל הקיא את כל צמר הגפן המתוק שאכל אחרי שעלה על מתקן התמנון.

אבל זו לא הייתה אמו מאחורי הדלת, זו הייתה רק ויויאן, שניערה את הרפש מנעליה. הוא רץ אליה וצעק, "את חייבת למצוא אותה, היא בסכנה."

ויויאן כרכה את זרועה סביבו, פניה עגולות ורחבות כמו של ליאון. "היא לא בסכנה." היא הייתה חמימה ומוכרת אבל לא האמא הנכונה, ובמקום לק וקרם ידיים היה לה ריח של זיעה ושל חומר ניקוי בניחוח לימון. "היא בפלורידה?"

ויויאן נשכה את שפתה. "אנחנו לא לגמרי בטוחים. אנחנו מנסים לברר. אני בטוחה שהיא בסדר."

השלב נמס. ניצנים ורודים קישטו את העצים. לילה אחד ויויאן וליאון שוחחו במטבח, אבל כשדמינג נכנס הם השתתקו והחליפו מבטים. באותו שבוע דמינג ומייקל אפסנו את מעילי החורף שלהם והורידו את חולצות הטריקו. דמינג הבחין בארון במעיל האביבי של אמו, זה שכניתה מעיל חג המולד שלה כי ירוק הוא הצבע של מחטי אורן, ומיהר להפנות את מבטו הצדה. הוא התנצל בפני טרוויס בופה בתקווה שזה יחזיר את המצב לקדמותו, בתקווה שאם ימחל על כבודו זה יבטיח את ביטחונה של אמו. "תגיד, אתה השתגעת?" שאל אותו הונג, ומייקל הביט בו כאילו דמינג שם לו רגל. טרוויס רק מלמל, "מה שתגיד." אבל היא לא חזרה. אולי אם הוא ירגיש גרוע יותר, זה יחיש את חזרתה. הוא החליט לא לאכול יום שלם, וזה לא היה קשה כל כך כי ויויאן וליאון אף פעם לא היו בבית, וארוחת הערב הסתכמה בשקית צ'יפס ובספל של ראמן אינסטנט. וגם פיצה מהמכולת ארבע פעמים בשבוע. עכשיו היא חייבת לחזור. הוא נרדם בבית הספר, כי ראשו הסתחרר אחרי שדילג על

ארוחת הבוקר. היא תיקח אותו לאכול אֶנְצִ'לְדָּאס, אבל תשמח לראות שאיבד ממשקלו כי אז היא לא תצטרך לקנות לו בגדים חדשים. אבל היא לא חזרה. אולי אם יקבל מאה בגיאומטריה היא תחזור. הוא קיבל 80 בבוֹחַן, הכפיל את מאמציו לקראת הבוֹחַן הבא וקיבל 87. אבל היא לא חזרה. ויויאן צדקה. היא נסעה לפלורידה, והיא נטשה אותו.

